

ÜSTAD'LA HASBİHAL

HAZRETİ KUTLU

ÜSTAD'LA HASBİHAL
Mahmut AÇIL

ÜSTAD'LA HASBİHAL

MAHMUT AÇIL

ÜSTADLA HASBİHAL

Copyright © Şahdamar Yayınları, 2010

*Bu eserin tüm yayın hakları Işık Yayıncılık Ticaret A.Ş.'ne aittir.
Eserde yer alan metin ve resimlerin, Işık Yayıncılık Ticaret A.Ş.'nin önceden
yazılı izni olmaksızın, elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt
sistemi ile çoğaltılması, yayımlanması ve depolanması yasaktır.*

Editör

Recep ÇAKIR, Ali BUDAK

Görsel Yönetmen

Engin ÇİFTÇİ

Kapak

İhsan DEMİRHAN

Mizanpaj

Necmi TOPAL

ISBN

975-9090-48-1

Yayın Numarası

44

Çağlayan A. Ş.

TS EN ISO 9001:2000

Ser No: 300-01

Sarıncı Yolu Üzeri No: 7 Gaziemir / İZMİR

Tel: (0232) 252 22 85

Ocak 2010

Genel Dağıtım

Gökkuşuğu Pazarlama ve Dağıtım

Merkez Mah. Soğuksu Cad. No: 31

Tek-Er İş Merkezi Mahmutbey/İSTANBUL

Tel: (0212) 410 50 60 Faks: (0212) 445 84 64

Şahdamar Yayınları

Kısıklı Mahallesi Meltem Sokak No: 5

34676 Üsküdar/İSTANBUL

Tel: (0216) 318 42 88 Faks: (0216) 318 52 20

www.sahdamaryayinlari.com

İÇİNDEKİLER

TAKDİM.....	11
ÖNSÖZ.....	13
YALÇIN KAYALAR ARASINDAN ÇIKAN YAKUT.....	19
BEKLENEN ZÂT.....	20
SAİD.....	22
CEHENNEM DE OLSA BEKÂ İSTERİM.....	23
BEDİÜZZAMAN DİYE ANDIK.....	25
ŞEYH TALEBESİ.....	26
HARAMDAN KAÇIŞ, HELÂLE SİĞİNİŞ.....	29
NURSLU ÇOCUKLAR.....	32
SANA ÜZÜM ALAYIM.....	34
RÜYADAKİ MÜJDE.....	36
ANAHTARI SİZDEDİR.....	38
GEÇEN YÜZYILDAN GELEN CÜBBE.....	41
SEKSEN KİTAP OKUDUM.....	42
BİR YİĞİT VAR SİİRTTE!.....	44
KABİL-İ HİTAP.....	47
DAVETE İCAP VACİPTİR.....	49
CUMHURİYETÇİ KARINCALARA.....	50
MÜKÂFAT VERİYORUM.....	50
HİDAYETE GETİRMEME GELDİM.....	51
ÇOCUK CANSIZ DÜŞMÜŞTÜ YERE.....	54
KORKMA KASIM, GEL!.....	55
NAMAZIN KERAMETİ.....	56
İDAM AKLIMA GELMEDİ.....	58
İLMİN İZZETİNİ MUHAFAZA ETMEK.....	60
BENİ BAKTIRMİYOR.....	60
İCÂZ-I KUR'ÂN'I BEYAN ET!.....	62

İKİ ELİMDE İKİ HAYATIMI TUTMUŞUM.....	65
GÜMÜŞ TABAKLAR.....	66
BURADA SUAL SORULMAZ.....	67
SULTAN ABDÜLHAMİD'E YAZILAN DİLEKÇE.....	69
BU ZÂT BENDEN DAHA AKILLI.....	71
BENİ DE MÜSLÜMAN EDECEKTİ.....	74
HUSUMETE VAKTİMİZ YOKTUR.....	75
ZÂLİMLER İÇİN YAŞASIN CEHENNEM.....	77
MEDRESEMİN PLÂNINI YAPIYORUM!.....	79
HÜRRİYETE HİTAP.....	82
BİN KIZIL ELMAYA DEĞİŞMEM!.....	84
HAYDİ ÇALIŞ!.....	87
KANLARIYLA VELÂYET.....	89
FERMANLARINI İMZALADILAR.....	89
CİHAD FETVASI.....	91
BENİMLE BİRLİKTE BAŞLAYAN GERİ DÖNEMEZ.....	93
KEÇE KÜLÂHLILAR.....	94
HARP TAKTİĞİN.....	95
SAİD'İMİN SİLÂH SESİNİ DUYMAKTAYIM.....	96
BUNLARA İLİŞMEYİNİZ!.....	98
NAMAZ DİNİN DİREĞİYDİ.....	100
NİYET HAYIR, ÂKİBET İSE GAYP!.....	101
UBEYD ŞEHİT OLMUŞTU.....	105
DELİKLİTAŞ'I GEÇEMEYECEKSİNİZ!.....	107
BENİ AFFEDİNİZ!.....	109
BURALAR DA MÜSLÜMAN OLUR.....	111
İSTANBUL'A GELİŞ.....	113
“RABBİNİN ORDULARINI KENDİSİNDEN BAŞKA KİMSE BİLEMEZ”.....	115
TÜKÜRÜN EHL-İ ZULMÜN YÜZÜNE.....	117
RÜYADA BİR HİTABE.....	119
ECEL BİRDİR.....	124
HARAMA NAZAR.....	125
ALLAHTIN İNÂYETİ, KARIŞTIRMA GERİSİNİ!.....	127
FİYATI KIRK KURUŞ.....	129
DİKENLİ LOKUM.....	130
KURBAN SEYDA BİR ŞEY YOK!.....	131
HALİM OL, SELİM OL.....	134

İçindekiler

ESKİ SAİD ÖLDÜ	135
GAYRET HAYIRLI BİR İŞTİR	136
HAYVANIN GIYBETİ	137
ONLARIN KISMETİ	139
BEN DE SANA MİNNET ETMİYORUM	140
SENİN KALBİNİ OKUMAMI İSTİYORSUN	142
HAKKINDA HAYIRLISINI İSTE	145
HOCA KİSVESİ	146
RAHAT OTURAMAM	147
RIZKINI SEN Mİ VERİYORSUN?	149
CENAB-I HAKK'IN AZAMETİNİ	151
SEYREDİYORDUM	151
MİDENİN ÜÇ HAKKI VARDIR	152
BÜTÜN ESBAP SUKUT ETMİŞTİ	154
ŞİMDİ MÜSAADE YOKTUR	156
NAMAZIN HESABINI ALLAH BENDEN SORAR	157
KORKARIM HOCA UÇA!	160
ÖKÜZ EFENDİNİN AYAGI KANIYOR	162
KEDİ ŞİKÂYETE GELDİ	163
VER ELİNİ ÖPELİM!	165
KORUDU YÜCE MEVLÂ	167
UZUN BİRADER	168
ZAMAN, TARİKAT ZAMANI DEĞİL	169
MEDİNE'DE GÖRÜLEN TESBİH	173
RÜYADA GELEN ŞİFA	175
RİSALE-İ NURLAR'IN TELİFİ	178
SADECE BAKIYORDU	181
HAYIR VE ŞER	182
KARDEŞLİK SİKKESİ	184
KISA KISA	186
MELEKLER FOTOĞRAFİNIZI ALIYOR	190
RAMAZAN'A AİTTİR	191
SİZ CENNETTE YAŞIYORSUNUZ	193
DÖN KARDEŞİM, TEVBE ET!	195
AKŞAM GÜNEŞİ DOĞMUŞTU	197
MUHAFAZA ALTINDAYDIN	201
KUVVET VAR İSTİMAL ETMEK YOK	202
YİRMİ EVLİYAYA DEĞİŞMEM	204

Üstad'la Hasbihal

ALLI TURNAM.....	207
BEN BALONCU DEĞİLİM.....	210
BEN BİR HİÇİM.....	212
KAYBOLAN ÇORAPLAR.....	214
KAMBUR, BEN Mİ HAKLIYIM YOKSA SEN Mİ?.....	216
BİRİSİ BENİM EVRÂDIMI TAMAMLADI.....	219
SANKİ KELEPÇE YOKTU.....	221
MUKADDES BELDEDE KILINAN NAMAZ.....	223
ELLERİNİ SÜRMEŞİNLER.....	225
KAPILAR KENDİ KİLİTLENDİ.....	227
KİM GÖRMÜŞ MECNUN'UN LEYLÂ'YI BIRAKTIĞINI.....	229
UYKUYA ÇALIŞIYORLAR.....	232
HAZRETİ ALP'İNİN NESLİ.....	233
HİÇ KİMSE HİSSETMEZ.....	235
BU SAKALLAR DA KESİLMEZ Kİ!.....	236
KABAHAAT SİZDE DEĞİLDİR.....	238
DERS BAKLAVASI.....	240
DUA BİR İKSİRDİR.....	242
RİSALE-İ NUR'A KANAAT EDİNİZ.....	244
SEN KOKLASAN BU SANA YETER.....	246
MÂNEVÎ ATOM BOMBASI.....	248
ELİMİ ÖPME MELİ İDİN!.....	250
KÂBE'DEN ŞEKER GELDİ.....	253
TALEBEMİZİ BULMUŞUZ.....	255
HER 25 LİRAYI VERENE VERMEYİN.....	257
UÇAK KAZASI VE MENDERES.....	259
AYNI YERE GİDİYORUZ.....	261
KABRİM GİZLİ OLSUN.....	264
VUSLAT GÜNÜ.....	269
İSTİFADE EDİLEN KAYNAKLAR.....	273

İthaf

Büyüğüm ve ađabeyim Tabir Taner'e...

TAKDİM

Mahmut Açıf'ın Bediüzzaman'ın hayatından kesitleri konu alan eseri, coşkulu ve âhenkli bir anlatımla içimizi ısıtıyor. Bir iman ve aksiyon adamının henüz küçük yaşlardan itibaren gösterdiği olağanüstü hâller ve ortaya koyduğu cesaretin, davasına inanmışlığın, teslimiyetin mânidar örnekleri, kitabı bir hikmetler mecmuası hâline getirmiş. Okuduğumuz her sayfada hayatını insanlığa adanmış ve başkasının mutluluğu için yaşayan bir karakter numûnesi çıkıyor karşımıza.

Bu eser, hayatını davasına feda etmiş büyük bir insanı yeniden keşfetmiş olmanın heyecanını tattırıyor. Eserin Bediüzzaman'ın gerçek hayat hikâyesinden oluşan anekdotlarla örülmesi, kolay okunabilirlik imkânı sağlamaktadır. Yazarın manzum-mensur bir anlatım tercih etmesi, esere baştan başa bir şiirsellik katmıştır. Böylece bir hayat hikâyesi, heyecanlı ve âhenkli bir anlatımla yepyeni bir üslûp kazanmış. Şiirin zihni sarsıcı ve kalbi, gönlü harekete geçiren sesiyle bizi farklı bir zamana taşıyor yazar. Uzun yürüyüşler, sarsıcı ifadeler, savaşlar, hapisler, sürgünler arasında engin bir ruhun, büyük bir azim ve dirayetle yoluna devam ettiğini seyrediyoruz. Savaşlar insanları ümitsizliğe itiyor, oysa Bediüzzaman insanlara ümit pınarından testiler dolusu su sunuyor. Mapushaneler, onun gelişle birer Medrese-i Yusuflîye'ye dönüyor, mektep hâline geliyor. Sürgünler, bir ağacın sürgün vermesi gibi, ümidi ve aşkı başka diyarlara da taşıyor. İnsanlar fevc

fevc Kur'ân'ın nuruna doğru koşuyorlar. Nurlar, bağıryanıklara ebedî hayat bahşeden bir şerbet oluyor. Bediüzzaman, yeni çağın maddeciliğini eriten bir iksirle insanlığa vaazda bulunuyor. Kur'ân tefsirleri olan Risale-i Nurlar, hasta bir asra şifa oluyor, garipleri, düşkünleri, ümitsizleri, hastaları, kadın, çocuk, genç, yaşlı, herkesi yeniden hayata bağlıyor. Ve medeniyetin kopan telini, yıkılan köprüsünü onarıp gelecek nesillere ebedî saadet iksirini tattırıyor Üstad!...

Mahmut Açıl'ın bu eseri, yeni bir anlatım tarzı ve rahat, etkili, inandırıcı bir üslûbun da müjdesi. Bu güzel eseri bize kazandırdığı için kendisine teşekkür ediyorum.

Dr. Selim HANCIOĞLU

ÖNSÖZ

“Bahtiyar bir ihtiyar var. Etrafı, sekiz yaşından seksen yaşına kadar bütün nesiller tarafından sarılmış. Yaşlar ayrı, başlar ayrı, işler ayrı... Fakat bu ayrılıkta gayrılık yok! Hepsi bir şeye inanmış... Allah’a!.. Âlemlerin Rabbi olan Allah’a... O’nun Ulu Peygamberine... O’nun büyük Kitabına... Kur’ân henüz yeni nâzil olmuş gibi, herkes aradığını bulmuş gibi bir hâl var onlarda. Said Nur ve talebelerini seyrederken, insan kendini âdeta Asr-ı Saadet’te hissediyor. Yüzleri nur, içleri nur, dışları nur... Hepsi huzur içindeler. Temiz, ulvî, sonsuz bir şeye bağlanmak, her yerde hazır, nâzır olana, Âlemlerin Yaratıcısı’na bağlanmak, o yolda yürümek, o yolun kara sevdalısı olmak... Evet!.. Ne büyük saadet!” (O. Y. Serdengeçti)

Ona talebe olmak, bu dünyada ve ötelere ötesi âlemlerde verilebilecek mükâfatların en güzellerinden birine lâyık olmak... Ne büyük saadet!

Onun yanında olmak... Onu yanımda bulmak... Ne büyük bir saadet!

Onun dizinin dibinde oturmak... Ne büyük saadet!

Bize madden nasip olmadı, ama onu hep yanımızda, düştüğümüzde elimizden tutup kaldırıyor gibi, coştüğümüzde sırtımızı sıvazlıyor gibi hissettik, sımsıcak, taptaze...

Bu duyular aşkımıza aşk, şevkimize şevk kattı. Bir üveyik gibi kanatlandık âdeta, onun nurlu ikliminde seyran eyledik. İliklerimize kadar huzur duyduk, nur yudumladık.

O, gam soludu, ama bize nur takdim etti.

O, zehir yudumladı, ama bize nur, bize huzur bahşetti.

Onun yolunda olmak ne büyük saadet! Bunu böyle duyduk, böyle bildik.

Asrımızın ve gelecek zamanların ışığı ve nuru olan Büyük Çilekeş'in, Tarihçe-i Hayat'ını okurken, hayatı, kutsî dava uğruna bin bir türlü sıkıntılarla, meşakkatlerle geçen, ama hep sabreden, tebessüm eden, sadece ve sadece nefsinden şikâyet eden, talebeleriyle beraber olduğunda her an, "Ben de bir talebeyim!" diyerek ders halkasına oturan bu büyük zâtın, dizinin dibine oturup, onunla karşılıklı sohbet etmeyi tarifi imkânsız bir işti-yakla arzu etmişim.

O, hiçbir zaman kendini öne çıkarmamış, her fırsatta ve her yerde ve her zaman, "Ben bir hiçim! Nazarlarınızı Risale-i Nur'a çeviriniz. Bana bağlanmayınız. Risale-i Nur'a bağlanınız. Ben âciz bir insanım, kusurlarım var. Risale-i Nur, Kur'ân'ın malıdır, ona bağlıdır. O size yeter. Ben de sizin gibi bir ferdim. Beni büyük bir zâttır diye tanımayınız. Risale-i Nur'da konuşan delil ve burhan, hakikattir." diye haykırmıştı.

O, hep başkaları için yaşamış, benliğini iman hizmetinde eritmiş, bereketli ömrünü Nurlar'a adanmış.

Dünyevî en küçük bir beklentisi, en küçük bir arzusu yoktu. Ne bilinmek, ne görülmek, ne de hürmet görmek istiyordu. Tevazu, hayatının üfûl üfûl tüllenen rengiydi. Hatta mezarının yerinin bile bilinmemesini arzu ediyordu.

Ben ise tahammülü imkânsız olan arzumu yerine getirmek için yanıp tutuşuyordum. Bu dünyada madden gerçek olmayacak bir arzuydu bu. Büyük Üstadım'ın ve onun sadık, çilekeş talebelerinin affına sığınarak, "Ey bakışları alev saçan yürek ve kartal bakışlı yigit!" diye seslendim, Asrın Çilekeşi'ne...

Onun engin af ve hoşgörüsüne sığınarak bu cesareti gösterdim.

Câhil, câhilliğine yakışanı, Üstad ise kendine yakışanı yaptı. Kızmadı, darılmadı bana. Ümidim ve cesaretim bir kat daha arttı.

Ben de devam ettim konuşmaya, kendi küçük dünyamda, büyük Üstadım'la...

Dünyaya teşrifinden, ötelere ötesi âleme göçüşüne kadar yaşadıklarını anlattım kendine bir bir. Naz makamında ve farklı bir üslûpla...

Hayatından kesitler sunmaya çalıştım. Ben anlattım, o dinledi. Asrın muallimiyle, edep sınırlarını aşmadan, senli benli bir sohbet oldu.

Hummalı çalışmalarımızın devam ettiği bir gece yarısında, ilk okuma ve tashihte yardımlarını hiç esirgemeyen arkadaşım, dostum Adnan Kızıloğlu'yla konuşurken "Sultanım!" diye seslendik ona...

"Sultanım!"

Oysaki etrafındakiler ona "Seyda!" demişlerdi, "Üstad!" demişlerdi, "Bediüzzaman!" demişlerdi.

O akşam biz "Sultanım!" dedik doya doya...

Tashihlerin bitmesine yakın Adnan Bey koşa koşa geldi yanıma. Heyecandan kalbi kabına sığmıyordu. Elinde bir kağıt, mahcup ve kısık bir sesle, "Ağabey!" dedi. "Ağabey, bir şiir yazdım, ama adını koyamadım."

Sonra şiiri okumasını istedim. Heyecanlı ve titrek bir ses tonuyla okudu Adnan Bey!

Yürek sızısını, kalp heyecanını ince ince aktardığı şiirin redifi olan "Sultanım," şiire ad oldu. Bu şiiriyle çalışmamıza farklı bir tad, ayrı bir duygu kattı. Gönüllere taht kuran O zâta atfedilen bu çalışmayı sizlerle de paylaşayım istedim. Yine Asrın Çilekeşi'nin affına sığınarak...

*Kış ortasında geldin bir gün yüzü görmedin.
Gülzarda hazan esti gönlünce gül dermedin.
Gam soludun, gam yuttun rahat nedir bilmedin.
Âh ettin, feryâd ettin duymadılar Sultanım!*

*Yanan bir meş'aleydin zulmetlerdi kederin,
Zindanlar yurdun oldu mahkûmiyet kaderin,
Mübarek bedenine tahammül ne kelime;
İki mezar taşını çok gördüler Sultanım!*

*Bahar mevsimidir gel heybetli bakışınla,
Nazar eyle âlemi süsleyen zambaklara,
Başak verdi her tane bu münbit topraklarda,
Şefkatli elin başa koysun tâcı Sultanım!*

*Senin de yüzün gülsün tohum tomurcuk oldu.
Hazan-zede filizler şimdi meyveye durdu.
Karanlık ufuklardan gün doğmaya koyuldu.
Davan erini buldu, gözün aydın Sultanım!*

*Kur'ândan ilham alıp okuduğun fermanı,
Kabul edip sarıldı asrın alil insanı,
Sen de gel gir der isen aralayıp kapını,
Mücrime pâye verip lütfedersin Sultanım!*

Senin nurlu dünyandan birkaç nefes de biz alalım istedik. Nur deryasından bir katre de bizim nasibimize düşer mi diye hep ümit ettik. Tüm eksikliklerimize rağmen, tüm cürmümüze rağmen, yine senin yolunda yürümeye çalıştık. Düştüğ kalktık, ama senin gösterdiğin o nurlu ufukları peyledik.

Önsöz

Kapının önünde boynu bükük ve mahzun, bir el işaretiyle, bir göz işaretiyle içeriye davetini bekledik.

Kapını aralayıp yanına girmeyi çok arzuladık. Bu mücrime lütfettin Sultanım!

Mahmut AÇIL
Adana, Ocak 2006

YALÇIN KAYALAR ARASINDAN
ÇIKAN YAKUT

*Sineler dertli, ruhtar sıkılmışsa kederden,
Gözler mahzun, ufukta yeni doğuşlar bekler.
Ve “Ba’s ü ba’del mert” emri gelmişse kaderden,
Her taraf canlanır, her şey baharı müjdelir.*

(***)

Yıl, bin sekiz yüz yetmiş üç.
Mevsim baharı solukluyor,
Bir seher vakti Nurs Köyü’nden doğan bir ışık...
Gecenin karanlığını boğan güneşle beraber dünyaya teşrif
eden bir çocuk.

Bakışları alev saçan bir yürek,
İsmiyle dünyayı aydınlatan bir ışık âbidesi,
Kartal bakışlı yiğit,
Ve yalçın kayalar arasından çıkan yakut.
Sofi Mirza oğlu Said...

Annesi; Şark’ın yalçın dağlarının üzerine kurulmuş Bilkan
Köyü’nün yağız delikanlısı Çengo’nun kızı.

Ve Sofi Mirza Efendi’nin hanımı.
İffet, edep ve ahlâk güzelliğini şiâr edinmiş,

Doğduğu günden beri oğlunu bir gün dahi olsa abdestsiz
emzirmemiş temizler temizi,

Nuriye Nursî Hanımefendi...

BEKLENEN ZÂT

*Çevremiz pırıl pırıl nur, buğu buğu huzur,
Gök-yer raksa gelmiş, her yanda ayrı bir süür!*

(***)

Hizan, Şark'ın geçit vermez dağları arasındaki mâneviyât incisi.

Hizan ki; bu güzel beldenin insanları geceleri kâim, gündüzleri sâim, dindarlıkta emin, günahlardan sakınan, ibadete sımsıkı sarılmış insanlardı.

Gavs-ı Hizan Seyyid Sıbgatullah, Hizan kazasının Gayda kasabasında etrafındakilere nur saçıyordu.

Seyyid Sıbgatullah, daha sen doğmadan on sene kadar önce vefat etmişti.

Baban Sofi Mirza, bazı zamanlarda Nurs'tan kalkar, Gavs-ı Hizan Seyyid Sıbgatullah'ı ziyarete giderdi.

Sofi Mirza, Gavs'ın dergâhından içeri girince, Hazreti Sıbgatullah, kemâl-i hürmetle yerinden kalkar ve Sofi Mirza'yı başköşeye davet ederdi.

Gavs'ın etrafındakiler bu duruma hayret eder ve hatta biraz da kıskanırlardı.

Hayretler ve şaşkınlıklar devam ederken, bir gün bu durumu Hazreti Gavs-ı Hizan'a sordular:

“Efendim,” dediler, büyük bir edeple.

“Efendim, siz kimseye karşı ayağa kalkmazken, bu Nurslu Sofi Mirza'ya karşı neden bu kadar hürmet ediyorsunuz?”

Gavs-ı Hizan Seyyid Sıbgatullah tebessüm buyurdu:

“Bu sizin basit bir köylü gördüğünüz Sofi Mirza Efendi, var ya!” dedi...

“Onun neslinden öyle bir zât gelecek ki, o zâta baba olmayı, ben on gavslığa tercih ederdim.”

Ey Aziz Üstadım! Nasıl ki, Gavs-ı Hizan Seyyid Sıbgatullah, sana baba olmayı on gavslığa tercih ediyor; biz de sana talebe olmayı tüm dünyaya tercih ediyoruz eğer kabul buyurursan.

SAİD

Daha doğduğun gün etrafını süzüyordun, “Nerede ne yapabilirim?” diye.

Daha doğduğun gün, “Boşa geçirilecek vakit yok!” diyordun.

“Bir an önce büyümeli!”

Daha doğduğun gün farklıydın emsallerinden.

Daha doğduğun gün ağlamamıştın.

Oysa ki her doğan çocuk ağlardı.

Kim bilir belki de sen insanlığın günahlarına ağlayacaktın.

Kulağına Ezan-ı Muhammedî’yi okudu baban Mirza önce,

Sonra, usulca eğildi ve ismini fısıldadı tam üç kere:

“Said! Said! Said!”

Said: “Mutlu, uğurlu.”

Said: “Mesut, mübarek.”

Said: “Âhiretini hazırlamış.”

Sen doğdun, o sabah dağlarda ayrı bir heybet,

Ufuklarda ayrı bir derinlik vardı.

Sen doğdun,

Sularda ayrı bir tad,

Çiçeklerde başka bir koku vardı.

Sen doğdun ve daha doğar doğmaz saidler zümresine dâhil oldun.

CEHENNEM DE OLSA BEKÂ İSTERİM

“Ben üç cihetle İspartalıyım. Gerçi tarihçe ispat edemiyorum; fakat kanaatim var ki, İspartit Nahiyesi’nde dünyaya gelen Said’in aslı, buradan gitmiş. Hem Isparta vilâyeti öyle hakikî kardeşleri bana vermiş ki, değil Abdülmecid ve Abdurrahman, belki Said’i her birisine maalmemnuniye feda ederim.”

Oysa sen ne Bitlisliydin, ne İspartalı,

Sen bütün ülkenin gözbebeği,

Sen bütün dünyanın umuduydun.

Şimdi bir bilsen,

Kalkıp görsen,

Yazdığın eserler dünyanın her yerinde, her dilde okunuyor,

Yazdığın eserler, dünyanın her yerinde Efendimiz’i (sallallâhu aleyhi ve sellem) ve Yüceler Yücesi Mevlâ’yı anlatıyor.

Gelip geçtiğin yerlerde hayat bir başka,

Âlem başka, her şey bambaşka oluyor.

Biliyorum, konuşunca, “Allah!” diyordun,

Tebessümünde ise “Rasûlüllah (sallallâhu aleyhi ve sellem)!”

Daha çocuktun, henüz küçük.

Bir gün kendi kendine; “Sana bir milyon sene ömür ve dünya saltanatı verilmesini, fakat sonra da ademe (yokluğa) ve hiçliğe düşmeyi mi istersin? Yoksa bâkî, fakat âdi ve meşakkatli bir vücudu mu istersin?” diye sormuştun.

Ve senin gönlün ikincisini arzulayıp, birincisinden “Âh!” etmişti.

Kaldırdın kaşlarını yukarı, gözlerinde yıldırımlar çaktı;

“Cehennem de olsa bekâ isterim!” dedin.

“Cehennem de olsa bekâ isterim!”

BEDİÜZZAMAN DİYE ANDIK

Çocukluğunda Gavs-ı Âzam Abdülkadir Geylânî'yi bilir, onu sever, başın sıkışınca onu yardıma aracı yapardın.

Bir gün elindeki cevizlerden biri kaybolmuştu da; “Yâ Şeyh!” demiştin kendi kendine;

“Yâ Şeyh! Sana bir Fâtiha, benim cevizimi buldur!”

Yaşın küçüktü ama ilme merakın büyüktü.

Uzun kış gecelerinde, köyünüzdeki büyüklerin meclislerinde bulunur, onların sohbetlerini ilgi ve merakla dinlerdin.

Ve sen, cihanın Namlı Nurlu Üstadı!...

Bir zaman “Said” diyeceklerdi sana,

Bir zaman “Meşhur Said”...

Kimi zaman “İbn-i Mirza” diye atacaktın imzanı,

Kimi zaman “Fatînü'l-asr”...

Bir zaman “Sahibüzzaman”,

“Said-i Kürdî” dediler bir ara da,

Sonra “Molla Said-i Meşhur”,

Ve “Said Nursî” diye bildik seni biz,

Bütün dünyayla beraber “Bediüzzaman” diye andık göğsü-müzü gere gere!

ŞEYH TALEBESİ

*Toldaş yok, dost yok ve yapayalnızlar yollarda,
Dünyalarını kâbus üstüne kâbus sarmış;
Hazanla dökülen yapraklar gibi ard arda,
Düşenler uçup gitmiş, kalanlar da sararmış.*

(***)

Çocukluğunu yaşadığın günlerde senin bulunduğun yerlerde İlm-i Kelâm ve münazara revaçtaydı.

Kim ilim ve irfanda öndeyse, iltifat ve hürmet de onaydı.

Ağabeyin Molla Abdullah da medresede ilim tahsil ediyordu.

Ve onun ilimden aldığı feyiz seni de şevklendirmişti.

Henüz dokuz yaşındaydın.

Bir gün kalktın ve beldenizin yakınlarında bulunan İsparit nahiyesine bağlı Tağ köyüne gittin.

Molla Mehmet Emin Efendi'den ders almaktı gidişteki niyetin.

Fakat orada fazla duramamıştın.

İzzet senin şîârındı.

Âmirâne söylenen en küçük bir söze dahi tahammül edemiyordun.

Sen henüz hikmetini bilmesen de, kader-i ilâhî, istikbalde sana i'lâ-yı kelimetullah vazifesini inâyetiyle verecekti.

Ve bu kutsal vazifenin bihakkın îfâsı için lâzım olacak hasletlerden biri de "izzet-i ilmiye"ydi.

Medrese arkadaşın Mehmet senin başarını kıskanmıştı, çekememişti.

Oysaki senden yaşça büyüktü. Buna rağmen sana hükmetmek istemiş ve hançer çekerek kavga başlatmıştı.

Ve Mehmed'e galip gelmiş, süratle medreseden ayrılmıştın.

Köyüne döndüğünde, "Ben artık büyümedikçe, okumaya gitmem, çünkü oradaki talebeler benden büyük!" diye babandan müsaade istemiştin.

Nurs'ta bir medrese yoktu.

Ama sen okumalıydın.

İlim tahsilini çok seviyordun.

Büyük biraderin Molla Abdullah haftada bir köyünüze gelirdi.

Bir yıl boyunca, ağabeyinin medresede aldığı dersleri sen de köyünde tekrar ettin.

Lâkin, sana yetmiyordu. Ağabeyinin getirdiği bilgiler seni tatmin etmiyordu.

Yapayalnız hissediyordun Nurs'ta kendini.

Kalabalıklar içinde bir başına.

"Baba!" dedin, Koca Mirza'ya, "Baba, bana müsaade et!"

Önce Pirmis köyüne, oradan da Hizan Şeyhi'nin yaylasına.

Maksadın öğrenmekti.

Ve kutsî davaya temel oluşturmak.

Ama fitratın tahakküme (zorbalık takınmaya) tahammül etmiyordu.

Seni rahatsız eden, üstünlük kurmak isteyen dört talebe vardı.

Bu dört talebenin tahakkümünden rahatsız olunca Şeyh Seyyid Nur Muhammed Hazretleri'nin huzuruna çıktın:

"Şeyh Efendi!" dedin.

"Şeyh Efendi! Bunlara söyleyiniz, benimle dövüşükleri vakit, dördü birden olmasınlar, ikişer ikişer gelsinler."

Seyyid Nur Muhammed, senin bu merdâne tavrından hoşlanmıştı.

Tebessüm etti.

“Sen benim talebemsin!” dedi. “Sana kimse ilişemez!”

Ve sen “Şeyh Talebesi!” oldun bu mertliğine.

HARAMDAN KAÇIŞ, HELÂLE SİĞİNİŞ

Hocan Seyyid Nur Muhammed, senin kabiliyetinden ve mertliğinden çok memnundu.

Seni seviyor, senin geleceğini çok parlak görüyordu.

Biliyordu bir gün dünyaya nam salacak bir yiğit olacağını.

Sen zamanın bedii olacaktın.

Sen Büyük Üstad Bediüzzaman!

Seni daha yakından tanıma arzusu vardı içinde.

Birkaç talebesiyle beraber altı yedi saatlik mesafedeki Nurs köyüne, aileni ziyarete geldiler.

Sende bir farklılık vardı,

Sende bir başkalık.

Nerden geliyordu bu başkalık ve asalet?

Bu asilliğin kaynağı neydi?

Kimdi bu civanmert delikanlıyı yetiştiren baba ve kahraman anne?

“Biz!” dediler, Nurs köyüne gelince annen Nuriye Hanım’a;

“Biz, Sofi Mirza’yı görmek istiyoruz!”

Sofi Mirza evde yoktu. Çifte gitmişti evinin rızkını kazanmak için.

Ama buyur etti Nuriye Hanım uzaklardan gelen misafirleri evinin önündeki ağacın altına serdiği hasıra.

“Biraz dinlenin.” dedi. “Az sonra evimin efendisi gelir.”

Baban Sofi Mirza, önüne kattığı ağızları bağlı iki inek ve iki öküzle çıkageldi bir müddet sonra.

Getirdiği hayvanların ağızı bağlıydı.

Oysaki ne harman mevsimi ne de hasat zamanıydı.

“Bizim köyde de hayvanların ağızını harman zamanı, mahsulleri yememeleri için bağlarlar!” dedi, Hocan Seyyid Nur Muhammed.

“Ama şimdi hem harman zamanı değil, hem de hayvanlar harmanda değil!”

Sofi Mirza mahcup,

Sofi Mirza Allah korkusundan tir tir titreyerek:

“Efendim,” dedi.

*“Efendim, bizim tarla biraz uzaktır. Yolda gelirken birçok kim-
senin tarla ve mahsulünden geçerek geliyorum. Eğer bu hayvanların
ağızı bağlı olmazsa, başkalarının mahsullerinden yeme ihtimalleri
var. Bu sebepten, ekmeğimize haram lokma karışmaması için böyle
yapıyorum!”*

Haramdan kaçış, helâle sığınış...

Yüksek ahlâk ve zirveler ötesi fazilet.

Kıl kadar ince hesap ve kul hakkına riayet.

Baban Sofi Mirza'nın sapaşğlam, dipdiri inancı.

Ve Annen...

Nuriye Nursî Hanımefendi.

Hanımefendilerin en temizini.

Gül devri hanımlarının asrımızdaki iz düşümü.

Hanımefendilerin en soylusu.

Asillerin asalet dilendiği iffet âbidesi.

“Peki siz!” dedi Seyyid Nur Muhammed, annene;

“Siz bu çocuğu nasıl yetiştirdiniz?”

Annen gözlerini yere indirdi.

Edep ve iffet içerisinde sözlerine başladı.

“Ben,” dedi...

“Ben Said'e hamile kalınca, abdestsiz yere basmadım. Said, dünyaya gelince de, bir gün olsun onu abdestsiz emzirmedim.”

Baban kutup, annen zirve!

Ne mutlu sana soyun nurlu!

Ne mutlu sana yolun nurlu!

NURSLU ÇOCUKLAR

Yıl 1885,
Henüz çocuktun, ilim öğrenme aşkıyla yanıyordun.
Hizan Şeyhi Nur Muhammed Efendi'nin yaylasında kalıyordun.

Ama artık bu yaylaya sığmıyordun.

“Gitmeliyim,” diyordun.

“Daha başka yerlerde daha başka şeyler öğrenmeliyim.”

Ağabeyin Molla Abdullah'la beraber Nurşin köyüne geldiniz.

Mevsim yazdı.

Köydeki herkes gibi siz de Şeyhan Yaylası'na çıktınız.

Tüm ahali ve talebeler yazlarını Şeyhan Yaylası'nda geçirirlerdi.

Yaylada bir zaman sonra bir meseleden dolayı ağabeyinle tartışmıştınız.

Sesiniz biraz yükselince Tağ Medresesi müderrislerinden Muhammed Emin Efendi, seni karşısına aldı ve sesine hiddet karıştırarak; “Niçin ağabeyinle tartışıyorsun?” dedi.

Oysaki bulunduğunuz medrese, Şeyh Abdurrahman Hazretleri'nindi.

Ve kimsenin sana hükmetmesine tahammülün yoktu.

“Efendim,” dedin tüm nezaketinle.

“Efendim! Bu medresede bulunmak hasebiyle, siz de benim gibi bir talebesiniz. Şu hâlde burada hocalık hakkınız yoktur!”

Oysaki, Tağ Medresesi sahibi Abdurrahman Tağî, Nurslu talebelere ayrı bir özen gösterirdi.

Yakın ilgi gösterir, onları ayrı bir severdi.

Özellikle soğuk kış geceleri kalkar, talebelerinin üstlerini örterdi.

Zaman zaman medresenin önde gelen büyük talebelerine nasihat ederdi.

“Aman!” derdi.

“Aman, bu Nurslu çocuklara iyi bakın. İleride bunlardan biri Din-i Mübin-i İslâm'ı ihya edecek... Fakat hangisidir, ben şimdi bilemiyorum!”

O Nurslu ve nurlu çocuk sendin.

O deha senin dehandı ve o yazgı senin yazgındı.

SANA ÜZÜM ALAYIM

Hayatın boyunca hiç zekât ve sadaka almadın.

Zira Allah Râsûlü de almazdı.

Senin ışığın Kur'ân, rehberin Kâinatın Sultanı Sultanlar Sultanı Muhammed Mustafa'ydı (sallallâhu aleyhi ve sellem).

Sen zekât ve sadaka alamazdın.

Zira fitratın bunu kaldırmaz, hilkatindeki asalet rencide olurdu.

İcazet almış bir âlim, Doğu Anadolu'da istediği köyde bir medrese açabilirdi.

Medrese talebelerinin ihtiyacı ise gücü yeterse kendisinin, yetmezse yöre halkının verdiği zekât ve sadakalarla karşılanırdı.

Sen de bir medrese talebesiydin ve henüz 12 yaşındaydın.

Medresede ders gören diğer arkadaşların köylülerden zekât toplamaya gitmişlerdi.

Ama sen gitmemiştin.

Belli ki, izzetle yaşamının temellerini henüz çocuk yaşta atıyordun.

Alil asrın zilletine ancak böyle dayanabileceğini görüyor gibi.

Başkasının minnet eseri olan yardımı almak sana çok ağır geliyordu.

Bu durumu öğrenen köylüler senin bu civanmertliğine hayran olmuşlardı.

Kendi aralarında topladıkları zekâtı sana vermesi için ağabeyin Molla Abdullah'a verdiler.

Molla Abdullah da parayı sana kabul ettiremedi.

Ağabeyini de kırmak istemiyordun.

Dedin:

“Şu sizdeki paralarla bana bir tüfek alınız!”

“Olmaz!” dedi.

“O zaman bir tabanca alınız!” dedin.

Cevap yine olumsuzdu.

Ve netti: “Hayır olmaz!”

Sonra tebessüm ettin: “Öyleyse bana bir hançer alınız!”

Ağabeyin Abdullah da güldü. Maksadını anlamıştı.

Dedi:

“Sana üzüm alırım. Böylece işi tatlıya bağlarız.”

RÜYADAKİ MÜJDE

Bir gün medreseden ayrılıp köyüne gelmiştin.
Çok sevdiğin annenin şefkatli kollarına kendini bırakıyor,
Evinizin mânevî havasını iliklerine kadar çekiyordun.
Şefkatli ve merhametli nazarların hiç kaybolmamasını istersene.

Yine o günlerin birinde evde tek başınayken, sedirin bir köşesine oturmuş günün yorgunluğunu atmaya çalışıyordun.

Çeşitli düşüncelerle bir an dalıvermiştin.

Yakaza hâlinde kıyametin koptuğunu görmüştün.

Kâinat yeniden diriliyordu.

Bu sırada Peygamber Efendimiz'i (sallallâhu aleyhi ve sellem) görmeyi arzu ettin.

Fırsat bu fırsattı. O'nu (sallallâhu aleyhi ve sellem) mutlaka görmeliydin.

Ama nasıl olacaktı bu?

Ne yapmalı ne etmeli, O'nu (sallallâhu aleyhi ve sellem) nasıl görmeli diye düşünürken, gidip Sırat Köprüsü'nün başında beklemek geldi aklına.

Nasıl olsa herkes bu köprüden geçmeyecek miydi?

“Herkes bu köprüden geçer, ben de orada beklerim!” dedin ve başladın beklemeye.

Bütün peygamberler oradan bir bir geçerlerken, sen her birinin elini öpüp, onlarla teker teker görüşmüştün.

Peygamberler Sırat'tan sıra sıra geçiyordu,

Sanki her biri seni süzüyordu.

Peygamberler Sırat'tan sıra sıra geçiyordu,

Bil ki, her biri nur saçıyordu.

Nurları göz kamaştırıyordu.

Nihayet Son Peygamber Kâinatın Sultanı, Sultanların Sultanı, Gönüllerin Sultanı, Rahmet Peygamberi Hazreti Muhammed (sallallâhu aleyhi ve sellem) Efendimiz bembeyaz nur yüzüyle görünmüştü ve sen O'nun (sallallâhu aleyhi ve sellem) ellerine kapanıp, ilim talebinde bulunmuştun.

Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) de; "Ümmetimden sual sormamak şartıyla sana İlm-i Kur'ân verilecektir." diye müjdelemişti seni.

Rüya sonrasında ilme ve ilim öğrenmeye karşı şevkin artmıştı.

Rüyan kutlu olsun Aziz Üstadım!

Rüyanla mutlu olasın!

ANAHTARI SİZDEDİR

Bitlis'te Şeyh Emin Efendi'nin medresesinde tahsil görecektin. Lâkin Şeyh Emin Efendi senin yaşının küçüklüğünden olsa gerek, seni okutmaya tenezzül etmemiş, talebelerinden birinin sana ders vermesini istemişti.

İzzetine ağır gelmişti.

Şeyh Muhammed Emin Efendi, talebelerine ders okutuyordu.

Ayağa kalktın ve itiraz ettin.

“Efendim!” dedin...

“Efendim! Öyle değildir. Yanlışınız var!”

Ve yanlışını söylemiştin.

Herkes hayret etmişti. Hayran gözlerle baktılar sana.

Şeyh Muhammed Emin Efendi bir zamanlar seni okutmaya tenezzül etmemişti. Hem o hatırladı, hem sen hatırlattın.

Bir müddet daha kalmıştın orada.

Sonra ayrıldın, Mir Hasan-ı Veli Medresesi'ne gittin.

Aşağı derecede ders okuyan talebelere ehemmiyet verilmemekte buranın âdeti.

Ve sıra ile okunması gereken yedi kitap vardı.

Sen ilim aşığı ve zirve insan.

Yedisini birden terk ettin.

“Ben sekizincisini okuyorum.”

Burada da birkaç gün kaldın.

Ve birkaç gün sonra Van'ın Gevaş (Vastan) kasabasına gittin-se de orada da ancak bir ay kadar kalabildin.

Molla Muhammed'le beraber Erzurum'un Doğu Bayezit kasabasında başladın gerçek tahsiline.

Ve üç ay geçen süre...

Üç ay alınan ilim tahsili...

Üç ay içerisinde Molla Cami'den itibaren medreselerde okunması âdet olan tüm eserlerin bitirilmesi...

Buna da, şerh ve hâşiye kısımlarını atlayarak muvaffak olmuşsun.

Hocan Şeyh Muhammed Celâlî Hazretleri, meraklandı ve niçin böyle yaptığını sordu;

“Bu kadar kitabı okuyup anlamaya muktedir değilim!” dedin.

“Ancak bu kitaplar bir mücevherat kutusudur, bir hazinedir; anahtarı da sizdedir. Yalnız sizden şu kutuların içinde ne bulunduğunu göstermenizi istirham ediyorum. Bu kitapların nelerden bahsettiğini anlayayım da bilâhare tab'ıma muvafık olanlara çalışırım.”

Maksadın başkaydı.

Maksadın, sende fitraten mevcut olan icat ve teceddüt fikrini medrese usûllerinde göstermek ve uygulamaktı.

Bir sürü hâşiye ve şerhlerle uğraşmakla doğacak vakit kaybını önlemekti.

Nitekim sen on beş sene tahsili lâzım gelen ilmi üç ayda elde etmiştin ki; bu uzaklardan sana bir işarettti.

“Bir zaman gelecek, on beş sene değil, bir sene bile ilm-i iman dersini alacak medreseler ele geçmeyecek. İşte o zamanda müstaklara on beş senelik dersi on beş haftada ellere verebilecek Kur'ânî bir tefsir çıkacak ve Said, onun hizmetinde bulunacak.”

Bir zaman gelecek ve söylenenler bir bir ortaya çıkacaktı.
Kur'ân'ın yeni dersleri senin yazdığın Risale-i Nurlar'la bütün dünyaya yayıldı.

Sen hangi kitabı eline alsan hemen anlardın.

Yirmi dört saat süresince, Cem'ül- Cevâmi, Şerhu'l- Mevâkif ve İbnü'l-Hacer gibi kitapların iki yüz sahifesini mütalâa ederdin.

Hocaların sana:

“Hangi ilim, tab'ına muvafıksın?” dediklerinde;

“Bu ilimleri birbirinden tefrik edemiyorum. Ya hepsini biliyorum veyahut hiç birini bilmiyorum!” diye cevap vermiştin.

Hangi ilimden olursa olsun her soruya cevap verirdin.

Ama ne olursa olsun, asla ve asla soru sormazdın.

Üç aylık tahsil devresi; “Hayatının en önemli, en verimli devresi!”

Üç aylık tahsil devresi; “Hayatının en olgun ve en ciddî çalışma devresi!”

Üç aylık tahsil devresi; “Tahsil hayatının esası!”

GEÇEN YÜZYILDAN GELEN CÜBBE

1940'lı yıllar...

Bir mektup yazmıştın bütün sorulara cevap olan.

Bir mektup, akıllarda hiç şüphe bırakmayan.

“Eski zamanda, on dört yaşında iken,” diyordun.

“Eski zamanda, on dört yaşında iken, icazet almanın alâmeti olan Üstad tarafından sarık sardırmak, bir cübbe bana giydirmek vaziyetine mâniler bulundu. Yaşımın küçüklüğüyle, memleketimizde büyük hocalara mahsus kisve giymek yakışmadığı...” diye devam ediyordu.

Ve devamında ise: “O zamanda büyük âlimler, bana karşı üstatlık vaziyeti değil, ya rakip, veyahut teslimiyet derecesine girdikleri için, bana cübbe giydirecek ve üstatlık vaziyetini alacak kendilerine güvenenler bulunmadı. Ve evliya-yı azimeden dört-beş zâtın vefat etmeleri cihetiyle, elli altı senedir icazetin zahir alâmeti olan, cübbeyi giymek ve bir üstadın elini öpmek, üstatlığını kabul etmek hakkımı bu günlerde, yüz senelik bir mesafede Hazreti Mevlâna Zülcenaheyn Halid Ziyaeddin kendi cübbesini, o cübbeye sarılan bir sarık ile pek garip bir tarzda bana giydirmek için gönderdiğine bazı emarelerle bana kanaat geldi. Ben de o mübarek ve yüz yaşında cübbeyi giyiyorum. Cenâb-ı Hakk'a yüz binler şükrediyorum. (Bu mübarek emaneti Risale-i Nur talebelerinden ve âhîret hemşirelerimizden Asiye namında bir muhterem hanımın eliyle aldım..)”

SEKSEN KİTAP OKUDUM

Talebeliğin sırasında Şirvan'a dönmüştün. Büyük kardeşin Molla Abdullah'ın yanına.

Molla Abdullah'la hasret giderdikten sonra sıra ilme gelmişti. Aranızda tatlı bir konuşma geçti.

“Ben,” dedi, Molla Abdullah,

“Ben, siz gittikten sonra Şemsî Şerhi'ni bitirdim. Siz ne okuyorsunuz?”

Sen kâinatı okuyordun aslında.

Ve kâinat senin dilinle tercüman olacaktı bizlere.

Îlâhî lütuf olan bu zekânın kadrini bilircesine;

“Ben seksen kitap okudum!” dedin.

Molla Abdullah şaşırdı. Bir an sendeledi.

“Ne demek?” dedi.

“Nasıl yani?”

“Evet!” dedin. “Evet, ben seksen kitap okudum. Ve hatta ders kitaplarının haricinde pek çok kitapları da okudum.”

İnanılması zor bir durumdu.

Her babayığidin harcı değildi söylediğin şeyler.

Ağabeyin de tereddüt geçirdi.

Dedi:

“Seni imtihan edeyim.”

“Hay hay! Hazırım, ne istersen sor!”

Sorulan sorular ve alınan cevaplar...

Soran, sorulandan kesinlikle daha çok bilmiyor.

Ve üstadla talebe yer değiştirdiniz.

Artık sen üstaddın, ağabeyin senin talebendi.

Bir dönem ders aldığın ağabeyin sana talebe olmanın hazzını yaşıyordu. Ama bunu kimseye söylemiyordu. Bir gün talebeleri kapıdaki anahtar deliğinden, Molla Abdullah'ın senin nezdinde ders aldığını görünce taaccüp ederek Molla Abdullah'a sormuşlardı da; Molla Abdullah sana nazar değmesinden endişe ederek; “Hayır!” demişti.

“Ben ona ders veriyorum!”

Maksadı seni korumaktı.

Maksadı seni kaybetmemekti.

BİR YİĞİT VAR SİİRT’TE!

Çocukluğunda, Molla Fethullah’ın medresesine gitmiştin.

Molla Fethullah, seni gördüğüne çok sevindi.

Bir müddet süzdükten sonra, derin bir sessizlik,

Hafızada canlanan eski günler:

“Geçen sene ‘Süyûti’ okuyordunuz. Bu sene Molla Cami’yi mi okuyorsunuz?” diye sordu.

“Evet, efendim, Molla Cami’yi bitirdim.”

Ve peş peşe sorulan tüm kitapları bitirdiğini duyunca Molla Fethullah’ın hayreti arttı.

Bu kadar kitabı kısa bir zamanda bitirmene akıl sır erdiremedi.

“Peki,” dedi...

“Geçen sene deli idin, bu sene de mi delisin?”

Söyleyecek başka söz bulamamıştı.

Şaşkınlığı had safhadaydı.

Önce tebessüm ettin.

Nezaketi elden bırakmayarak:

“İnsan başkasına karşı kendini büyük göstermek için hakikati gizleyebilir!” dedin.

“Ama babadan daha muhterem olan hocasına karşı, ancak gerçeği söyler.”

Sonra da söylediğinin doğruluğunu ispatlarcasına:

“İsterseniz söylediğim kitaplardan beni imtihan ediniz.” diyerek kendine olan güvenini sundun.

Molla Fethullah, seni imtihan etti.

Ne sorduysa bildin.

Ne sorduysa en güzel şekliyle cevabını aldı.

Hatta bir kenardan senin imtihanını dinleyen ve bir yıl önce hocan olan Molla Ali Sohran, biraz mahcup yanına geldi ve senden ders almak istediğini söyledi.

Molla Fethullah, zekânın keskinliğine hayran kalmıştı.

Ama bir türlü inanamıyordu.

Seni sınamaya devam etmek istedi.

“Pekâlâ!” dedi.

“Zekâda harikasınız. Fakat hıfzsınız nasıldır? Makamât-ı Harîrî'nin birkaç satırını iki defa okuyarak ezber edebilir misiniz?”

“Makamât-ı Harîrî'nin birkaç satırını iki defa okumaya ihtiyac yok!” dedin kendi kendine.

Senin zekân, sana verilmiş olan ilâhî bir lütuftu...

Eline alıp ilk okumada hıfzettin kitabın bir yaprağını hemen-
cecik.

Sonra da ezberden okudun, Molla Fethullah'a ve etrafında bulunanlara.

Zekâ ile hıfzın bu derecesinin bir arada, bir kişide bulunması çok ender görülen bir şeydi.

“Cem'u'l-Cevâmi”, dört mezhebin fıkıh usûlünü anlatan devâsa eser...

“Cem'u'l-Cevâmi”, Şafîî âlimlerinden İbnü's-Sübki'nin eseri.

Sadece bir hafta içinde günde bir iki saat çalışmakla ezberlemiştin.

Sendeki bu kabiliyet üzerine hocan Molla Fethullah, “Cem'u'l-Cevâmi” kitabının üzerine:

“Kad cemaâ fi hıfzihî Cem'a'l-Cevâmîa cemâhû fi cum'atin.”
(Cem'u'l-Cevâmi isimli kitabın hepsini iki cuma arasında ezberledi.) ibaresini yazmıştı.

Nâmını duymayan kalmamıştı.

Bütün Siirt senin bu hâlini konuşuyordu.

“Bir yiğit var Siirt'te, Cem'u'l-Cevâmi'i bir hafta içinde hıfzetti.

Analar doğurmadı böyle birini.

Bir yiğit var Siirt'te...

Gözleri alev alev, yüreği burçın deniz.” diyorlardı.

Molla Fethullah, senin için, Siirt âlimlerine:

“Bizim medreseye çok genç bir talebe geldi. Ne sual ettimse hepsine tereddütsüz cevap verdi. Bu yaşta zekâsına ve ilmine hayran kaldım.” demişti.

KABİL-İ HİTAP

Molla Fethullah'ın medresesinde ders görüyordun.

Ulema toplanmıştı.

Hem meraklarını gidermek hem de söylenenlerin aslını öğrenmek istiyorlardı.

Ulema seni imtihan ediyordu.

Ne sordularsa bilâtereddüt cevap verdin.

Verdiğin her cevapta Molla Fethullah'ın yüzüne bakıyordun.

Sanki oradan bir bir okuyordun.

Sen harikulâde genç,

Sen Veliyyullah Said'din.

Münazarada seni yenemeyenler kavga yolunu seçtiklerinde de büyüklüğü sen gösteriyordun.

“Sakın ha!” diyordun.

“İlmin haysiyetine zarar vermeyiniz!”

“Beni öldürünüz, ilmin haysiyetini muhafaza ediniz!”

Aranıza girenlere de verdiğin cevap muhteşemdi:

“Biz talebeyiz! Birbirimizle dövüşür, barışırsız. Binaenaleyh, mesleğimizin dışında bulunan birinin bize karışması doğru değildir.” demiştin tartışmanız üzerine gelen jandarmaya.

Sen, on beş-on altı yaşlarında açan nadide bir güldün.

“Gelin!” diyordun.

“Soracağınız bütün sorulara cevap vereceğim. Ama ben kimseye soru sormayacağım.”

Çünkü Peygamber istemişti bunu senden.

Rüyanda söz vermiştin Sultanlar Sultanı, Kâinatın Gülü
Hazreti Muhammed Mustafa'ya. (sallallâhu aleyhi ve sellem)

Sorulan bütün sorulara cevap verecek, ama kimseye soru sor-
mayacaktın.

Bitlis'e gelmiştin.

Bazı âlim ve talebelerin arasında geçimsizlik vardı.

Ne İslam'a ne de Müslümanlığa yakışırdı kavga.

Uygun değil demiştin kendi üslûbunca bu duruma.

Yakışmaz iki Müslüman'ın geçimsizliği birbiriyle.

Hele bir de Allah yolunda ilim tahsil ediyorlarsa...

Fakat hazmedemedi birkaç ham talebe senin bu sözlerini.

Koştular hemen Şeyh Emin Efendi'ye,

“Aman,” dediler...

Ve şikâyet üstüne şikâyet!

“O henüz çocuktur!” dedi Şeyh Emin Efendi,

“Kabil-i hitab değildir.”

Ve imtihan talebin...

Şeyh Emin Efendi'nin elini öptün, “Efendim!” dedin...

“Efendim, beni imtihan ediniz ki size kabil-i hitap olduğumu
ispatlayayım.”

On altı zor sual ve on altı kolay cevap.

Ardından Kureyş Camii'nde başlayan vaaz u nasihat.

DAVETE İCAP VACİPTİR

“Aman efendim!” diye telâşla geldi Siirt tarafından bir köylü.

“Aman efendim! Siirt’e bir çocuk gelmiş, kendisi on dört-on beş yaşlarında.”

“Aman efendim! Tüm ulemayı ilzam etti susturdu, yendi.”

“Ne olur gelin, sizi davete geldim. Şu çocuğu ilzam edin.”

Davete icap vaciptir deyip çıktın yola.

Ama nereden bilebilirdin ki, o çocuk sendin.

Bir sene önce Siirt’te yaşadığın hâdiselerin şimdi civar köylerde yankılandığını anladığında yoldan geri dönmüştün gülümseyerek.

CUMHURİYETÇİ KARINCALARA MÜKÂFAT VERİYORUM

Yer Siirt'in Tillo kasabası.

Kasabanın yakınlarında küçük bir tepe,

“Kubbe-i Hâsiye”

Allah'a ibadet ederken mahremiyetinin muhafazası için yaptırmıştı bu kubbeyi “Hâsiye” ismindeki muhtereme bir kadın.

“Sesim duyulmasın başkalarınca, ben Rabbime ibadet ederken.” diyordu.

Şimdi de sen ibadete çekilmiştin bu kubbede.

Okuyordun, okuyordun, okuyordun.

Kamus-u Okyanus'u “Babu's-Sin”e kadar ezberlemiştin.

Burada kaldığın her gün yemeğini küçük kardeşin Mehmet getiriyordu sana.

Sen de her gün yemeğinin tanelerini kubbenin etrafındaki karıncalara veriyordun.

“Mükâfat veriyorum!” diyordun.

“Cumhuriyetçi karıncalara mükâfat veriyorum.”

“Bu karıncaların hayatlarındaki çalışkanlığa, yardımlaşma duygusuna ve gösterdikleri eşsiz vazifeşinaslığa mükâfat olsun diye veriyorum.”

HİDAYETE GETİRMEYE GELDİM

*Kıvrım kıvrım Hakk'a uzanan ışıktan yolda,
Benlik adına her şeyini aşan kahraman...
Hilkata aid sırların anahtarı onda,
Büklüm büklüm bir yumak onun elinde zaman.*

(***)

Tillo'dayken bir gece rüyada Şeyh Abdülkadir-i Geylânî Hazretleri'ni görmüştün.

“Molla Said!” diye seslendi Şeyh Abdülkadir-i Geylânî.

“Molla Said! Miran Aşireti Reisi Mustafa Paşa'ya gidiniz ve kendisini hidayet yoluna davet ediniz. Yaptığı zulümden vazgeçerek namaza ve emr-i mârufa devam etmesini tavsiye ediniz.”

Rüyayı görür görmez kalktın ve Miran'a gittin.

Yorum yapmadın, şüpheye düşmedin.

Mustafa Paşa'nın çadırında onun gelmesini bekledin.

Mustafa Paşa, çadırdan içeri girdiğinde, içerideki herkes kıyama durdu.

Bir kişi hariç!

Bir kahraman! Benlik adına her şeyini aşan kahraman!

Sen, sadece ve sadece Allah ve Râsûlü'nün karşısında kıyama dururdun.

Paşa hiddetlendi.

“Kimdir bu?” dedi.

“Meşhur Molla Said” dediler.

Mustafa Paşa genel olarak ulemayı sevmezdi.

Dedi: “Neden geldin? Ne istiyorsun?”

Ayağa kalktın, kaşlarını çattın ve:

“Ben seni hidayete getirmeye geldim. Ya zulmü terk edip namazını kılacaksın ya da ben seni öldüreceğim!” dedin

Paşa hiddetlendi.

Hiddetini yenmek ve ulemaya saygısızlık yapmamak için çadırdan dışarı çıktı ve bir müddet dolaştıktan sonra tekrar içeri girdi.

Tekrar sordu niçin geldiğini ve sen yine tebliğini yaptın.

Çadırın direğine asmıştın kılıcını.

Mustafa Paşa kılıcı işaret ederek:

“Şu pis kılıcınla mı öldüreceksin beni?” dedi.

“Ey Paşa!” dedin.

“Kılıç kesmez, el keser!”

Mustafa Paşa, senin bu cesaretine hayran kalmıştı. “Benim Cezire’de çok âlimlerim var; eğer hepsini ilzam edebilirsen (susturabilirsen) senin dediğini yaparım. Eğer ilzam edemezsen seni Fırat Nehri’ne atarım.” diye tehdit etti.

Tahakküme hiç rıza göstermemiştin.

Ama Paşa’ya cevabını vermek gerekiyordu.

“Bütün ulemayı ilzam etmek benim haddim olmadığı gibi, beni de nehre atmak senin haddin değildir.” dedin.

Ama ulema ile karşılaşacaktın.

“Tamam!” dedin. “Olur! Ama benim de bir şartım var!”

“Ulemaya cevap verince sizden bir mavzer tüfeği isterim ki, sözünde durmazsan seni onunla öldüreyim.”

Uzun süren Cezire yolculuğu yormuştu seni. Bani Hanı denilen mevkiye gelince biraz mola vermiştiniz de sen oturduğun yerde bir müddet istirahat ederken uyuyakalmıştın.

Âlimin uykusu bile câhilin ibadetinden hayırlı değil miydi zaten.

Gözlerini açtığı anda bütün Cezire âlimleri senin etrafında ellerinde kitaplarla uyanmanı bekliyorlardı.

Biraz görüştükten sonra çaylar ikram edildi.

Tüm Cezire âlimleri seni hayran hayran seyrediyorlardı.

Çaylarını unutmuşlardı.

Sen kendi çayını içtiğin gibi, yanındaki birkaç âlimin çaylarını da içmiştin. Ama onlar dalgınlık ve hayranlıktan dolayı fark edememişlerdi.

Nasıl hayran kalmasınlar ki?

Sen Bediüzzaman'dın!

Sen Üstad,

Sen Bediüzzaman Said Nursî!

“Efendiler!” dedin...

“Efendiler, bendeniz vaad etmişim. Hiç kimseye sual sormam. Binaenaleyh tüm suallerinize hazırım.”

Kırk kadar soru sordular sana.

Her birine en güzel cevapları verdin.

Herkes hayran olmuştu sana.

O kadar ki, suallerden birine verdiği cevabın yanlış olduğunu daha sonra yine sen kendin fark ettin de onların peşinden dışarı çıkıp;

“Affedersiniz, bir sualin cevabını yanlış söylediğim hâlde farkına varmadınız.” diyerek doğrusunu söylemiştin.

Hayranlık bir kat daha artmıştı.

“İşte!” dediler, “İşte şimdi bizi tam anlamıyla ilzam ettiniz.”

Mustafa Paşa, söz verdiği tüfeği sana hediye etti ve namaza başladı.

ÇOCUK CANSIZ DÜŞMÜŞTÜ YERE

Sen hem mânen, hem de bedenen güçlü kuvvetliydin.
Güreş tutmaktan da hoşlanırdın.
Medresede bulunan herkesi yenmiştin güreşte.
Günlerden bir gün Mustafa Paşa sana ata binmeyi teklif etti.
“Birlikte binelim!” dedi. “Gezeriz, hem yarışırız.”
Lâkin, sana verdiği at; huysuz ve bir o kadar da talimsizdi.
Henüz on altı yaşındaydın.
Hayatının baharında,
Hayatının en güzel ve deli çağında.
Atı biraz dolaştırdıktan sonra koşturmak istedin.
At, senin verdiği istikametten çıktı ve kontrolü kaybettin.
Çılginca koşan at, yolunun üzerine çıkan Cezire ağalarından
birinin oğluna iki ayağıyla vurdu.
Çocuk cansız düşmüştü yere.
Herkes telâşlandı, herkes hiddete geldi.
Sana zarar vermek istediler.
“Durun!” dedin...
“Durun! Hakikate bakılırsa çocuğu Allah öldürmüş; zâhire
bakılırsa at öldürmüş; sebebe bakılırsa Kel Mustafa öldürmüş,
çünkü bu atı bana o verdi. Durunuz! Ben gelip çocuğa bakayım.
Ölmüş ise sonra muharebe edelim!”
Çocuk cansız yatıyordu yerde.
Kucakladın, soğuk suyun içine batırıp çıkarınca, çocuk gü-
lümseyerek açtı gözlerini.
Kılıçlar kınına girdi, hiddet muhabbete dönüşüverdi oracıkta.

KORKMA KASIM, GEL!

Yıl 1892,
Mardin'e gelmiştin.

Konakladığın yer, Koca Sultan, Can Sultan Hazreti Eyyub'un soyundan Şeyh Eyyub Ensarî'nin eviydi.

Şehide Camii'nde ders veriyor, ziyaretine gelenlerin bütün suallerine cevap veriyordun.

Bir gün arkadaşın Kasım'a; "Gel Ulu Cami'nin minaresine çıkıp etrafı seyredelim!" demiştin.

Minareye çıktınız ve etrafı seyretmeye başladınız.

İnsan yüksek ideallerle yaşar;

Çocukluk ufkunda tatlı rüyalar,

Gençlikte ağaran zengin bühyalar,

Ardarda beliren sırlı veralar...

İnsan yüksek ideallerle yaşar!

(***)

Bir sıçrayışta minarenin şerefesinin dört santim enindeki demir korkuluğunun üzerine çıktın.

Kollarını yana açmış, dolanıyordun.

Kasım ise korkudan ne yapacağını şaşırmişti.

"Gel!" diyordun.

"Kasım, korkma gel!"

NAMAZIN KERAMETİ

Mardin'deki hayatın hem hareketli hem de değişik olaylarla iç içe geçiyordu.

Bunun üzerine Mardin Mutasarrıfı Nadir Bey, şehirde cereyan eden dalgalanmayı, seni şehrin dışına çıkararak çözeceğini sanıyordu.

Ellerin kelepçeliydi.

Öpülmesi gereken ellerde kelepçeler vardı.

Hayır hayır!

Kelepçe senin ellerinde değil, sana kelepçe vuranların beyinlerindeydi.

Bilmiyorlardı.

Bilselerdi böyle yapmazlardı.

Bir zamanlar Uhud'da Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem)'e saldıranlar da bilmiyorlardı.

Fakat bilmemelerinin acısını çekmişlerdi daha sonra.

Bunlar da bilmiyorlardı.

“Cevahir kadrini cevherfürûşan olmayan bilmezmiş.”

Senin kadrini de yıllarca bilemeyeceklerdi.

Mehmet Fatih ve İbrahim adlı Savurlu iki jandarma eri nezaretinde ellerin kelepçeli çıkıyordun şehirden.

Yolculuğunuz devam ederken namaz vakti gelmişti.

Dedin, “Açın ellerimi de namazımı kılayım.”

Korktular!

Oysaki sen kundaktaki çocuk kadar masumdun.

Senin kaçma ihtimaline binaen açmadılar ellerindeki kelepçeleri.

Fakat gerek yoktu ki, onların kelepçeleri açmasına.

Kelepçe senin ellerinde değil, sana kelepçe vuranların beyinindeydi.

Namazın kerameti diye söyleyecektin daha sonra.

Bir mendil gibi açmıştın ellerindeki kelepçeleri ve atmıştın bir kenara.

Sana refakat eden askerler şaşırmıştı.

Dediler:

“Biz şimdiye kadar muhafızınızдық, bundan sonra ise, hizmetkârınız.”

Seninle ilgili haberler bütün Doğu'da yıldırım hızıyla yayılıyordu.

Ellerindeki ve ayaklarındaki kelepçeleri açmış, diyorlardı.

Annen, Şefkat Kahramanı Nuriye Hanım, seninle ilgili haberleri duydukça hisleniyor, ağlıyor,

Baban Sofi Mirza ise, içten içe senin kahramanlıklarınla onur duyuyordu.

İDAM AKLIMA GELMEDİ

Bitlis'teydin.

Bir gün vali ve etrafındaki birkaç memurun içki içtiğini söylediler sana.

Hiddetlendin.

“Bitlis gibi dindar bir memlekette hükûmeti temsil eden bir zâatın yaptığı bu hareketi kabul edemem.” diyerek içki meclisine gittin hızlı hızlı.

İçeri girdiğinde herkes sana ve senin ne yapacağına bakıyordu.

Önce içki ile ilgili bir hadis okudun. Sonrasında ise çok acı ve ağır sözler söyledin.

Valinin adamlarına seni vurdurmak üzere işaret etmesi ihtimaline binaen de bir elin silâhundaydı.

Fakat, vali sesini çıkarmadı.

Başını eğdi, ve sessizce bekledi.

Oradan ayrıldıktan sonra, valinin yaveri sana:

“Ne yaptınız?” dedi. “Söyledikleriniz, idamınıza sebep olur!”

Durdun, hafifçe tebessüm ettin.

“İdam aklıma gelmedi.” dedin. “Lâkin, hapis ve uzaklaştırma beklentim vardı. Her ne olursa olsun, bir münkeri defetmek için ölürsem ne önemi var ki?”

Oradan ayrıldıktan iki saat sonra, iki polis vasıtasıyla vali seni çağırılmıştı.

Hiç tereddüt etmedin,
Hiç endişe duymadın.
Kalktın ve valinin odasına gittin.
İçeri girdiğinde vali birden ayağa kalktı ve büyük bir hürmet
ve tazimle seni karşıladı.
Yanına kadar süratlice geldi ve elini öpmek için eğildi.
Sana iltifatlarda ve hürmette bulunarak yer gösterdi.
“Herkesin bir üstadı var.” dedi. “Benim üstadım da sensin.”

İLMİN İZZETİNİ MUHAFAZA ETMEK BENİ BAKTIRMIYOR

Zamanın Bitlis Valisi Ömer Paşa, senin yüksek bir ilim ve fazilet sahibi olduğunu görünce, seni ısrarla kendi evine davet etmişti.

Evinde sana bir oda ayırtmıştı.

Burada kalıyor, ilim tahsil ediyor, burada yatıp, burada kalıyordun.

Valinin hanımı vefat etmişti.

Lâkin evde altı tane kızı vardı.

Onlardan birisi bir gün bir iş için senin odana girmek istemişti de, sen onu çok şiddetli bir şekilde azarlamıştın.

Aynı gün etraftaki, necis ruhlardan birisi seni şikâyet etmişti valiye.

Habis ruhlar boş durmuyordu.

“Nasil bırakırsın bir başına, bekâr bir adamı kızlarınla başbaşa?” diyordu.

“Senin kızların var!”

Vali heyecanla eve gelmişti.

Geldiğinde kızının birisi ağlıyordu.

Telâşlandı. Neler oluyordu? Yoksa dedikleri doğru muydu?

Hemen kızıyla konuştu. Kızlarından durumu öğrenince, doğruca sana koştu. Elini öptü ve;

“Herkesin bir üstadı var. Benim de hocam ve üstadım sensin.” dedi.

Çünkü sen iki yıldan fazla kalmana rağmen o evde,
Hiçbirinin çehresine bakmamış,
Ayırt edememiştin kızların birini diğerinden.
Hiçbirine bakmıyor, görmüyordun onları.
“Neden bakmıyorsun?” diyenlere ise,
Veriyordun en güzel ve gerekli cevabı:
“İlmin izzetini muhafaza etmek beni baktırmıyor!”

İCÂZ-I KUR'ÂN'I BEYAN ET!

*Ey ızdırıp; anladım ki her şey senin ile!
Sen Hakk'a giden yollarda vuslata vesile...*

(***)

Doğu'nun en nadide şehirlerinden bir olan Van'da Vali Tahir Paşa'nın konağında gazeteleri karıştırıyordunuz.

Tahir Paşa elindeki gazeteyi kaldırdı ve İngiliz Bayındırlık Bakanının, İngiliz Meclisinde yaptığı konuşmayı okudu.

Şaşırmıştın!

Heyecanlanmış ve üzülmüştün.

İngiliz Bakan, İngiliz Meclisinde elinde Kur'ân, mebuslara seslenmişti:

“Bu Kur'ân, Müslümanların elinde kaldıkça, biz onlara hakikî mânâda hâkim olamayız. Ya Kur'ân'ı ortadan kaldırmalıyız veya onları Kur'ân'dan soğutmalıyız.”

“Kur'ân güneşinin üflemeyle söneceğini sanıyorlardı.

Âlem-i İslâm'ı bağrından hançerlemenin plânları yapılıyordu.

Ruhunda bir feveran ve sınırsız bir gayret uyandı.

“Kur'ân'ın sönmez ve söndürülmez mânevî bir güneş olduğunu ben dünyaya göstereceğim ve ispat edeceğim.” diye haykırdın.

Kur'ân bir mu'cizeydi!

Efendiler Efendisi, Kâinatın Sultanı (sallallâhu aleyhi ve sellem), bunu asırlar önce ispatlamıştı.

Ama bugün sanki bir hüüzün yaşanıyordu.

Yeniden bir gayret gerekiyordu.

Bir daha silkinmek ve bir daha doğrulmak gerekiyordu.

Kur'ân'ın bir mu'cize olduğu bir daha ispatlanmalıydı.

Onun tefsirini neşretmeli ve her tarafa yaymalıydın.

Susturulması gerekenler tam susturulmalıydı.

Maddî hiçbir kuvvete malik değildin.

Ama mânen sen seçilmiştin.

Înâyet-i ilâhiye seninleydi.

“Ben,” diyordun:

“Eski harb-i umumide ve daha evvelinde bir vâkıa-yı sâdikada görüyorum ki, Ararat Dağı denilen meşhur Ağrı Dağı'nın altındayım. Birden o dağ müthiş infilâk etti. Dağlar gibi parçaları dünyanın her tarafına dağıttı. O dehşet içinde baktım ki, merhum validem yanımdadır. Dedim:

- Ana korkma! Cenâb-ı Hakk'ın emridir. O hem Rahîm'dir, hem Hakîm'dir.

Birden o halette iken baktım ki, mühim bir zât bana amirane diyor ki:

- İcâz-ı Kur'ân' ı beyan et!

Uyandım! Anladım ki, bir büyük infilak olacak. O infilâk ve inkılaptan sonra Kur'ân etrafındaki surlar yıkılacak. Doğrudan doğruya Kur'ân kendi kendini müdafaa edecek. Ve Kur'ân'a hücum edilecek. İcâzı onun çelik bir zırhı olacak. Ve şu icâzın bir nev'ini, şu zamanda izharına –haddimin fevkinde olarak– benim gibi bir adam namzet olacak ve namzet olduğumu anladım.”

Sen zamanın bedîi idin,

Sen Bediüzzaman!

Hatta bir ara “Sen imzanı Bediüzzaman diye atıyorsun. Lakap Mehdi ima eder!” diye sormuşlardı da;

“Mehdi için değildir!” demiştin.

“Kusurlarımın sened-i öZRünü bu unvan ile ibraz ediyorum. Zira ‘Bedî’ garip demektir. Benim ahlâkım, suretim gibi; üslûb-u beyanım, elbisem gibi gariptir, muhaliftir. Görenekle revaçta olan muhakemât ve üslûpları, benim üslûp ve muhakemâtıma ölçü ve itibar mihengi yapmamayı bu unvanın lisan-ı hâliyle rica ediyorum!”

“Hem eskiden beri benim liyakatim olmadığı hâlde bana verilen ‘Bediüzzaman’ lakabı benim değildir. Belki Risale-i Nur’un mânevî bir ismidir. Zâhir bir tercümanına âriyeten ve emaneten takılmıştır.” diye haykırmıştın tüm dünyaya.

Neylersin ki bu sırada senin bahtına da gariplik düştü.
Ne mutlu gariplere....

İKİ ELİMDE İKİ HAYATIMI TUTMUŞUM

Gençlik yıllarında Van Valisi Tahir Paşa'nın konağında kalıyordun.

Tahir Paşa seni çok severdi, hiç yanından ayırmazdı.

Nereye gitsen seninle beraber bulunurdu.

Ve güzeller güzeli bir haber...

Müjde ve muştı!

Edremit sahillerinde Van Üniversitesi'nin temeli, büyük merasimlerle atılmıştı.

Vali Tahir Paşa konuştu, sen konuştun.

Birbirinden değerli ve güzel konuşmalar yaptınız.

Senin elinde gümüş saplı, çift uçlu bir kamçı vardı.

Gümüş sapı bakanların gözünü kamaştırıyordu.

Elindeki çift uçlu kamçı ile iki hayatını, yani dünya ve âhiret hayatını ortaya koyarak, eline alarak, mücadele meydanlarına atıldığını, söylüyordun.

Zaten "Münazarât" adlı eserinde de:

"Umumun malûmu olsun ki," diyordun.

"Umumun malûmu olsun ki! İki elimde iki hayatımı tutmuşum, iki hasım için, iki meydan-ı mübarezede iki harp ile meşgulüm. Tek hayatlı olan adam meydanıma çıkmasın!"

Evet amenna, ilminle dünyaya, yaşadığın hayatla hayata hep meydan okudun.

GÜMÜŞ TABAKLAR

Edremit'te büyük bir ziyafet verilmişti.

Çeşit çeşit yemekler yapılmış, uzun tulumba tatlıları yenmişti.

Üniversitenin temeli atılacaktı.

Temel atma töreninden önce:

“Şark'ın ve Garb'ın âli şahsiyeti, Hâzâ Bediüzzaman Molla Said Hazretleri,” cümleleriyle takdim ettiler seni.

Daha sonra da temele ilk harcı, “Bismillâh!” deyip, bizzat kendin koydun.

Tahir Paşa seni çok sever ve değer verirdi.

Senin takdirini kazanmak istiyordu.

“Nasıl, Seyda!” dedi.

“Seyda, bu ziyafeti beğendin mi?”

Gülümsedin.

“Tahir Paşa!” dedin.

“Tahir Paşa, cömertlikte İbrahim Halilullah'a ulaşamazsın. Onun köpekleri de gümüş tabaklarda yemek yedi.”

BURADA SUAL SORULMAZ

Sen sadece İslâm âlimi ve bilgini değil, aynı zamanda büyük bir mütefekkir ve dâhiydin.

Risale-i Nurlar'la muhtaçlara sunduğun hakikatlerin kaynağı doğrudan doğruya Kur'ân-ı Kerîm'di.

Sen sunduğun hakikatlerle sadece mâziyi ve hâli değil, istikbali de aydınlatmıştın.

En sıkıntılı günlerde bile herkes ümidini yitirmiş, umutsuzken, sen ümidini artırarak devam etmesini bilmiştin:

“Ümitvar olunuz!” diye haykırıştın insanlara.

“Ümitvar olunuz! Şu istikbal inkılabatı içerisinde en yüksek güür sada, İslâm'ın sadası olacaktır.

Bu da ancak ilimle olur!” diye düşünüyordun.

Medresetü'z-Zehrâ'yı kuracaktın.

“Câhil dost, düşman kadar zarar verir.”

Öyleyse bir an önce dostlar eğitilmeli, insanlar bilgilendirilmeliydi.

Bunun için İstanbul'a, Padişah'la görüşüp Doğu'da kuracağın üniversitelerin plânlarını anlatmaya gitmiştin.

İstanbul'da İċtihat Kütüphanesi sahibi Ahmet Ramiz Efen-di'nin ifadesiyle İstanbul'a gelişin için: “1907 senesi içinde Doğu'nun yalçın ve sarp dağlarından bir güneş gibi doğan Said-i Nursî isminde hilkat nadirelerinden olan ateşin zekâli bir zâtın, İstanbul ufuklarında görüldüğü haberi yayılmıştı.” diyorlardı.

Sen ise: “Ben memleketimde mektep-medrese açtırmak üzere geldim. Başka bir dileğim yoktur!” diyordun.

İstanbul'a gelince Fatih Camii yakınlarında Malta Çarşısı'ndaki Şekerci Hanı'na yerleşmiştin ve kapının üzerine şu sözleri yazmıştın:

“Burada her suale cevap verilir, her müşkül halledilir; fakat sual sorulmaz!”

İstanbul'un önde gelen bütün âlimleri grup grup gelip seni imtihan etmişlerdi de, her biri önünde el bağlayıp, boyun büküp ayrılmışlardı.

Hatta bir ara Mısır Ezher Üniversitesi reislerinden Şeyh Bahît Efendi, İstanbul'a bir seyahat için gelmişti de, İstanbul uleması, seni ilzam etmesi için ondan yardım istemişti.

Bir namaz vakti sonrası Ayasofya Camii'nden çıkıp bir çayhaneye oturulduğunda bunu fırsat bilen Şeyh Bahît Efendi, herkesin duyabileceği bir sesle sana:

“Avrupa ve Osmanlılar hakkında ne düşünüyorsunuz, fikriniz nedir?” diye sormuştu.

Ve sen hiç düşünmeden:

“Avrupa, bir İslâm devletine hamiledir. Günün birinde onu doğuracak; Osmanlılar da Avrupa'ya hamiledir. O da onu doğuracaktır!” deyince Şeyh Bahît Efendi senin önünde eğilmiş;

“Bu gençle münazara edilmez!” demişti.

Ve; “Ben de aynı kanaatteyim. Fakat bu kadar veciz ve belîğâne bir tarzda ifade etmek, ancak Bediüzzaman'a hasır.” diye sözlerini bitirmişti.

SULTAN ABDÜLHAMİD'E YAZILAN DİLEKÇE

Doğu Anadolu'da halkın perişanlığını ve fakirliğini kendi gözleriyle görmüştün.

O yerlerde, perişanlık içinde yaşayan insanların bu durumdan kurtulmaları maksadıyla İstanbul'a gelmiştin.

Bu durum senin yüreğini sızlatan bir yara idi.

Sultan Abdülhamid'e hitaben bir dilekçe yazmıştın.

“Doğu Anadolu'da bazı mektepler açılmıştır.” diye başlamıştın dilekçene.

“Fakat burada okutulan ilimlerden yalnız Türkçe bilen talebeler istifade etmektedirler.

Buna mukabil, Türkçeyi bilmeyenler, yalnız medrese ilimlerini terakki etmek ve yükselmek için kâfi görüyorlar. Bu mekteplerdeki öğretmenlerin mahalli dil bilmemelerinden dolayı çocuklar eğitim ve öğretimden mahrum kalmaktadırlar. Bu durum vahşet ve keşmekeşi doğurmaktadır.”

Ve dilekçenin devamında ise:

“Doğu Anadolu'nun muhtelif yerlerinde, meselâ Bitlis'te, Van'da ve Siirt'te açılacak mekteplerde en az elli talebe okutulması ve onların masraflarını da hükûmetin karşılaması lâzımdır. Burada dini ilimlerle beraber, müsbet ilimler de okutulmalıdır. Böylece Doğu Üniversitesinde okutulacak, dinî ve fennî ilimlerle Milli Eğitimin temelleri atılır. Bu sağlam temelden ise birlik

ve beraberlik binaları yükselir.” diye devam eden cümleler yazmıştın zamanın şefkatli Padişahına.

Aslında bu dilekçe ile Şark'ın müptelâ olduğu illetin, kurtuluş reçetesini sunuyordun ateşin dehânla...

BU ZÂT BENDEN DAHA AKILLI

*Izdırıp, yalnız kaldığım anlardaki dostum.
Ruhumu saran hafakan, kafamda yanan kor.
Gürleyeyim dedim yıldırımlar gibi...sustum...
Yanıp da dışa sızdırmamak doğrusu çok zor.*

(***)

Kendileri akıldan yoksun olan başka milletin çocukları seni Üsküdar'daki Toptaşı Akıl Hastanesi'ne sevk etmişlerdi.

Muayene eden doktora:

“Ey tabip efendi!” demiştin.

“Sen dinle, ben söyleyeceğim. Cinnetime bir delil daha senin eline vereceğim. O da sual sorulmadan verilen cevaptır.

Antika bir divanenin sözünü dinlemeyi şüphesiz arzu edersin. Muayenemi muhakeme suretinde istiyorum. Senin vicdanın da hakem olsun. Tabibe tıp dersi vermek fuzuliliktir. Ama illetin teşhisine yardım edecek noktaları anlatmak hastanın vazifesidir. Hem de istikbal sizi tekHzip etmemek için elbet dinlemeniz lâzımdır.”

Doktor şaşkın bakışlarla seni dinliyordu.

“Kimdir bu?” diyordu kendi kendine!

“Bu zât benden daha akıllı!”

Ama yine de o dinlemeye, sen açıklamaya devam ettin.

“Ey tabip efendi!” dedin...

“Şu dört noktayı nazara alın:

Birincisi: Ben Şark'ın dağlarında büyümüşüm. Kaba olan ahvalimi o yerlerin terazisiyle tartmalısınız. Hassas olan medenî İstanbul mizanıyla tartmamalısın. Öyle yaparsanız, bir maden-i saadetimiz olan İstanbul'dan önümüze sed çekmiş olursunuz. Hem de ekseri hemşehrilerimi tumarhaneye sevk etmen gerekir. Zira Anadolu'da en revaçta olan, ahlâk; cesaret, izzet-i nefis, salâbet-i diniye, muvafakat-ı kalb ve lisandır. Medeniyette nezaket denen işler, onlarca dalkavukluktur.

İkincisi: Benim elbisem gibi ahval ve ahlâkım da diğerlerine muhaliftir. Hak ve nefsü'l-emri mihenk itibar ediniz. Zamanın ve âdetlerin revaç ettiği bazı kötü ahlâkı, görenek vasıtasıyla numûne-i imtisal olmuş ölçü kabul etmeyiniz. “Neme lâzım, başkası düşünsün!” feryad-ı meyyitânesi yerine, ben derim ki; “Müslüman'ım, İslâmiyet cihetine mânen memurum ve sadakatle mükellefim. Millete, din ve devlete faydalı olan bir şeyi düşüneceğim.”

Üçüncüsü: Şâz (kurala uymayan) ve nadir olarak, istidad-ı zamanın fevkinde çok kimseler gelip geçmiştir. İnsanlar, başlangıçta onlara delilik veya abes isnat etmişler. Sonradan sihir veya harikaya hamletmişler. Birinci ve ikinci noktanın arasında olan tezat, cinnetime hükmeden zevatın delil ve müddealarında (iddia ettikleri şeylerde) olan tezada işaretler ve îmâdır. Zira efalleriyle (işleriyle, amelleriyle) demişler: “Divanedir, çünkü her müşkül meselelere cevap veriyor.” Böyle delil getiren elbette delidir.

Dördüncüsü ise: Asabi adam, hususan benim gibi sinirli bir kimsenin telâş ve hiddet etmesi zaruridir. Bahusus bir fikr-i âliyeyi yani İslâm hürriyetini on beş sene zihninde taşıyan ve bilfiil ona yakın olduğu bir zaman, yani bir inkılab-ı azîm ile kendini tehlikede görse, temaşasından (seyrinden, gezintisinden) mahrum kalsa, nasıl telâş ve hiddet etmesin. Hem de benden daha divane zaptiye nazırındır. Zira benden daha hiddetlidir.

Hem de bu geçici deliliğe müptelâ olmayan binde birdir.”

Doktor pür dikkatle ağzını açmadan seni dinliyordu.

Söylediğin her sözü hayranlıkla dinliyor, bazı yerleri not alıyordu.

Acaba tabip kimdi?

Bir an düşündü. “Tabip ben miyim, yoksa karşımdaki kişi mi?”

Ve sen konuşmanın devamında, şekl-i garip olduğunu, İstanbul'a geliş gayeni, buradaki ulema ile olan münazaralarını anlattıkça doktorun hayreti artıyordu.

Muayene sonunda doktorun raporunda:

“Eğer Bediüzzaman'da zerre kadar mecnunluk eseri varsa, dünyada akıllı adam yoktur.” yazıyordu.

BENİ DE MÜSLÜMAN EDECEKTİ

*Ten bir kadavradır, içinde can olmayınca,
Gönül bir havradır, özde irfan olmayınca.
Dünya iç içe kuyu ve karanlık bir zindan,
Sinelere ışık saçan iman olmayınca.*

(***)

Emanuel Karasso!

Yahudi mebusu ve “Macedonia Risorta” locasının üstad-ı âzamı!

Senin gibi bir dehayı kendi emellerine âlet etmek istemişti.
Sana tesir yolları aramış ve seninle görüşme talebinde bulunmuştu.

Ama görüşmesi uzun sürmedi.

Görüşmeyi yarıda bırakarak, heyecanla dışarı fırladı.

“Olamaz böyle bir şey!” diyordu.

“Olamaz!”

İçeride ne olduğunu merakla bekleyen arkadaşlarına hitaben:

“Eğer yanında biraz daha kalsaydım, beni de Müslüman edecekti.” diye seslenmişti.

HUSUMETE VAKTİMİZ YOKTUR

Ey Aziz Üstadım!

Sen kendin için; “Dağ meyvesi acı da olsa devâdır, amma hazmı zordur.” derdin.

İnanışını hiçbir zaman sana karşı olanların içinde de anlatmaktan çekinmedin.

Senin her bir kelimende aynı gaye ve aynı maksat vardı.

Bunu görmek zor değildi.

Tek yapılması gereken dikkatli dinlemektir.

Doğru bildiklerini o dönemin gazetelerinde de anlatmıştın.

Volkan, Tanin, İkdam, Serbesti, Mizan, Misbah, Şark ve Kürdistan gazetelerinde hep aynı istikamette haykırдың.

“Hakkın hatırını kırmayacağım, hakikati söyleyeceğim. Zira hakkın hatırı âlidir. Hiçbir hatıra feda edilmez. Kimin hatırı kırılırsa kırılınsın. Yalnız hak sağ olsun.”

“Bizim mesleğimiz, Peygamber ahlâkıyla ahlâklanmak ve O'nun (sallallâhu aleyhi ve sellem) sünnetini ihya etmektir.

Rehberimiz Şeriat-ı Garra,

Kılincımız da berâhîn-i kâtia ve maksadımız, İlá-yı Kelimetullah'tır.”

Ey Üstadım! Tarihe altın harflerle yazılacak şu altın beyanların, bize ışık, bize rehberdir.

“Biz muhabbet fedaileriyiz” diyordun her fırsatta,

“Bizim husumete vaktimiz yoktur.”

“Kuvvet kanunda olmalı. Yoksa istibdat tevzi olunmuş olur.”

Ve; “İttifak, Hüda'dadır, heva ve heveste değil! İnsanlar, hür oldular amma yine abdullahtırlar (kuldurlar).”

“Her şey hür oldu. Başkasının kusuru, insanın kusuruna senet ve özür olamaz. Ye's, mâni-i her kemâldir. 'Neme lâzım başkası düşünsün.' istibdadın yadigârıdır.”

ZÂLİMLER İÇİN YAŞASIN CEHENNEM

Ve nihayet menhus Otuz Bir Mart Hâdisesi patlak verdi.
Yıllarca kuluçkada bekleyen kin, nefret ve oyunlar çıktı orta-
ya bir bir.

Sandılar seni de bu hâdiselerin içinde.

Dediler, “Tahrikçidir, edilmelidir idam!”

Ve idamına hazırladılar ferman.

Ve süngüler arasında alındın mahkeme salonuna.

Salonun penceresinden görünüyordu on beş kadar idam edil-
miş hoca.

Maksatları korkutmak ve tahrik etmektir seni de.

Dediler, “Sen de şeriat istemişsin, doğru mu?”

“Benim,” dedin...

“Benim bin ruhum olsa, şeriatın bir hakikatine feda etmeye
hazırım. Zira şeriat, sebep-i saadet ve adalet-i mahz ve fazilettir.
Fakat ihtilalcilerin isteği gibi değil.”

Sen âhiret sevdalısındın.

Sen sonsuzluğa meftun.

Oraya ulaşmak senin için bir ceza değil, belki mükâfatlar üstü
bir mükâfattı.

Ölüm bize ne uzak bize ne yakın ölüm

Ölümsüzlüğü tattık bize ne yapsın ölüm.

(N. F. K.)

Ölmek yok oluş değil, yeni bir diriliştir.

Ölüm senin için bir azap değil, bir şandır.

Dostlara vuslatın ilk basamağıdır.

Sonra sordular: “Sen İttihad-ı Muhammediye’ye (sallallâhu aleyhi ve sellem) dahil misin?”

“Maa'l-iftihar!” dedin. “İftihar ederim.”

Zaten o ittihaddan olmayan kim vardı ki şu dünyada, dinsizlerden başka.

Müslüman'ım diyen herkes O'na (sallallâhu aleyhi ve sellem) bağlı, O'na (sallallâhu aleyhi ve sellem) tâbi değil miydi?

Ve suçlamalar, suçlamalar, suçlamalar...

Oysaki sen Mart'ın otuz birindeki dehşetli hâdiseleri, uzaktan iki üç dakika seyretmiştin.

Anladın, iş fena, itaat muhtell (bozulmuş), nasihat ise faydasız...

Faydasız, boş yere ortaya çıkıp, o ateşin söndürülmesi için yapılacak girişim.

Avam çok, etraftaki hemşehriler gâfil ve safdil.

Dedin, “Uzaklaşayım buradan, beni tanıyanlar karışmasınlar.”

Sonra yolda gördüklerine söyledin, “Aman ha karışmayın!”

Yaptığın uzun ve muhteşem müdafaa neticesinde beraat etmiştin.

Zaten suçlu değildin, sanık değildin.

Asıl suçlu, seni suçlu göstermek isteyenlerdi.

Harbiye Nezareti binasından çıkıp Sultanahmet'e doğru yürümeye başladığında arkada yüzlerce kişi seni takip ediyordu.

Tek yürek, tek bilek ve tek inançla...

“Zâlimler için yaşasın cehennem!” nidaları İstanbul semalarında yankılanıyordu.

“Zâlimler için yaşasın cehennem!”

MEDRESEMİN PLÂNINI YAPIYORUM!

*Sabır bir büyülü derman, arkasında iman,
Sabretmeyenin bâli hicran üstüne hicran!
Her şeyde var bir usûl, sabır da zafere yol,
Sık dişini azıcık, kurtulanlarla kurtul.*

(***)

“Sabır bir büyülü derman, arkasında iman” diyor söz sultanımız, büyüğümüz.

Sen bütün hayatın boyunca sabrettin, dayandın, direndin.
İstanbul’da kalmanın şartları ağırlaşmıştı.
Yıl, bin dokuz yüz on!
Yanında iki taleben vardı.
Karadeniz’den vapur yoluyla Van’a gitmekti muradın.
Yol uzun, zaman az, yapılacak iş çok idi.

*İnsan bir mesut zâlim, insan bir mağrur cahil,
Tekne kırık, su azgın ve kayıklarda sahib.*

(NFK)

Önce Tiflis’e uğradın.
Şeyh San’an Tepesi’nden etrafı seyrediyordun.
Hayalinde gelecek, gözlerinde ümit vardı.
Burnunun dibini görmekten âciz nice insan vardı etrafında.
Bunlardan biri yanına yaklaştı.

Görünürde bir Rus polisiydi.

Dedi:

“Niye böyle dikkat ediyorsun?”

Dedin:

“Medresemın plânını yapıyorum!”

Dedi:

“Nerelisin?”

“Bitlisliyim!” dedin.

“Ama,” dedi, “Burası Tiflis!”

“Bitlis, Tiflis birbirinin kardeşidir.” dedin.

Şaşırđı Rus polisi, almadı aklı. “Ne demek bu?” dedi heyecanlı.

“Asya’da,” dedin...

“Asya’da Âlem-i İslâm’da üç nur birbiri arkasından inkişafa başlıyor. Sizde ise birbiri üstüne üç zulmet inkişafa başlayacaktır. Şu istibdat perdesi yırtılacak, geri çekilecek, ben de gelip burada medresemi yapacağım.”

Rus polisi güldü:

“Heyhat!” dedi...

“Heyhat! Şaşarım senin ümidine!”

“Ben de şaşarım senin aklına!” dedin şımarık Rus polisine.

“Bu kışın devamına ihtimal verebilir misin? Her kışın bir baharı, her gecenin bir gündüzü vardır.”

“Ama!” dedi, Rus polisi, “İslâm parça parça olmuş.”

Düşündün. Acı acı gülümsedin. Zâhire bakınca öyle görünüyordu.

“Hayır!” dedin...

“Onlar tahsile gitmişler. İşte Hindistan, İslâm’ın kabiliyetli bir veledidir; İngiliz lisesinde çalışıyor. Mısır, İslâm’ın zeki

bir mahdumdur. İngiliz Siyasal Bilgiler Fakültesinde ders alıyor. Kafkas ve Türkistan, İslâm'ın iki bahadır oğullarıdır. Rus Mekteb-i Harbiyesinde talim ediyorlar.

Yahu şu asilzade evlâtlar, diplomalarını aldıktan sonra, her biri bir kıta başına geçecek. Muhteşem ve adaletli büyükleri olan İslâmiyet'in bayrağını kemâlatın ufuklarında dalgalandırmakla kader-i ezelinin nazarında, feleğin inadına, insanlardaki ezeli hikmetin sırrını ilân edeceklerdir.”

Rus polisi söyleyecek bir söz bulamadı.

Neyi nasıl söylesin ki?

Bütün Şark'taki ve İstanbul'daki ulemayı ilzam eden sendin?

Sen zamanın bedii idin,

Sen Bediüzzaman!

Sen, İstibdad'ın Garibü'z-zamanı,

Sen, Meşrutiyet'in Bediüzzamanı,

Sen Asrın Müçtehidı,

Sen gönüllerin Üstadı!

HÜRRİYET'E HİTAP

Yıl bin dokuz yüz sekiz!

Mevsim yaz!

Aylardan Temmuz!

Yer Selanik Meydanı!

İkinci Meşrutiyet ilân edileli henüz üç gün olmuştu.

Ve senin meşhur, “Hürriyete Hitap” isimli tarihî konuşman:

“İstibdat ve cehaletle mezarda idik, çürüyorduk. Şimdi mil-
letçe gönül ve işbirliği ile başardığımız meşrutiyetle yeniden do-
ğuyoruz, geliştireceğiz. Yüzlerce sene geri kaldığımız medeniyet
dünyasından, Peygamberimiz’in mu’cizesinin yardımıyla İslâmi
hakikatlere amelen binerek İslâmî meşverete de fikren binerek
medenî milletlerle omuz omuza geleceğiz. Onlar, bugünkü so-
nuçlara, öküz arabasına binmekle başlayarak erişmişler. Amma
biz balonla, şimendiferle zamanı yutacağız, onlara erişeceğiz.”
diye devam ediyordu.

Her fikir cereyanı üzerinde görüşlerini pervasızca açıklamak-
tan hiç çekinmemiştin.

Bir dönem Selanik’te İttihatçılarla tanışmış, onların iyi yön-
lerini alkışlamış, vatanperverliklerini takdir etmiş, ama sefil ve
mason kısımlarını her zaman eleştirmiş ve uyarmıştın.

Sen bataklık yoluna sapanları uyarmıştın.

Ve, “Ben,” diyordun...

“Ben, hamiyetli ve dindar adamlarla her zaman beraberim.”
Sen hayatının her döneminde daima ihtilafları halleden,
Kargaşalığı bastıran bir lider olarak yaşamıştın.

İstanbul'da bulunduğun dönemde, Mizan Gazetesi Başyazarı Murat Bey'in Ferah Tiyatrosu'nda verdiği konferansta çıkan arbedeyi, hitabet gücünle ve zamanında müdahalenle bastırduğun gibi; medrese talebelerinin Beyazıt'taki mitingini bastırmış ve yine aynı bin dokuz yüz sekiz yılında İstanbul'un ticaret hayatını felce uğratabilecek boyuttaki hamalların ayaklanmasını da;

“Ey hamallar! Sizin kalbinize de bu fikri ekiyorum. Kulak istemem, kalple dinleyiniz. Bizim üç düşmanımız var, bizi mahvediyor. Birincisi fakr, ikincisi cehl, üçüncüsü de keşmekeştir... Şimdi bize üç elmas kılıç lâzımdır. Tâ ki üç cevherimizi muhafaza, üç düşmanımızı da mahvetsin.” diyerek bastırmıştın. Ve; “Bu üç düşmana karşı, sanat, mârifet ve ittifak silâhıyla cihad edeceğiz.” cümleleriyle yol göstermiştin.

Herkes seni pür dikkat ve hak vererek dinlemişti.

BİN KIZIL ELMAYA DEĞİŞMEM!

Dünyada herkesin yanında, sağında solunda birileri vardı.
Herkes kalabalıklar içinde yaşıyordu.
Yalnız sen kalabalıklar içinde yapayalnız geziyordun.
Senin kimsen yoktu.
Ne ordun vardı, ne polisin,
Ne bekçin vardı, ne jandarman...
Çok kişide olmayan bir dostun vardı.
Bütün kâinatın hayran olduğu bir sevgilin.
Senin, yalnız ve yalnız Allah'ın vardı.
Bir de Sevgililer Sevgilisi Peygamberin.
Sen herkesin seviyesine göre konuşurdun.
Avamın yanında avamın seviyesine,
Havassın yanında havassın seviyesine göre konuşurdun.
Bir köylünün, bir çobanın, bir rençberin yanında anlayacağı
dili kullanır;
Bir profesörle konuşurken, kâh kozmografyadan bahseder,
kâh dünyanın kaç saniyede döndüğünü, dakikada kaç yağmur
düştüğünü hesaplardın.
Seni dinleyen hayran olur, seni gören mesut olurdu.
Van'a geldikten sonra tüm aşiretleri bir bir dolaşmış, onlara
hakikatleri anlatmıştın.
Hatta bir ara Diyarbakır'a geldiğinde,

Ziya Gökalp'le de görüşmüş,

Onun kavmiyetçi fikirlerini perişan etmiştin.

“Kızıl Elma”nın hayali yerine, Anadolu'nun ekme katığı olan bir “soğanı” tercih etmiştin.

“Köylüyüm diye ta'n etme beni.

Ben de kibarım.

Bir kelle soğanı,

Bin kızıl elmaya değişmem.”

Diyerek latîfe etmiştin.

“Sen,” diyordun, “Bırak hayali.”

“Gerçekler önünde duruyordun kaldır kafanı.”

Oysaki gezdiğin her yerde sana dediler asıl hayalci.

“Bırak bunları, zaman âhîrzamandır, gittikçe fenalaşacak.

Boşuna bekliyorsun, mutlu ülke, mutlu insan!”

Kaldırdın kaşlarını, diktin bakışlarını hedefsiz gözlere...

“Neden?” dedin...

“Neden dünya herkese ilerleme, yükselme mekânı olsun da yalnız bizim için gerileme yeri olsun?”

“Hayır!” dedin...

“Siz beni anlamıyorsunuz?” “İşte ben de sizinle konuşmaya çağım. Şu tarafa dönüyorum.

İstikbaldeki insanlarla konuşacağım.”

Derin bir nefes aldın. Bakışlarını ufka diktin ve:

“Ey c sonraki yüksek asrın arkasına gizlenmiş ve sâkitâne nurun sözünü dinleyen ve bir nazar-ı hafiyî-i gaybî ile bizi temaşa eden Saidler, Hamzalar, Ömerler, Osmanlar, Tahirler, Yusufklar, Ahmedler, vesâireler!...

Sizlere hitap ediyorum!

Başlarınızı kaldırınız. “Sadakte” deyiniz.

Ve böyle demek sizlere borç olsun!

Şu muasır larım varsın beni dinlemesinler. Tarih denilen mâzi derelerinden sizin yüksek istikbalinize uzanan telsiz telgrafla sizinle konuşuyorum. Ne yapayım acele ettim kışta geldim; sizler cennet-asâ bir baharda geleceksiniz. Şimdi ekilen nur tohumları, zemininizde çiçek açacaktır. Biz, hizmetimizin ücreti olarak sizden şunu bekliyoruz ki: Mâzi kıtasına geçmek için geldiğiniz vakit, mezarımıza uğrayınız; o bahar hediyelerinden birkaç tanesini medresemin mezar taşı denilen ve kemiklerimizi misafir eden ve Horhor toprağının kapıcısı olan kalenin başına takınız.

Kapıcıya tembih edeceğiz; bizi çağırınız. Mezarımızdan 'He-nîen leküm! = Size mübarek olsun!' sadasını işiteceksiniz...”

HAYDİ ÇALIŞ!

Bir kış mevsiminde gitmiştin Şam'a.

Yıl bin dokuz yüz on biri gösteriyordu.

Yer Emeviye Camii,

Caminin içerisinde muhteşem bir kalabalık,

Ve kalabalıklar arasında tam yüz âlim...

Herkes seni dinliyordu pür dikkat.

Akıllar seni doğruluyor, hisler belâgatına hayran kalıyordu.

Kur'an'ın ebedî hakikatini izah etmeye gelmişti sıra.

Birbiri ardına söylediğin cümleler ders üstüne dersti:

“Haydi çalış” diyordun.

“Haydi çalış, bu mu'cizâtın numûnelerini göster.

Hazreti Süleyman (aleyhisselâm) gibi, iki aylık yolu bir günde git!

Hazreti İsa (aleyhisselâm) gibi, en dehşetli hastalığın tedavisine çalış!

Hazreti Musa'nın (aleyhisselâm) asâsı gibi, taştan âb-ı hayat çıkar, beşeri susuzluktan kurtar!

Hazreti İbrahim (aleyhisselâm) gibi, ateş yakmayacak maddeleri bul, giy!

Bazı enbiyalar gibi Şark ve Garp'tan en uzak sesleri işit, suretleri gör!

Hazreti Davut (aleyhisselâm) gibi, demiri hamur gibi yumu-
şat, beşerin bütün sanatına medar olacak demiri balmumu gibi
yap!

Hazreti Yusuf (aleyhisselâm) ve Hazreti Nuh'un (aleyhisselâm)
birer mu'cizesi olan saat ve gemiden nasıl istifade ediyorsunuz;
öyle de sair enbiyanın size ders verdiği mu'cizelerden dahi o saat
ve sefine gibi istifade ediniz. Taklitlerini yapınız.

İşte buna kıyasen Kur'ân, her cihetle beşeri maddî mânevî
terakkiyata sevketmek için ders veriyor, üstad-ı küll olduğunu
isbat ediyor.”

Ve son cümleler, binlerce kişinin “Âmin!” sesleri arasından
yükseliyordu:

“Yaşasın sıdk!

Ölsün ye's!

Muhabbet devam etsin!

Şûra kuvvet bulsun!

Bütün levh ve itap ve nefret; heva ve hevese tâbi olanlara
olsun!

Selâm ve selâmet; hüdaya tâbi olanlar üstüne olsun!”

KANLARIYLA VELÂYET FERMANLARINI İMZALADILAR

Hiçbir zaman harp taraftarı olmamıştın.

Barış ve dostluk olmalıydı dünyada.

İnsanlar birbirlerini sevmeli ve birbirlerine yardımcı olmalıydı.

Ama işin içine vatan müdafaası girince durum bir başkaydı.

Sen biliyordun ki, vatani olmayanın ne dini tam olur ne de namusu.

Harp başlayınca, sarıldın silâhına ve koştun cepheye.

İslâm ülkelerinin büyük bir kısmı işgal altında, ecnebi boyunduruğu altında inliyordu.

Biz de aynı kaderi paylaşmamalıyız diye düşündün.

Zilleti, izzet-i diniyemiz kaldırmaz.

Allah için, din için, vatan için, millet için koşmalıyız cepheye.

Hatta bir ara Şeyh Selim isimli bir zât, orduda görev yapan bazı paşaların gayr-ı meşru yaşayışlarına kızarak isyan etmek istemişti. Seni de yanlarında görmek istiyordu.

“Gel!” dediler.

“Gel, sen de bize katıl. Bazı kumandanlarda dinsizlik oluyor. Biz bu reislere isyan edeceğiz.”

Sen ise bu davete hiç ehemmiyet vermedin.

“O fenalıklar ve o dinsizlikler, o gibi kumandanlara mahsusdur. Ordu onun ile mesul olmaz. Bu Osmanlı ordusunda belki

yüz bin evliya var. Ben bu orduya hiç kılıç çekmem. Ve size iştirak etmem.”

Canları sıkıldı, moralleri bozuldu.

Senden ayrıldılar, ama nasihatini de dinlemediler.

Kılıç çektiler, isyan ettiler. Neticesiz Bitlis Hâdisesi vücuda geldi.

Bir müddet sonra tarih senin dediklerini doğru çıkardı.

Birinci Dünya Harbi başladı. Osmanlı ordusu din namına iştirak etti. Cihada girdi.

Osmanlı ordusunda binlerce şehit, evliya mertebesine çıkıp seni davanda bir kez daha tasdik ederek, kanlarıyla velâyet فرمانlarını imzaladılar.

CİHAD FETVASI

Cihad, Müslümanlığın istiklâl ve haysiyeti için, ülkenin şeref ve izzeti için, hükümrânlık hakkı için, İslâm dini mensuplarına farz kıldığı vazife idi.

Ve Birinci Cihan Harbi sırasında Mahmut Esat Efendi'nin el yazısıyla kaleme alınan ve bütün İslâm Âlemi'ne dağıtılan bu fetvayı:

Şeyhülislâm Hayri Efendi,

Şeyh Sünûsî,

Mahmut Esat Efendi,

Hamdi Yazır ve;

Sen, “Bediüzzaman Said Nursî” hep beraber hazırlamıştınız.

“İslâmiyet aleyhine düşman hücumu vâki ve İslâm memleketlerinin gasp ve İslâm nüfusunun esir edilmeleri muhakkak olunca Padişah-ı İslâm Hazretleri halkın umumuna cihadı emrettiği zaman, “Ey müminler! Sizler gerek hafif, gerek ağırlıklı olarak hep birlikte seferber olunuz, Allah yolunda mallarınızla ve canlarınızla cihad ediniz! Eğer anlıyorsanız, sizin için hayırlı olan budur.” (*Tevbe Suresi, 41.*) âyet-i celîlesi hükmünce Müslümanların hepsi üzerine cihad farz olup genç ve ihtiyar, piyade ve süvari olarak bütün Müslümanların mal ve beden en cihada koşmaları farz-ı ayın olur mu?”

Elcevap: OLUR

Devamında sorulan diğer suallere verilen OLUR'lar...
OLUR'lar... OLUR'lar...

Ve bu minval üzere devamında da akıllarda şüphe bırakacak bütün suallere kesin ve net hükümlerle verilen fetva, sıradan birkaç kişinin değil, Osmanlı Devleti'nin son yüz yıl içerisindeki söz ve fikir sahibi olabilmiş ve ilmiye, askeriye, mülkiye gibi kollara ayrılmış bütün münevverlerine ve şahsiyetlerine aitti.

BENİMLE BİRLİKTE BAŞLAYAN GERİ DÖNEMEZ

Talebelerinle beraber talim ederken, Süphan Dağı'na çıkıyor, hedefe bir yumurta dikeyor ve onu vurana bir mecediye ödül veriyordun.

Hem âlim, hem iyi bir kumandandın.

Seni ziyarete gelirlerdi.

Seni ziyarete gelenler hayretten hayrete düşüyorlardı.

Medresenin duvarında mavzer tüfekleri, çeşitli silâhlar, kılıçlar ve kama ile fişekler vardı.

Tam bir askerî kahraman edasındaydın.

Ama diğery yanda odanın bir köşesinde rahleler üzerinde cilt cilt kitaplar duruyordu.

Kıyafetin bir başkaydı.

Konuşman bir başka.

Üzerinde bir hoca kıyafeti yoktu. Başında külâh, ayağında çizme, belinde kama vardı.

Yürüyüşün sert ve duruşun dimdikti.

Bakışların karşındakinin gözlerini bir kurşun gibi delip geçiyordu.

Sana talebe olmanın şartları vardı.

“Biz senden ders okumak istiyoruz!” diyenlere verdiğin ilk cevap;

“Tamam, ama benim bir şartım var!” oluyordu.

“Benim ile başlayanın artık bir daha geri dönmesi diye bir şey yoktur. Hayatının sonuna kadar benimle beraber olacaktır.”

KEÇE KÜLÂHLILAR

Yıl 1915!

Aylardan Ağustos!

Yer Süphan Dağı'nın etekleri.

Beyaz bir atın üzerindeydin.

Oradan oraya at koşturuyor, askerlerin mânevîyatını yükseltiyordun.

Milis kuvvetlerinin kumandanıydın. Emrinde yaklaşık 4-5 bin kişi vardı.

Başında sarık, omuzlarında apoletler vardı.

Devamlı at üzerindeydin. Gönüllülerin arasında dolaşiyor, onlara cesaret veriyordun.

Emrindeki adamlar daima ordunun önünde çarpışlardı.

At üzerinde silâh kullanırlar ve attıklarını vururlardı. Hiç boşa ateş etmezlerdi.

Bembeyaz bir pelerin vardı üzerlerinde.

Onlar uzaktan bakınca meleklerle benzerlerdi, yaklaşınca evliyaya...

“Keçe Külâhlılar” derlerdi onlara.

“Keçe Külâhlılar...”

Bembeyaz bir atın üzerindeydin,

Ve “Keçe Külâhlılar”ın başında.

Bu duruşunla düşmanın ödünü patlatıyor,

Dostlarına cesaret ve güven veriyordun.

Ve sen, o gün gözü kara bir kumandandın.

HARP TAKTİĞİN

Birinci Cihan Harbi'nde Şark'ta savaşların çok hızlandığı zamanlarda, yüzbaşılar sana gelirlerdi.

“Filân yerdeki düşmanı ancak senin askerlerin (gönüllülerin) geri püskürtebilir, mümkünse bu bölgeleri siz kontrolünüzde bulundurun.” diye ricada bulunurlardı.

Cesurdunuz ve kahraman.

Ölümden korkmazdınız.

Kahramanlık hikâyeleriniz, cephelerdeki askerlere cesaret vermek için anlatılırdı.

Elinizde topunuz ve silâhınız yoktu.

Atacağınız kurşunları sayarak atıyordunuz ki, hemen bitmesin.

Düşmanı püskürtmenin başka yollarını bulmak gerekiyordu.

Senin harp taktiğın farklıydı.

Muhtelif tepelerde teneke çaldırırdın.

Korkar, ürkerdi düşman çıkardığımız gürültüden.

Düşman tarafından ses kesilince, bu sefer de silâh kullanarak, onları geri püskürttünüz.

SAİD'İMİN SİLÂH SESİNİ DUYMAKTAYIM

Birinci Cihan Harbi'nin yaşandığı o kara günlerde, Milis Albayı olarak savaşıyordun.

Etrafına topladığın gönüllülerle, talebelerle ve yeğenlerinle vatan müdafaasına koşuyor, karanlıklar içinde nura gidecek yolları arıyordun.

Sen cepheden cepheye koşarken,

Baban, takvâ sahibi, mübarek insan Sofi Mirza Efendi o çok yaşlı ve hasta hâliyle Nurs köyündeki evlerinin damında oturduğu yerden ufukları göstererek; "Said'imın silâh seslerini duymaktayım." diyordu.

Sofi Mirza Efendi'nin bu sözüne kimseler inanmıyordu.

"Ortalık harp hâliyle birbirine girdi, düşmanlar buralara kadar geldiler, artık bunun oğlu mu kaldı? Herhâlde Sofi Mirza Efendi fazla ihtiyarladığı için hayal görüyor, ateh getirmiştir (bunamıştır)." diyerek, Baban Sofi Mirza Efendi'nin hâline gü-lüyorlardı.

Ama Sofi Mirza iddiasında ısrar ediyor:

"Ben Said'imın silâhlarını bilirim! Benim Said'im ölmemiştir, Said yaşıyor, ben Said'imın silâh seslerini bilirim!" deyip, meselesini iddialı bir şekilde devam ettiriyordu.

Daha sonra kaleme aldığın bir Emirdağ mektubunda bizzat kendin anlatıyordun hâdiseyi:

“Hem benim hakkımda musibet ve fena haberleri aldığı vakit, merhum pederim Mirza (rahetullahi aleyh) gibi olsun, merhume validem Nuriye (rahetullahi aleyhâ) gibi olmasın. Çünkü eski zamanda, dağdağalı hayatımda hakkımda acip havâdisler peder ve valideme ihbar ediliyordu. ‘Sizin oğlunuz öldü veya vuruldu veya hapse girdi.’ gibi fena haberleri babam işittikçe, keyifleniyordu, gülüyordu. Derdi: ‘Mâşaallah, oğlum, yine bir ehemmiyetli iş, bir kahramanlık göstermiştir ki, herkes ondan bahsediyor. Validem ise, onun süruruna karşı şiddetle ağlıyordu. Sonra, zaman, babamın haklı olduğunu çok defa gösteriyordu.”

BUNLARA İLİŞMEYİNİZ!

Birinci Cihan Harbi sırasında doğuda muharebeler devam ediyordu,

Sen ise bembeyaz atının üzerinde vatan savunması için oradan oraya koşturuyordun.

Ermeni çeteleri ise çoluk çocuk dinlemiyor, önüne geleni öldürüyor, katliam yapıyorlardı.

Senin bulunduğun beldede, binlerce Ermeni çocuğu toplanmıştı.

Askerlere doğru döndün ve kesin emrini verdin:

“Bu çocuklara kimse dokunmayacak!”

Ve bir müddet sonra serbest bıraktın binlerce Ermeni çocuğunu.

Onlar çocuk, onlar saf, onlar masum...

Dedelerinin ve babalarının günahını çekmemeliydiler.

Küçüktüler ve günahsız.

“Bunlara ilişmeyiniz!” diye emretmiştin ve sonra da salıvermiştin annelerine babalarına gitsinler diye.

Bu civanmertlik Ermeniler için bir ibret dersiydi.

Bir yanda onların yaptığı vahşet, diğer yanda sendeki şefkat ve civanmertlik.

Müslüman ahlâkıydı sana böyle yaptıran.

İyilik iyilik getirecekti.

Bu hâdise üzerine Ruslar ve Ermeniler de savaşta çocukları öldürmek âdetini bırakıp:

“Madem ki Molla Said, bizim çoluk çocuklarımızı kesmedi, bize teslim etti; biz de bundan sonra Müslüman çocuklarını kesmeyeceğiz!” diye ahdettiler.

Binlerce insanın hayatını kurtarmıştın bir hareketinle.

Vahşetin orta yerindeki vahşi insanlara merhamet dersi vermiştin.

NAMAZ DİNİN DİREĞİYDİ

Namaz gözünün nuru,
Namaz dinin direğiydi.

Harpte bile aksatmamıştın ve aksattırmamıştın talebelerine namazı.

Namaz vakti girdi mi, asker ve talebelerini iki gruba ayırdın.

Bir grup, düşmanla çarpışırken,
Diğer grup vakit geçmeden dururdu Yüce Mevlâ'nın huzuruna.

“Korkmayın!” derdin emrindeki yiğitlere.

“Korkmayın! Biz askeriz. Bu din düşmanları bizim vatanımızı elimizden almak istiyorlar.

Korkmayın, benim talebe ve askerlerimin bir tanesi, onların binine bedeldir.”

Sen bu tavrınla düşmana korku salarken, çağlara ders veriyordun.

NİYET HAYIR, ÂKİBET İSE GAYP!

Ruslar, Van ve Muş taraflarını istilâ etmişti.

Üç fırka ile Bitlis'e doğru ilerliyorlardı.

Bitlis Valisi Memduh Bey ve Kel Ali sana gelmişlerdi.

“Elimizde bir tabur asker var!” dediler.

“Ve sizin ise iki bin kadar gönüllünüz var. Biz geri çekilmeye mecburuz!”

“Olmaz!” dedin o gür sesinle, kartal bakışınla.

“Hem etraftan kaçıp gelen ahalinin, hem de Bitlis halkının malları ve çoluk çocukları düşmanın eline geçecek; biz ölünceye kadar dört beş gün karşı koymaya mecburuz.”

“Peki!” dediler.

“Kalalım, ama Muş'un sukut etmesiyle, Ruslar'ın eline geçecek olan otuz topumuz var.

Eğer sen, gönüllülerinle o otuz topu ele geçirebilersen, birkaç gün o toplarla mukabele ederiz ve ahali de kurtulur.”

Ya ölecek ya da o topları alacaktın.

Söz vermiştin!

Üç yüz gönüllü kahramanın başına geçtin.

Gece olunca Nurşin'e, topların getirildiği yöne gittin.

Topları takip eden bir alay Rus Kazağına, kendi muhbirleri yanlış bilgi vermişti.

“Bitlis'i müdafaa eden gönüllü kumandanı, üç bin adamla ve dağdaki meşhur Musa Bey, bin kişi ile topları kurtarmaya geliyorlar.” diyerek abartılı bir şekilde anlatmıştı hâdiseyi.

Kazak kumandanı korkmuştu.

Olduğu yerde kalakalmış, bir adım dahi ilerleyememişti.

Oysa senin beraberinde sadece 300 kişi vardı.

Beraberindeki 300 gönüllüyü rast geldiğiniz toplara birer ikişer taksim ederek Bitlis'e göndermiştin.

Sen ise, hiç durmamış, bir yandan ilerlemiş ve topları birer birer kurtarıp, en son topu ise üç arkadaşınla birlikte ele geçirmiştin.

Ele geçirilen toplarla düşmana üç-dört gün daha karşılık verilmiş ve bütün ahalinin malları ve canları kurtulmuştu.

Sen tevazu kahramanıydın.

Bir gün gönüllülere cesaret vermek için sipere girmemiş avcı hattında, en ileride atını sağa sola dolaştırıyordun.

Birden durdun.

"Ya!" dedin... "Ya şu anda şehit olursam; bu vaziyetim, yani en ileride göze çarpan şu hâlim, sakın mertebe-i şehadetin bir esası olan ihlâsıma zarar vermesin. Bir hodfuruşluk mânâsı olmasın."

Hemen döndürdün atını ve arkadaşlarının yanına geldin.

Hatta bir ara avcı hattında dolaşırken vücuduna üç gülle isabet etmişti de gönüllülerin cesareti kırılmasın diye sipere dahi girmemiştin.

Sendeki bu durumu işiten Vali Memduh Bey, "Aman geri çekilsin!" diye haber göndermişti.

"Hayır!" demiştin.

"Bu kafirlerin güllesi beni öldürmeyecek."

Hakikaten de üç gülle, öldürücü yerlere isabet ettiği hâlde; hançerini, tütün tabakanı delip geçmişti de sana bir zarar verememişti.

Daha sonra sen kendi ifadelerle anlatmıştın bu olayı:

"Bir defa bir dakikada üç gülle öldürecek yerime isabet ettiği hâlde tesir etmediler. Bitlis'in sukutunda, bir miktar talebelerim-

le Rus askerlerinin bir taburunun içine düştük. Bizi sardılar. Her taraftan ateş edildi. Dört tanesi müstesna, bütün arkadaşlarım şehit olduktan sonra, taburun dört sırasını yarıdık, yine onların içinde bir yere girdik. Onlar üstümüzde, etrafımızda, sesimizi, öksürüğümüzü işittikleri hâlde bizi görmüyorlardı. Otuz saat o hâlde çamur içinde ben yaralı iken, hıfz-ı ilâhî ile istirahat-i kalb içinde muhafaza edildim.”

Talebelerin şehit olmuştu.

Can yoldaşların şehit olmuştu.

Ve büyük kız kardeşin Dürriye'nin oğlu,

Canın, kanın, taleben ve yeğenin Ubeyd şehit olmuştu.

Seninle beraber birkaç fedakar, kahraman taleben kalmıştınız bir başınıza.

Her tarafınız sarılmıştı.

Ruslar, şehirde bulunan üç köprüyü de tutmuşlardı.

Şehrin karşı tarafına geçmenize imkân yoktu.

Bir su kemerinin üstünden aşağıya atlamıştınız.

Mevsim kıştı. Hava soğuk.

Suyun üzeri tamamen karlarla kaplıydı. Vakit ise gece...

Karanlık olması münasebetiyle atladığınız yeri tahmin edememiştiniz.

Sağ ayağın taşa gelmişti ve kırılmıştı.

Kemerin içinde münasipçe bir yer gördün.

Yanında bulunan talebelerine, seni oraya götürmelerini söylemiştin.

“Arkadaşlar, durmayınız!” dedin...

“Arkadaşlar, durmayınız! Size hakkımı helâl ettim. Beni bırakınız, siz kendinizi kurtarmaya çalışınız.”

“Hayır!” dedi kahraman fedailerin.

Onlar sana asker olmanın, sana talebe olmanın ne demek olduğunu iyi biliyorlardı.

“Hayır! Sizi bu hâlde bırakıp gidemeyiz. Şehit olursak da yine sizin hizmetinizdeyken olsun!”

Yaralı bir şekilde su içerisinde otuz saatten fazla kalmıştın.

Siz Rus askerlerini görüyordunuz, ama onlar sizi bir türlü bulamıyorlardı.

Kan kaybından ve şiddetli soğuktan hayatınız tehlikeye girecekti.

“Gidin! Beni bırakın!” diyordun etrafındakilere...

“Hayır! Beraber şehit olalım!” dediler hep bir ağızdan.

“Dayı hayran, kader bizi esir etti.” dedin tebessüm ederek.

Seni kurtarmak gayesiyle talebelerinden birisi, senden habersiz gidip düşmana haber vermişti.

Maksat seni kurtarmak, soğuktan ve kan kaybından ölmeni engellemekti.

19 Şubat Cuma gecesi Ruslar geldi ve esir aldılar.

Niyet hayır, âkıbet ise gayp!

UBEYD ŞEHİT OLMUŞTU

*Şimdi bazan vurmuş bu lâle bahçesinde biz,
Ümit ve inkisarla yutkunuyoruz sessiz.
Hülyalarımızda bir yeni şafaklar çağı.
Her gün daha aydınlık görüyoruz varlığı.
İhtimal ki bir gün bizler de dirileceğiz.*

(***)

1916 senesinin kış aylarında Bitlis'te yağan karların kalınlığı metreleri bulmuştu.

Bu şiddetli günlerde, talebe, dost ve yeğenlerinle Rus-Ermeni kuvvetlerine karşı kahramanca çarpışarak, destanlar yazıyordunuz.

Yakın taleben Ahmed-i Cano'yu Zeve'de; muhatabın, kâtibin ve fedain Habib'i Gevaş'ta; büyük ablan Dürriye Hanım'ın oğlu, taleben ve yeğenin Ubeyd'i ise Bitlis Kalesi'nin dibinde düşmanlar şehit etmişlerdi.

On yedi yaşındaki sevgili Ubeyd'in sırtında bayram elbiseleri vardı.

Bir dağ heybetinde duran Bitlis Kalesi'nin altında, bayram elbiseleri içinde ebedî bayramlara doğru kanat açmıştı.

Ubeyd, arkadaşı Molla Ali'yi çağırды, kemerinde bulunan altınları gelip almasını söyledi.

Ama kurşun yağmuru altında Ali'nin Ubeyd'e yaklaşması mümkün değildi.

Ubeyd şehit olmuştu.

Ubeyd, kanatlanıp uçmuştu.

Ubeyd, Seyyidü'ş-şühedâ (Şehitlerin Efendisi) Hazreti Hamza'yla buluşmuştu bayramlıkları içinde.

DELİKLİTAŞ'I GEÇEMEYECEKSİNİZ!

Şark insanı, soğuk memleketin sıcak insanları.

Şark insanında sâfiyet vardır,

Şark insanında mertlik,

Şark insanı misafirperverdir,

Şark insanı cömert,

Şark insanında temiz kalp vardır,

Şark insanı söyledi mi dosdoğru söyler...

Birinci Cihan Harbi'nde Bitlis'te Ruslar'la çarpışırken, etrafındaki talebelerin şehit olmuşlardı.

Birkaç talebenle beraber geceleyin yüksek bir duvardan (su kemeri) atlarken ayağın kırılmış ve otuz-otuz beş saat yaralı bir vaziyette soğukta kalmıştınız.

Ruslar gelip sizi esir alınca, kumandanlarının olduğu yere götürdüler.

Kumandan Türkçe bilmiyordu.

Ermeniler'den bir tercüman getirdiler.

Ermeni tercüman senin sözlerini yanlış aktarıyordu.

Talebelerinden Abdülvahhap az çok Rusça biliyordu. Durumu fark edince sana bildirdi.

Bunun üzerine hiddetlenmiştin. "Müslüman bir tercüman getirin!" dedin.

Az sonra Tatar bir tercüman geldi.

Rus kumandanı, “Siz tanınmış ve nüfuzlu bir kumandansınız. Aşiretlere birer mektup yazarak, gelip silâhlarını teslim etmelerini bildirin. Anlaşma yapalım. Yine buraları onlara bırakıp gideriz.” diye istekte bulundu.

“Hayır!” dedin...

“Hayır! Siz Ermeniler’in silâhlarını toplayın. Onlar bizim hi-mayemize girsinler. O zaman sizinle anlaşırız.”

“Ama!” dedi Rus kumandanı: “Bitlis ve Muş civarında otuz beş bin silâhlı Ermeni var. Bunların hepsinin silâhlarını toplamak imkânsızdır.”

Sen düşmanın niyetini anlamıştın.

Hiddetlendin.

Sesinin tonunu yükseltip, kumandanın gözünün içine bakarak haykırdın:

“Biz bunlara bu kadar hürriyet verdiğimiz hâlde, başımıza bu felâketi getirdiler. Çoluk-çocuk dinlemeden katliam yaptılar. Geri kalan insanları da çeşitli desiselerle ortadan kaldırmak mı istiyorsunuz? Bütün dağ-taş senin askerinle dolsa, bundan sonra Deliklitaş¹ geçemeyeceksiniz!”

1 Deliklitaş, Bitlis’in batısında şehre girişten önce, sarp kayaların oyulmasıyla yapılan bir geçittir. Asfaltın 1971’de yapılmasıyla Deliklitaş da tarihe karışmıştır.

BENİ AFFEDİNİZ!

Esir alınmıştın...

Bir gün Rus Başkumandanı esirleri teftişe geldi.

Teftiş sırasında, herkes ayağa kalkıp kumandanı selâmlarken, sen ne ayağa kalkmış, ne de kumandana selâm vermiştin.

Kumandan kızdı. “Belki tanımamıştır?” dedi ve tekrar senin önünden geçti.

Yine yerinden kalkmadın. Hem de hiç kımıldamadın.

Tercüman vasıtasıyla sordu:

“Herhâlde beni tanımadılar?”

“Hayır.” dedin. “Tanıdım!”

“Bu Nikola Nikolaviç’tir. Çarın dayısıdır. Kafkas Cephesi Başkumandanıdır.”

Kumandan hiddetlendi. “O hâlde?” dedi.

“O hâlde, Rus ordusuna, dolayısıyla Rus Çarına hakaret ediyor.”

Sen ise:

“Hakaret etmedim.” dedin.

“Ben bir Müslüman âlimiyim. İmanlı bir kimse, Cenab-ı Hakk’ı tanımayan bir adamdan üstündür. Binaenaleyh, ben sana kıyam etmem. Ben mukaddesatımın emrettiğini yaptım. Ben sana kıyam etseydim, mukaddesatıma hürmetsizlik yapmış olur-
dum. Onun için ben kıyam etmedim.”

Rus kumandanı sinirden yerinde duramıyordu.

“O hâlde, bana imansız demekle beni, şahsımı, ordumu, hem de milletimi ve Çarı tahkir etmiş oluyor. Derhal divan-ı harp kurulsun, sorguya çekilsin.” diye bağırdı.

Karargâhta bulunan Türk, Alman, Avusturya subaylarından bazıları senin yanına geldiler.

“Aman Hocam!” dediler. “Hemen özür dile ve bu vahim neticeden kurtul.”

Bu kime göre vahim neticeydi?

Ölüm bir yok oluş mu, yoksa kurtuluş muydu?

Ya da çile dolu bir dünyadan, âhîret diyarına geçiş için bir pasaport muydu?

“Bunların idam kararı, benim ebedî âleme seyahat etmem için bir pasaport hükmündedir. Ben âhîret diyarına göçmek ve Huzur-u Rasûlüllah'a varmak istiyorum. Bana bir pasaport lâzımdır. Ben imanıma muhalif hareket edemem.” dedin bütün içtenliğinle.

Hiç kimse sesini çıkaramadı.

Sessizce beklendi netice.

Hüküm “Net!”

Karar “İdam!”

Hükümün infaz edileceği zaman, seni götürmek için gelen subaya; “Müsaade ediniz, on beş dakika vazifemi îfâ edeyim.” dedin.

Bu sırada Kumandan Nikola Nikolaviç çıkageldi.

Önünde durdu. “Beni affediniz!” dedi.

“Beni affediniz! Sizin beni küçük görüp alaya aldığınız zanıyla bu emri verdim. Hakkınızda kanuni muamele yaptım. Lâkin, şimdi anlıyorum ki, siz bu hareketinizi mukaddesatınıza olan bağlılıktan alıyorsunuz. Hükümünüz iptal edilmiştir. Rica ederim, beni affediniz!”

BURALAR DA MÜSLÜMAN OLUR

Esaret günleri...

Sibirya'daydın.

Havalar çok soğuktu. Orada gece-gündüz belli olmuyordu. Güneş batmazdı.

Esaret altında da geceleri boş durmuyor, yasak olmasına rağmen gece başka kamplara gidip kitap okuyordun.

Gündüzleri ise vakit namazlarını esirlere kıldırıyordun.

Medrese-i Yusufiye oluyordu kaldığın her yer.

Hızır uğramış gibi bereketliydi günlerin.

Bir'ler on, on'lar yüz oluyordu etrafında.

Önce müdahale ettiler...

“Olmaz!” dediler. “Namazı toplu kıldıramazsın!”

Sonra yanlarına gittin.

Anlattın, anlattın, anlattın.

Çok kalabalık olarak bir araya gelmeme şartıyla biraz müsaade ettiler.

Ve hep beraber kıldınız namazları arkadaşlarınızla.

Asrın mânevî hasta insanları seninle can buluyordu.

Derdi olan, sorusu olan, şüphesi olan herkes sana geliyordu.

“Diyanet Reisi” diyorlardı sana kampta.

Din işlerinin reisi...

Dini en iyi bilen ve yaşayan kişiydin sen.

Alay komutanı olarak esir alınmıştın.

Kumandanlık da sana çok yakışıyordu.

Ama “Ben hocayım.” diyordun. “Ve her zaman öyle kalacağım.”

Sadece kamptaki Müslüman esirler değil, Rus askerleri de nasipleniyordu senin sohbetlerinden ve derslerinden.

Başınızda nöbet bekleyen Rus askerlerine dini anlatıyordun.

“Tebliğdir benim vazifem.” diyordun.

“Sonuç Allah'ındır.”

Esirlere hep moral verirdin.

“Üzülmeysin, mutlaka kurtulacağız!” derdin.

Ve senin dediklerin hep çıkıyordu bir bir.

Bu da çıkacaktı elbet bir gün.

Sibirya'da esir kampında bile geceleri çok uyumazdın.

Hep okurdun, bir şeyler not alır, dua ederdin.

Geceler, senin Rabbinle buluşma vaktiydi.

Etrafına baktıkça geleceği düşlerdin.

Bozkırlarda açacak zambakların, yaseminlerin hayalini kurdurdun.

“Buralar,” derdin..

“Buralar da Müslüman olacak.”

“Gelecek zamanda buralar da Müslüman olur; ama şimdi anlamıyorlar.”

Şimdi görmelisin Üstadım, oraları şimdi görmelisin!

Artık baykuş sesleri duyulmuyor o uzun gecelerde.

Artık ruh-u revan-ı Muhammedî, şehbâl açıyor, senin dolaştığın o yerlerde.

İSTANBUL'A GELİŞ

Ve iki buçuk yıl kadar süren bir esaretten, önce Beyaz Gece-leri'yle meşhur Petersburg'a, ardından, Berlin'e, Varşova'ya, oradan da Viyana yoluyla Sofya'ya ve Sofya'dan da trenle İstanbul'a gelmeye muvaffak oldun.

Bir gece Volga nehrini beraber geçtik. Harika şekilde geçtik. Nehrin kenarına geldiğimizde bana: "gözünü kapa, sakın açma ve bana tutun!" dedi. ;

Bir gece esaretten firar etmişsiniz.

Yanında Binbaşı Ali Haydar Bey vardı.

Nehrin kenarına geldiğinizde

"Gözünü kapa, sakın açma ve bana tutun!" demiştin.

Harika bir şekilde nehri geçiyordunuz.

Volga Nehri'nin üzerindeydiniz.

Sanki karda yürüyordunuz.

Ayağınızın kara gömüldüğü hissine kapılıyordunuz.

Bazen topuğunuza, bazen dizlerinize kadar suya batıp çıkıyordunuz.

Ali Haydar Bey çok heyecanlandı. Kalbi kabına sığmıyordu.

"Bu olanlar da neyin nesi?" diye geçirdi içinden.

Sen sadece tebessüm ediyordun.

Nehri geçtiniz.

"Kardeşim Ali Haydar!" dedin...

“Kardeşim Ali Haydar, bak, Cenab-ı Hak, Hazreti Musa'ya (aleyhisselâm) denizi musahhar ettiği gibi, bize de senin yüzün hürmetine Volga Nehrini musahhar etti.”

Ali Haydar'ın üzerinde şaşkınlık ve heyecan vardı.

Onu sakinleştirmektir belki de muradın.

“Üstadım!” dedi Ali Haydar Bey.

“Nasıl geçip kurtulduğumuzu ben biliyorum. Ama siz bilirsiniz Üstadım! Yine de sizin dediğiniz gibi olsun.”

Yıl 1918...

Yer İstanbul!

Senin gelişini, 25 Haziran 1918 günü Tanin Gazetesi şu cümlelerle duyurdu cümle âleme:

“Kürdistan ulemasından olup, talebeleriyle beraber Kafkas Cephesi'nde muharebeye iştirak eylemiş ve Ruslar'a esir düşmüş olan Bediüzzaman Said Efendi âhiren (sonunda) şehrimize muvâsalat eylemiştir (ulaşmıştır).”

“RABBİNİN ORDULARINI KENDİSİNDEN BAŞ- KA KİMSE BİLEMEZ”

Yıl bin dokuz yüz yirmi bir.

Yunan başvekili Venizelos, İngiliz başvekili Loyd George'den
elli bin kişilik bir silâh aldı.

Niyet şer... Âkıbet ise kötü...

Bu silâhlarla Anadolu'ya saldıracaklardı.

Anadolu, yüreği yanan analarla dolu.

İslâm'ın son karakolu Anadolu.

Sen Anadolu'nun karasevdaı yiğit evladı,

Bir cuma gecesi açtın ellerini Yüceler Yücesi Mevlâ'ya ve dua
ettin.

Dua, dua, dua...

Ebrehe'yi Kâbe'de kahreden Kahrâr!

Firavun'u deryada gark eden Cebbâr!

İbrahim'i nâra yakmayan Settâr!

Nemrud'u sinekle mahveden Müntekim!

Bizi Sensiz, Anadolu'yu sahipsiz bırakma Allah'ım!

Sabahlara kadar süren bir yakarış.

“Yâ Rabbi!” diyordun gözlerinde yaş.

“Yâ Rabbi, Senin askerinin daha çoktur. Bu mel'unlara fırsat
verme!”

Çok geçmemişti.

Henüz sabah olmuştu.

Gazetelerde bir haber:

“Yunan Kralı Birinci Aleksandros’u sarayın bahçesinde maymun ısırdı.” diyordu tüm manşetler...

“Yunan Kralı Birinci Aleksandros öldü.”

“Sarayın adamları da maymunu öldürdü.”

Gazeteyi görünce çok sevindin.

“Bir kalem getir de Süleyman,” dedin Molla Süleyman’a.

“Bu hayvanın arkasından bir mersiye yazalım.”

Ve başladın yazmaya:

وَمَا يَعْلَمُ جُنُودَ رَبِّكَ إِلَّا هُوَ

(Müddessir Sûresi 74/31)

*“İşte o cünûddan bir gazi şehid,
nev-i hayvandaki meymun-u said.*

*Ey maymun-u meymun! Müminleri memnun,
kâfirleri mahzun,*

Yunan’ı da mecnun eyledin.

Öyle bir tokat vurdun ki,

Siyaset çarkını bozdun.

Loyd George’u kudurttun,

Venizelos’u geberttin.

Mizan-ı siyasette pek ağır oturdun

*ki, küfrün ordularını, zulmün leşkerlerini
bir hamlede havaya fırlattın...*

*Başlarındaki maskelerini düşürüp, maskara ederek
bütün dünyaya güldürdün.*

Cennetle mübeşşer olan hayvanların isrine gittin

Cennette saıdsın, çünkü, gazi hem şehidsin.”

TÜKÜRÜN EHL-İ ZULMÜN YÜZÜNE

İngiliz Devleti'nin İstanbul'u istilâ ettiği dönemde İngiliz Anglikan Kilisesinin Başpapazı, Şeyhülislâm'a altı dinî soru sordu.

Bu altı sorusuna ise altı yüz kelime ile cevap istedi.

İslâm'ın boğazına basıldığı anda, Müslümanlarla alay edencesine sorduğu bu sorulara sen cevap verdin.

Aslında ahmağa sükût en güzel cevaptır, ama küstaha da had-dini bildirmek gerekti.

Hem de tek cümle ile.

Zâlimin, kötünün hak ettiği kötek ile cevap verdin.

Dedin:

“Bir adam seni çamura düşürmüş, öldürüyor. Ayağını senin boğazına basmış olduğu hâlde istifham-ı istihfafiyle (alay eden sualiyle) soruyor ki mezhebin nasıldır?

Buna cevab-ı müskit (susturucu cevap), küsmekle sükût edip yüzüne tükürmektir.

Tükürün ehl-i salîbin o hayasız yüzüne,

Tükürün onların asla güvenilmez sözüne.

Medeniyet denilen maskara mahlûku görün,

Tükürün maskeli vicdanına asrın, tükürün.

(M.A.Ersoy)

Sen de söyledin, emsalsiz tek cümle:

“Tükürün İngiliz-i lâînin o hayasız yüzüne!”

Soruların cevabını küstah İngiliz'e değil hakikat namına insanlığa sunuyordun.

Soru: Din-i Muhammed nedir?

Cevap: Kur'ân' dır.

Soru: Fikir ve hayata ne verdi?

Cevap: Tevhid ve istikamet.

Soru: Mezâhiminin devası nedir? (Beşerin sıkıntılarının çaresi nedir?)

Cevap: Hürmet-i riba ve vücub-u zekâtıdır. (Faizin haram ve zekâtın farz oluşudur.)

Soru: Şu zelzeleye ne der?

Cevap: “İnsan için ancak kendi mesaisi, çalışma ve gayreti vardır.” (*Necm Sûresi 53/39*)

“Altını ve gümüşü yığıp ve biriktirip de, onları Allah yolunda harcamayanlar yok mu? İşte bunlara pek acıklı bir azabı müjdele.” (*Tevbe Sûresi 9/34*)

RÜYADA BİR HİTABE

Bin dokuz yüz on dokuz yılının Eylül ayıydı.

Bir zamanlar dört kıtaya hükmeden koskoca Osmanlı Devleti dört bir taraftan sarılmış, parçalanmaktaydı.

Mehmetçik, bütün bu saldırılara karşı göğsünü siper etmiş, seller gibi şehit kanları akmaktaydı.

Sevr Antlaşması'yla güzeller güzeli Anadolu'ya bir darbe daha vurulmuştu.

Sıkılıyor, bunalyordun.

“Âlem-i İslâm'a indirilen darbelerin en evvel kalbime indiğini hissediyorum.” diyordun her fırsatta.

Bin dokuz yüz on dokuz yılının Eylül ayıydı.

Bir Cuma gecesi,

Ellerini semaya, gönlünü Mevlâ'ya açmış dua ediyor, gökler ötesi âlemlere tayerân ediyordun.

Dua...Dua...Dua...

Âlemlerin kapısını açan tek anahtar.

Dua...Dua...Dua...

Vazgeçilmez sevdan.

Açtın ellerini semaya;

Bir nur arıyordun, bir çıkış.

1919 yılının Eylül ayıydı.

Bir Cuma gecesi yakaza hâlinde bir rüya-yı sâdıkada bir ziya gördün.

Seni çağırıyorlardı.

“İslâm'ın mukadderatı için toplanmış muhteşem bir meclis seni istiyor.” dediler ve alıp götürdüler seni mânâ âlemine.

Sonrasını senden dinleyelim:

“1919 senesi Eylül'ünde, dehrin hâdisâtının verdiği yeis ile şiddetli muzdarip idim. Şu kesif zulmet içinde bir nur arıyordum. Manen rüya olan yakazada bulamadım. Hakikaten yakaza olan rüya-yı sadıkada bir ziya gördüm. Tafsilatı terk ile bana söyledirilmiş noktaları kaydedeceğim. Şöyle ki:

Bir cuma gecesi, nevm(uyku-rüya) ile âlem-i misale girdim. Biri geldi, dedi:

‘Mukadderât-ı İslâm için teşekkül eden bir meclis-i muhteşem seni istiyor.’

Gittim, gördüm ki: Münevver, emsalini dünyada görmediğim, selef-i salihînden ve âsârın (asırların) mebuslarından, her asrın mebusları içinde bulunur bir meclis gördüm. Hicap edip, kapıda durdum. Onlardan bir zât dedi ki:

“Ey felâket, helâket asrının adamı! Senin de reyin var, fikrini beyan et!”

Ayakta durup dedim:

“Sorun, cevap vereyim!”

Biri dedi:

“Bu mağlûbiyetin neticesi ne olacak? Galibiyette ne olurdu?”

Dedim:

“Musibet, şerr-i mahz (kesin şer) olmadığı gibi bazen saadette felâket olduğu gibi, felâketten dahi saadet çıkar. Eskiden beri İ'lâ-yı Kelimetullah ve beka-yı istiklâliyet-i İslâm (Allah'ın dinini yüceltme ve İslâm'ın istiklâliyetinin devamı) için farz-ı

kifaye-i cihadı deruhte ile kendini yek vücud olan Âlem-i İslâm'a fedaya vazifedar ve hilâfete bayraktar görmüş olan bu devlet-i İslâmiyye'nin felâketi, Âlem-i İslâm'ın saadet-i müstakbelesiyile telâfi edilecektir. Zira şu musibet mâye-i hayatımız (hayatımızın mayası) ve âb-ı hayatımız (hayat kaynağımız) olan uhuvvet-i İslâmiyye'nin inkişaf ve ihtizazını harikulâde ta'cil etti (hızlandırdı). Biz incinir iken, Âlem-i İslâm ağlıyor, Avrupa ziyade incitse bağıracaktır. Şayet ölsek, yirmi (milyon) öleceğiz, üç yüz (milyon) dirileceğiz. Harikalar asrındayız, iki-üç sene mevtten sonra meydanda dirilenler var. Biz mağlûbiyetle bir saadet-i âcile-i muvakkate (hâl-i hazırdaki geçici saadeti) kaybettik, fakat bir saadet-i âcile-i müstemirre (gelecekte devamlı bir saadet) bizi bekliyor. Pek cüz'î ve mütehavvil (değişen) ve mahdud (sınırlı) olan hâli, geniş istikbal ile mukabele eden kazanır.”

Birden meclis tarafından denildi:

“İzah et!”

Dedin:

“Devletler, milletler muharebesi, tabakat-ı beşer muharebesine (sosyal sınıflar arasındaki çatışmaya) terk-i mevki ediyor (yerini terk ediyor). Zira beşer esir olmak istemediği gibi, ecir (ücretle çalışan amele) olmak da istemez. Galip olsa idik; hasmımız ve düşmanımız elindeki cereyan-ı müstebidâneye (baskıcı cereyana), belki daha şedîdane (şiddetli bir şekilde) kapılacak idik. Hâlbuki o cereyan hem zâlimane, hem tabiat-ı Âlem-i İslâm'a (Âlem-i İslâm'ın tabiatına) münafi, hem ehl-i imanın (müminlerin) ekseriyet-i mutlakasının (büyük çoğunluğunun) menfaatına mübayin (ayrı, başka türlü), hem ömrü kısa, parçalanmaya namzettir. Eğer ona yapışsa idik, Âlem-i İslâm'ı fitratına, tabiatına muhalif olarak bir yola sürükleyecektik. Şu medeniyet-i habîse (kötü çirkin medeniyet) ki, biz ondan, yalnız zarar gördük. Ve nazar-ı şeriatta (şeriat nazarında) merdut

(kabul görmemiş, makbul olmayan) ve seyyiatı (kötülükleri) hasenatına (iyiliklerine) galebe ettiğinden; maslahat-ı beşer (insanların faydası) fetvasıyla mensuh (hükümü kaldırılmış) ve intibah-ı beşerle (insanların uyanması) mahkûm-ı inkıraz (yıkılmaya mahkûm), sefih, mütemerrid (haddinin aşmakta ısrarcı), gaddar, mânen vahşi bir medeniyetin himayesini Asya'da deruh-te edecek idik.”

Ve aziz Üstadım! Ardi ardına devam eden sorular,

Büyük bir hürmetle verilen birbirinden güzel cevaplar...

Ne kadar zaman geçtiğini bilemiyordun.

Ama heyecandan kalbin göğüs kafesine sığmıyordu.

“Neden şeriat şu medeniyeti reddeder?” diye sordular bu sefer.

“Çünkü beş menfi esas üzerine kurulmuştur!” dedin ve birbirinden güzel açıklamalarla cevap verdin.

“Şeriat-ı Garradaki (Pırıl pırıl, tertemiz İslâm Dinindeki) medeniyet nasıldır?” diye sordu içlerinden nurânî bir zât.

“Şeriat-ı Ahmediye'nin (sallallâhu aleyhi ve sellem) tazammun ettiği ve emrettiği medeniyet ise, ki medeniyet-i hâzıranın inkisarından inkişaf edecektir, onun menfi esasları yerine müsabet esaslar vaz'eder.” diyerek açıkladın uzun uzun...

Sonra memnuniyet ifadeleri, tasdik emareleri görüldü mecliste.

Ve âli meclis sana müjdeyi veriyordu:

“Evet ümitvar olunuz, şu istikbal inkılabı içinde, en yüksek gür sada İslâm'ın sadası olacaktır.”

Tekrar biri sordu:

“Musibet cinayetin neticesi, mükâfatın mukaddemesidir. Hangi fiilinize kadere fetva verdirdiniz ki, şu musibetle hükmetti. Musibet-i âmme (umumî musibet), ekseriyetin hatasına terettüp eder. Hazırda mükâfatınız nedir?”

Sorular zor, cevaplar güzeldi.

Sorular zor, cevaplar ikna ediciydi.

“Mukaddemesi, üç mühim erkân-ı İslâmiyedeki ihmalimizdir.” diye açıklamaya başladı.

“Salât (namaz), savm (oruç), zekât. Zira yirmi dört saat-ten yalnız bir saati, beş namaz için Hâlık Teâlâ bizden istedi. Tembellik ettik. Beş sene yirmi dört saat talim, meşakkat, tahrik ile bir nevî namaz kıldırıldı. Her senede yalnız bir ay oruç için nefsimizden istedi. Nefsimize acıdık. Keffareten beş sene oruç tutturdu. Ondan, “kırk”tan yalnız biri, ihsan ettiği maldan zekât istedi. Buhl (cimrilik) ettik, zulmettik. O da bizden müterakim (biriken) zekâtı aldı. “El-cezâu min cins”il-amel... (Cezalar amel-in cinsine göredir.)”

Mükâfat-ı hazıramız ise; fâsık, günahkâr bir milletten, humsu (beşte biri) olan dört milyonu velâyet derecesine çıkardı; gazilik, şehadet verdi. Müşterek hatadan neş’et eden müşterek musibet, mâzi günahını sildi.”

İçlerinden biri yine sordu:

“Bir âmir, hata ile felâkete atmış ise?”

Dedin:

“Musîbetzede mükâfat ister. Ya âmir- i hatadârın (hata eden âmirin) hasenatı (iyilikleri) verilecektir, o ise hiç hükmünde... Veya hazine-i gayp (gayp hazinesi) verecektir. Hazine-i gayp-ta böyle işlerdeki mükâfatı ise, derece-i şehadet ve gaziliktir (şehitlik ve gazilik derecesidir).”

Meclis memnuniyetini ifade ediyordu.

Heyecanlandın ve uyandın.

Terlemiştin.

Kendini bir güvercin gibi hafif hissediyordun.

El pençe divan durmuşsun. Ciddî bir sınav atlattmıştin.

Tebessüm ettin ve açıp ellerini, Yüceler Yücesi Mevlâ’ya şük-rettin.

ECEL BİRDİR

*Gözleri süzgün, O'nu görür, O'nu sezerler,
Ellerinde aşk kâsesi hep mahmur gezerler.*

(***)

Daru'l-Hikmet'te âzâ idin.

Arkadaşın ve Daru'l-Hikmet âzâsı Şerif Sadettin Paşa koşa koşa yanına geldi.

Heyecandan konuşamıyordu.

“Üstad!” dedi.

“Kat’î bir vasita ile haber aldım; kökü ecnebidde ve kendisi burada bulunan bir zındıka komitesi, senin bir eserini okumuş, demişler ki: “Bu eser sahibi dünyada kalsa, biz mesleğimizi, yani dinsizliği bu millete kabul ettiremeyeceğiz... Bunun vücudunu kaldırmalıyız!” diye senin idamına hükmetmişler. Kendini muhafaza et!”

Şerif Sadettin Paşa’ya baktın.

Sen ümmetin selâmeti için hem dünyanı hem ukbanı fedaya hazırdın.

Her şeyi göze almış, bu meydan-ı imtihanda salına salına yürüyordun.

Korkusunu anlıyordun.

Ama sendeki iman ve inanç kimsede yoktu.

Zaten kaybedecek bir şeyin de yoktu.

Müthiş bir tevekkül ve itminanla;

“Şerif Paşa!” dedin...

“Şerif Paşa! Tevekkeltü alellah (Allah’a tevekkül ettim.)... Ecel birdir, tagayyür etmez (değişmez).”

HARAMA NAZAR

Erek Dağı'nda kalıyordun.

Taleben Molla Hamid sana sormak için birkaç sual düşündü.

Sohbetiniz devam ediyordu.

Molla Hamid'in soru sormasına fırsat vermeden aklında tertiplemediği tüm suallere cevap vermiştin..

Bir sorusu daha olacaktı.

“Nasıl sorsam? Ne desem?” diye düşünüyordu.

Nazarla ilgiliydi sorusu. Harama bakmanın hükmüyle ilgili.

Henüz Molla Hamid sorusunu soramamıştı ki, elini hiddetle dizine vurdun ve,

“Ey Molla Hamid!” dedin:

“Ben Eski Said'den memnun değildim, yalnız üç hâlimden razıyım.” dedin.

Ve ilâve ettin:

“İstanbul'da şâşaalı zamanda, haftada bir elbise değiştirdim, pırlanta gibi elbise. İstanbul'un en şâşaalı yerlerine giderdim. Benim hoca arkadaşlarım, içlerinden birini gözcü edip, beni takip ettirmişler. Bunun peşinden git, bakalım nerelere gidiyor, ne yapıyor? Üç gün sonra arkadaşlarla sohbet esnasında bana şöyle dediler:

“Said, sen ne yapasan haktır. Hakka gidiyorsun ve bunda da muvaffak olacaksın.”

“Ne için böyle söylüyorsun?” diye sorduğumda, şu cevabı verdiler:

“Üç gündür seni takip ettiriyorduk. Bakalım, İslâm'a aykırı bir davranışın oluyor mu? Baktık ki, senin kendi hâlinden başka kimseden haberin yok. Bunun için inşaallah gayende muvaffak olursun.” dediler.

“Nasıl küçük bir ateş ormana atıldığında, yavaş yavaş o ormanı yakar mahveder, bitirir. Nazara tenezzül edip harama bakan bir mümin, amelini günbegün yer, mahveder. Sonra korkarım ki, o adamın âkıbeti elîm ola...”

Molla Hamid, alacağı cevabı almıştı.

Ama sen devam ettin:

“Eski Said, gençliğinde on sene İstanbul'da kaldı. Bir defa bir kadına bakmadı.”

Molla Hamid mahzun, Molla Hamid mahcuptu.

ALLAH'IN İNÂYETİ, KARIŞTIRMA GERİSİNİ!

Şeyh Masum Efendi ile çok samimi konuşur, muhabbet eder-
din.

Şeyh Masum Efendi seni çok sever, hürmet ederdi.

Harpten sonraki günlerin birinde bir ara konuşmanız esna-
sında konu senin kahramanlıklarından açılınca;

Şeyh Masum Efendi:

“Molla Said!” dedi...

“Molla Said, dünyanın en cesuru sen miydin? Hükûmet kaç-
tı, Bitlis halkı çekildi. Siz elli-altmış kişiyle düşmana karşı dayan-
dınız. Bu yüzden başına bu kadar felâket geldi.”

Tebessüm ettin.

Ne diyebilirdin ki?

“Masumların hatırı için, onların kurtulması için, vatanı düş-
manlardan temizlemek için kendimizi feda ettik.” diye cevap
verdin.

Çektiğin eziyetleri ve sıkıntıları hiç önemsememiştin.

“Müslümanların saadeti için kendimizi feda etsek ne olacak?”
dedin.

Zaten demiyor muydun:

“Milletimin imanını selâmette görürsem, cehennemim alevle-
ri içinde yanmağa razıyım. Çünkü vücudum yanarken, gönlüm
gül-gülistan olur.”

Yine bir sohbet sırasında Şeyh Masum Efendi sana:

“Ez gulam!” dedi.

“Ez gulam!... Doğru söyle, peki Rusya'dan nasıl kaçtın?
Sibiry'a'dan nasıl kurtuldun?”

Derinden bir tebessüm ettin.

“Allah'ın inâyeti” dedin...

“Artık karıştırma gerisini!”

FİYATI KIRK KURUŞ

Birinci Cihan Harbi'nde, elinde silâh, karlı dağlarda fedailerinle, talebelerinin ve yeğenininle birlikte, Ruslarla çarpışıyordun.

Kahramanlık destanları yazıyordun.

Hem savaşıyor hem de istikbalin Nur talebelerini yetiştiriyordun.

Mânevî, fikrî ve ilmî mücadeleyi yapmaları için “İşârâtü'l-İcâz” isimli tefsirini harp meydanlarında kaleme alıyordun.

Uzun ve sıkıntılı geçen esaret yıllarının ardından İstanbul'a gelince bastırдыңın ilk eser, bu harp yadigârıydı.

Kâğıt parasını Harbiye Nazırı Enver Paşa verdi.

Eseri ise kardeşinin oğlu Abdurrahman Nursî bastırđı.

Asrın tefsirinin ilk numûnelerinden olan kitabın kapağında şunlar yazmaktaydı:

“İşârâtü'l-İcâz fî Mezanni'l-İcâz”

Li Bedüizzaman

Fiyatı: Kırk kuruş.

Evkâf-ı İslâmiye Matbaası, 1334 (1918)

DİKENLİ LOKUM

Meşrutiyet sonrası İstanbul dönüşünde neşrettiğin eserleri talebelerine okutuyordun.

Dostun, arkadaşın Şeyh Celâl, eski müdafaalarından oluşan, İki Mekteb-i Musibetin Şehadetnamesi adlı eserini okumadığı gibi, sana latîfe tarzında takılmıştı.

“Seyda!” demişti...

“Seyda, İstanbul’a gitmişsin, orada başından geçenleri oturup yazmışsın, şimdi de burada bunları okutuyorsun.”

Sen de ona şaka yollu: “Celâl, sen benim muârazım mısın yoksa?” diyerek latîfe etmiş ve “Celâl, sen benim ağzımda dikenli bir lokum gibisin. Ne yiyebiliyorum, ne de atabiliyorum.” demiştin.

KURBAN SEYDA BİR ŞEY YOK!

Cumhuriyet'in ilk yıllarıydı.

Erek Dağı'nda, toprak bir manastır harabesinde oturuyordun.

Sade, gösterişsiz bir yaşayışın vardı.

Evinde, bir hasır, bir keçi postu vardı. Bir de yüz­süz bir yor­gan (mitil).

Bütün bunlara ilâve olarak zaruri ihtiyaçlarını karşılayacak kadar ufak tefek eşyalar da evin değişik yerlerinde görünüyordu.

Kör Hüseyin Paşa ve Abdülbâkî Arvâsî seni ziyarete gelmişlerdi.

Vakit geçince, yanındaki eskiden polislik yapmış Cevdet ismindeki talebene:

“Öğle oldu, misafirler var, bir şeyler yap da getir!” demiştin.

Evde, bir parça bulgurla biraz da yağ kalmıştı. Malzeme çok azdı.

Abdülbâkî Arvâsî, bu yemeğin yetmeyeceğini düşündü.

Ama bu güne kadarki yedikleri yemeklerin içinde en lezzetli olanıydı.

Ve herkesi doyurmuştu.

Yemekten sonra, mübarek talebene döndün ve:

“Sen, bu yemek yetmeyecek diye üzüldün. Bak, Allah, hepimizi doyurdu, hepimize kâfi geldi.” dedin.

Abdülbâkî Arvâsî de anlamıştı gerçeği.

Senin olduğun yerin bereketini.

Sen dışarıya abdest almaya çıkınca, Hüseyin Paşa talebene para vermek istedi.

Ama o kabul etmedi.

Hüseyin Paşa kimseye göstermeden parayı postun altına koydu.

Az sonra içeri girdin.

Henüz kollarını indirmemiştin.

Abdest suyu üzerinde kurumamıştı.

İki elini kapıya dayadın ve güldün.

“Hüseyin Paşa!” dedin...

“Hüseyin Paşa! Siz bana misafir oldunuz, aç mı kaldınız? Bizim bir şeye ihtiyacımız yoktur. Onu bizden daha fakir olanlara verin.”

Hüseyin Paşa ağlıyordu.

Gözyaşlarını tutamıyor, bir yandan da “Ama parayı postun altına koyduğumu kimse görmemişti ki!” diye düşünüyordu.

“Kurban Seyda, bir şey yok!” dedi.

Kararlı bir ses tonuyla; “Onu başkalarına ver!” dedin.

“Benden daha çok muhtaç ve müstehak olanlar var, onlara verin.”

Hüseyin Paşa yine ısrar etti:

“Seyda, bir şey yok!”

Ama emir kesin, hüküm netti.

“Yok yok, onu alıp başkalarına verin!”

Abdülbâkî Arvâsî parayı postun altından aldı ve cebine koydu.

Artık kalkma vakti gelmişti.

Sarıldılar ve vedalaştılar.

Tam ayrılacakları sırada:

“Bak, Hüseyin Paşa!” dedin.

“Şimdi parayı vereceğin yer hatırıma geldi. Bu Cevdet'in gömleği çok eski. Buna bir mecit ver.”

Cevdet, eskiden polislik yapmıştı.

Şimdi ise gece gündüz demeden senin hizmetini ediyor, sana talebelik yapıyordu.

Hüseyin Paşa, Cevdet'e bir altın verdi.

Ama hocasından minnet altına girmemeyi ve sadakati öğrenen Cevdet bu altını almadı.

Sadece emredilen bir mecidi aldı.

Çünkü onun ikliminde kanaat vardı, sadakat vardı.

HALİM OL, SELİM OL

Meclis reiscumhuru seçiyordu.

Herkes heyecanlıydı.

Yeni bir idare, yeni bir sistem.

Her şeyin hayırlısı olması dileniyordu gönüllerden.

Dillerde dua vardı.

Reiscumhur seçilirken sen de orada bulunuyordun.

Reiscumhur'u kastederek, "Gideyim, bir şeyler söyleyeyim." dedin.

"Aman!" dediler etrafındakiler.

"Sakın, yanlış bir şeyler söylemeyesin! Bizi de tehlikeye atmayasın!"

Onlara acı bir tebessümden başka ne yapabiliirdin ki!

Etrafindakiler seni anlamamıştı.

Oysaki senin yolun hak, sözün daima hakikatti.

Gittin ve Reiscumhur'un karşısına dikildin.

Paşa:

"Buyurun, bir emriniz mi var?" dedi.

"Halim ol, selim ol, refik ol, şefik ol. İşte sana söyleyeceğim budur!"

Paşa, teşekkür etti ve seni kapıya kadar uğurladı. (*Hasan Basri Çantay*)

ESKİ SAİD ÖLDÜ

Nurşin Camii'ne gelmiştin.
Yaklaşık bir aydır bu güzel mekânda ikamet ediyordun.
Her taraftan âlim zâtlar geliyordu.
Her seni görüyor, hem ders alıyorlardı.
Sen bir hazineydin kıymeti çok sonralar anlaşılacak.
Sen bir hazineydin bir daha hiç ele geçmeyecek.
Molla Resul, Molla Yusuf ve Molla Maruf hiç çekinmeden
sorarlardı akıllarına takılan her türlü ilmî konuları.
Nurşin Camii, ilim ve irfan yuvası olmuştu.
Bir gün Molla Resul bir sual sordu.
Verdin cevabını en süratli ve kısa yoldan...
Ama açtıktı söylediğin her şey, anlaşılmaz hiçbir cümle yoktu.
Lâkin senden önceki ilim adamlarının aksine bir fikir beyan
etmiştin.
Molla Resul itiraz etti.
Sen cevabında ısrar ettin.
Molla Resul itirazında devam edince:
“Efendiler!” dedin...
“Efendiler! ‘Eski Said’ öldü. Siz hâla beni ‘Eski Said’ ola-
rak tanıyorsunuz. Şimdi karşınızda ‘Yeni Said’ var. Cenab-ı Hak
‘Yeni Said’e öyle bir ihsanda bulunmuş ki, musanniflerin hepsi
ilim denizi olsalar, Said’in topuğuna varamazlar. Her ne kadar
metnin zâhirine, söylediğim mânâ sizce muvafık görünmüyorsa
da hakikati budur, bunu böyle kabul ediniz. ‘Eski Said’in on se-
nede verdiği derse, ‘Yeni Said’in on ay dersi kâfi gelebilir.”

GAYRET HAYIRLI BİR İŞTİR

Ömrünün bir dakikasını boş geçirmemiştin.

Molla Hamid'le beraberdin.

Herkes gibi o da gözünün içine bakıyordu.

“Üstad bir şey dese de yapsam!” diyordu.

“Üstad için bir şeyler yapabilirsem!” diyordu.

Bu duygularla camiye odun çekiyordu.

Çünkü orada sen kalıyordun.

Herkesle nur saçıyordun.

Sen de kucağına bir demet odun aldın ve taşımaya başladın.

Molla Hamid, ne yapacağını şaşırды.

“Aman Üstadım!” dedi.

“Bırakınız ben taşıyayım. Siz zahmet buyurmayınız!”

Tebessüm ettin.

“Ah birader!” dedin.

Bir bilsen, gayretim kabul etmiyor, sen çalışsın ben oturayım. Eğer bir bilsen gayret ne kadar hayırlı bir iştir, ömrünü bir dakika boşa geçirmezdin.”

HAYVANIN GIYBETİ

Nurşin Camii'nin köşesindeki hücre kapısını talebelerin açık unutmuşlardı.

İçeride ise bir küpte talebelere ait kavurma vardı.

Kapıyı açık gören bir köpek içeri girmiş ve küpün içine kafasını sokarak kavurmaları yemişti.

Sonra da kafası küpün içine sıkışınca, kafasını çıkarmak için sağa sola sendeleyince küp kırılmıştı.

Orada bulunan herkesin canı sıkıldı.

Köpeğe cezasını vermek lâzım diye düşündüler.

Bir yolunu bulup köpeği tekrar içeri getirecek ve döveceklerdi.

“Hayır!” dedin. “Sakın yapmayın!”

Molla Resul: “Ama Seyda!” dedi.

“Biraz kıymamız vardı. Biz kıyamıyorduk ki yiyelim. Hâlbuki bir köpek gelerek hem kıymayı yemiş, hem de küpü kırmış. Bize zarar verdi. Şimdi söyle, nasıl biz onu dövmeyelim?”

“Molla Resul!” dedin...

“Şimdi senden soruyorum. Vicdanen söyle. Sen aç kalsan, paran da olmasa, bir şey almaya gücün de olmasa, nihayet açık bir yerde et bulsan, yer misin yemez misin? Hâlbuki aklın var. İdrak ediyorsun ki, bu etin sahibi var!”

Molla Resul sustu. Başını kaşdı.

Bir müddet konuşmadı Sonra heyecanlı ve net bir ses tonuyla:

“Evet yerim Seyda!” dedi.

Sonra tekrar sen:

“Bu hayvandır, akli yoktur.” dedin.

“Haramı helali bilmiyor. Hayır ve şerri tanımıyor. Sahibinin kendisini döveceğini de bilmiyor. Elbette açık kapıdan girip kıymalarınızı yemiş. Bundan dolayı cezaya müstahak mıdır? Sizden soruyorum, elinizi vicdanınıza koyarak cevap verin.”

Ne diyebilirdiniz ki?

Ya da ne denebilirdi ki?

Üstad ‘hayır’, dedikten sonra ‘evet’ demek de ne oluyordu?

Hem Molla Resul, hem de arkadaşları “Köpekte kabahat yoktur!” dediler.

“Madem öyledir!” dedin.

“Bu hayvanın gıybetini yapmayın ve helâl edin.”

Molla Resul, senden birkaç yaş büyüktü.

Hem yaşına hürmeten hem de iznine binaen seninle samimi konuşurdu.

Naz makamı ona verilmişti.

Hem güldü hem de “Seyda!” dedi.

“Seyda, içimizden gelmiyor ki, helâl edelim. Fakat siz helâlleşmeye bizi ikna ettiniz.”

ONLARIN KISMETİ

Erek Dağı'nda bir yaz mevsimi boyunca kalmıştınız.

Gecelerini dua ve zikirle,

Gündüzlerini ibadet ve tefekkürle geçirirdin.

Hayvanlara ve bitkilere karşı ayrı bir şefkatin ve sevgin vardı.

Sen yaratılan hiçbir şeyi mânâsız ve gereksiz görmez,

Herkesin kıymetleri ölçüsünde haklarını gözetirdin.

Onların da haklarını koruyor gözetiyordun.

Erek Dağı'nda gezerken, önünüze çok miktarda yaban elması çıkardı.

Talebelerin ve arkadaşların bu elmalardan koparıp yemek istedikleri zaman mâni olurdun.

“Bizim hissemiz bağlarda ve bahçelerdedir.” derdin.

“Bizim rızığımızı, Cenab-ı Hak oralarda tayin etmiştir. Bu yabani meyveler, yabani hayvanların rızığıdır. Onların kısmetine dokunmamamız lâzımdır.”

BEN DE SANA MİNNET ETMİYORUM

Molla Hamid'in dereden su getirmesi gerekiyordu. Derenin suyu çok güzeldi.

Ama içi ürperiyordu.

Dere insana korku veren bir yerdedi.

Vahşi hayvanlar su içmeye gelirlerdi.

"Efendim!" dedi, "O derede her türlü vahşi hayvan bulunuyor. Ben oraya gitmeye korkuyorum."

Sen ise Molla Hamid'i cesarete alıştırmak istiyordun.

"Yalnız git!" dedin. "Yalnız git, bir şey olmaz! Korkma!"

Söylediğin söz bir emirdi.

Ucunda ölüm bile olsa gidilirdi.

Molla Hamid, gitti ve dereden su getirdi.

Heyecandan kalbi kabına sığmıyordu.

Korkmuştu, ama belli etmek istemiyordu.

"Ne gördün?" dedin dönünce.

"Hiçbir şey görmedim." dedi.

"İnsan biraz şecaatli (cesaretli) olmalıdır." dedin.

Molla Hamid, kurtlardan korkuyordu.

Vahşi ve tehlikeli hayvanlardı.

"Geçen gece, geç vakitte ben kalkmış, elbisemi giyiyordum." diye anlatmaya başladın başından geçen bir hâdiseyi.

Molla Hamid, pür dikkat seni dinliyordu.

Sanki nefes alsa başındaki güvercinler uçacakmış gibi kıvıldamadan duruyordu.

Gözlerini gözlerine dikmiş ve anlattıklarını dinliyordu.

“Açık kapıdan bir hayvan girdi.” diye devam ettin anlatmaya.

“Ben onu köpek zannettim. Sonra bana doğru geldi. Baktım ki bir kurt!

O zaman kendi kendime düşündüm. Bu hayvanın niyeti nedir acaba?

Karşımda durarak bana bakmaya başladı. Yarım saat kadar durdu. O bana, ben de ona baktım. Sonra dönüp çekip gitti. Ben ise onun hâlini şöyle değerlendirdim:

Lisan-ı hâlınden diyordu ki, bu kadar yanında durdum, bana bir ikramda bulunmadın. Ben de sana minnet etmiyorum. İşte gidiyorum. Rezzâk-ı Hakikî'nin sofrasında rızkımı arayacağım.”

Sonra Molla Hamid'e döndün.

“Bak!” dedin.

“Elimizde hiçbir silâhımız yok. Eğer bu hayvanlar başıboş olsalar, irade-i ilâhiye haricinde bulunsalar, hepimizi burada parçalayıp öldürürler.”

SENİN KALBİNİ OKUMAMI İSTİYORSUN

Erek Dağı'nda kâinat kitabını tefekkür ediyordun.
Çimenlerin üzerindeki seccadende Mevlâ'yı zikrediyordun.
Sen tesbihatını yaparken doya doya, etrafındaki talebeler de
bir yandan odun kesiyorlardı.

Güneş ufukta yavaş yavaş kayboluyordu.

Molla Hamid ve yanındaki arkadaşlarını çağırırdın.

Onlar senin yanına geldiğinde bir sofiyle oturuyordun.

Sıkılmıştın, bunalmıştın.

Sofinin yanından gitmesini arzu ediyordun.

Etrafındaki talebelerinden hiçbiri senden keşif ve keramet
beklemezken, dışarıdan gelenler ve seni bilmeyenler ne yazık ki
böyle bir zaaf içinde oluyorlardı.

Yanında oturan sofi de senden keşif ve keramet bekliyordu.

Bir ara sofiye doğru döndün ve “Evinde çocukların seni bek-
liyor.” dedin.

Maksadın yanından ayrılmasını sağlamaktı.

Ama sofi anlamıyor ya da anlamak istemiyordu. Gitmedi,
bekledi.

İyice sıkılmıştın. Beklediği kerameti gösterdiğin hâlde anla-
madı yine.

“Bak kardeşim!” dedin.

“Senin kalbini okumamı istiyorsun. Said nasıl bir şeyhtir,
diye düşünüyorsun. Kerametleri nasıldı, diye keramet bekliyor-

sun. Buraya kadar kalkıp, bunlar için gelmişsin. Hâlbuki ben şeyh değilim. Hocayım. Yalnız sizden biraz fazla okumuşum.”

Tevazu gösteriyordun.

Büyüklüğüñ alâmeti olan tevazu sana ne kadar da yakışıyordu.

“Bende bir şey yok!” diyordun.

Ve bütün hayatın boyunca söyledin bunu.

“Bende bir şey yok. Bütün keramet Risale-i Nurlar’ındır.”

Ama bunları söylerken bile gösterdiğin tevazu seni ukbalara taşıyordu.

Sofiye ders vermeye devam ettin.

“Ben talebelerimle birlikte Cenab-ı Hakk’ın kapısını çalışıyorum. Ne zaman açılırsa, birlikte gideriz. Haydi kalk git!” dedin.

Sofi, istemeye istemeye gitmek zorunda kalmıştı.

Çünkü içinden geçenleri açık açık okumuştun ve bunu hem sofi hem de sen çok iyi biliyordunuz.

Molla Hamid, dayanamadı.

Sebebini bilmiyordu, ama sormayı da çok arzu ediyordu.

Büyük bir edeple ve kelimeleri seçe seçe:

“Seyda!” dedi.

“Adam buraya bizimle birlikte namaz kılıp, dua etmeye gelmişti. Niçin müsaade etmediniz?”

Verdiğin cevap, Molla Hamid ve arkadaşları için bir müjdedi.

Verdiğin cevap, Molla Hamid ve arkadaşları için sevinç kaynağıydı.

“Siz biliyor musunuz?” dedin...

“Bazı insanlar vardır ki, yanıma geldikleri vakit boynuma binmiş, ayakları ile kalbimi sıkıyor ve nefesimi daraltıyor. Bir şey yapamıyorum. Bazı insanlar da vardır, sizin gibi, yek vücut oluyorum. Burada başka insan yok, yalnız kendi vücudum gibi

hissediyorum. Onun için itiraz etmeyin, o adamı göndermeye mecbur kaldım.”

Kim itiraz edebilirdi ki?

Kim ne diyebilirdi ki?

Sen bir müjde vermiştin.

“Sizinle beraber olunca yek vücut oluyorum.” demiştin.

“Sizi seviyorum, siz benim için değerlisiniz.” demiştin.

Senin söylediğin her bir söze bir kurban kesmek gerektir.

Senin söylediğin her sözü kayıtsız şartsız kabul etmek gerektir.

Sen Allah'ın sevgili kulu Rasûlüllah'ın (sallallâhu aleyhi ve sellem) mânevî yoldaşydın.

Hatta bir ara, Molla Resul, Molla Hamid'in her daim senin yanında olmana itiraz etmişti de alingan bir ses tonuyla;

“Sizin işinize aklımız ermiyor!” demişti.

“Eğer yanında şeyh istersen, buralarda çok, yakında Arvâsiler vardır.

Eğer hoca istiyorsan, işte bizler varız. Bunu (Molla Hamid'i) ne yapacaksın ki, sürekli yanına çağırıyorsun?”

Gülümsedin.

Molla Resul'ü de çok seviyordun.

Onu da kıramazdın.

“Ne yapalım!” dedin.

“Molla Hamid, benim kapıcımdır. O gelmeden ben bir şey yapamıyorum.”

“Peki!” dedi Molla Resul...

“Peki!”

HAKKINDA HAYIRLISINI İSTE

Talebelerine dua ederdin.

İsmen dua eder ve her biri için en hayırlısını arzu ederdin.

Sen bütün İslâm Âlemi için yanar yakılırdın.

Molla Hamid, yanına yaklaştı ve:

“Ama Seyda!” dedi.

“Siz benim istediğim duayı yapmıyorsunuz.”

Nasıl bir dua istediğini sordun, bildiğin hâlde.

“Ben” dedi, “Okuduklarımı anlamak ve ezberime almak için ilim sahibi olmayı istiyorum!”

“Âlim mi olacaksın?” dedin.

“Evet!” dedi Molla Hamid, “Ben de âlim olmak istiyorum.”

“Peki,” dedin. “Senin hakkında ilmin hayırlı olduğunu biliyor musun?”

Molla Hamid’e göre, “Hiç hayırsız ilim olur muydu?”

İlim Peygamber tavsiyesiydi.

“Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem), farzlardan sonra en iyi amelin ilim olduğunu söylemez mi?” dedi.

Durdun, sadece düşünmüş olmak için düşündün.

Vereceğin cevap malûmdu.

Hayatta her şeyin hayırlısı ve hayırsızı vardı.

Sen de onu söyledin.

Birinci Cihan Harbi’nden önce ilmiyle gururlanıp da dalâlete giden birinin hâlini anlattın.

“Sen,” dedin...

“Kardeşim, sen hakkında hayırlısını iste.”

HOCA KISVESİ

Cumhuriyet'in ilk yıllarıydı.

Henüz sarıklar yasaklanmamıştı.

Doğu'da, özellikle de Van'da hocalar hep sarık sararlardı.

Sarık ve cübbe hocalık kisvesiydi.

Ama sen Van'dayken ne sarık sarardın ne de cübbe giyerdin.

Herkesin merakı mucip olmuştu.

Talebelerinden birisi dayanamadı ve sordu:

“Herkes sizi hoca bilmiyor. Hoca kisvesine niçin girmiyorsunuz? Niçin sarık sarıp, cübbe giymiyorsunuz?”

Tevazuda zirveydin.

“İmam-ı Âzam gibi zâtların giydiği ilmî kisveyi ben nasıl giyeyim?” dedin.

RAHAT OTURAMAM

Doğduğun köy Nurs köyüdü.
Annenin ismi Nuriye,
Hocan ise Nuriydi.
Kaldığın cami Nurşin Camii,
Oturduğun odanın duvarında ise Osman-ı Zinnûreyn yazı-
yordu.

Adın Bedüzzaman Said Nursîydi...
Sağın nur, solun nurdu.
Önün nur, ardın nurdu.
Geçtiğin yerler nurlanıyor,
Sözlerin nura davet ediyordu.
Her daim bir işle meşgul olurdun.
Hiç boş durduğunu gören olmamıştı.
Ya okur, ya dua eder ya da namaz kılardın.
Daima ibadetle meşgul olduğundan, saatlerce diz üstünde
oturduğun anlar olurdu.

Bu şekilde oturmaktan ayak parmağın yara olmuştu.
Molla Resul'e gösterdin parmağın ve merhem sürmek iste-
diğini söyledin.

Molla Resul, ateş yakmakla meşguldü.

“Seyda!” dedi...

“Seyda, biz de Allah'tan korkuyoruz, ama senin ödün patlı-
yor. Bizim gibi rahat otursan ayağın yara olmayacaktı!”

“Ah! Molla Resul!” dedin...

“Ah! Molla Resul, şu kısa ömürde, kısa dünyada, ebedî hayatı kazanmaya gelmişiz. Hem burada rahat oturayım, hem cennet dava edeyim, olmaz böyle şey! Onun için cesaret edemiyorum rahat oturmaya.”

RIZKINI SEN Mİ VERİYORSUN?

Merhametin ve şefkatin sadece insanlara karşı değildi. Yüceler Yücesi Mevlâ'nın yarattığı bütün canlılar merhamet ve şefkat görmeliydiler.

Talebelerini yanına çağırдың ve;

“Ben tesbihatımla meşgul olacağım, siz gidip gezin.” dedin.

Onlar ayrıldılar yanından ve dere tepe gezdiler.

Bu gezi sırasında içlerinden biri (Molla Hamid) bir kertenkele öldürmüştü.

Dönüşte, nerelere gittiklerini, neler yaptıklarını anlatırlarken, bir kertenkele öldürdüklerini söyleyince, çok üzölmüştün.

Rikkatine dokunmuştu.

“Evini harap etmişsin!” dedin.

Molla Hamid, “Ama Seyda!” dedi...

“Bizim oralarda, yedi kertenkele öldürmenin bir hac sevabı kazandıracağını söylerler.”

“Otur bakalım karşıma.” dedin. “Otur da konuşalım, kim haklı kim haksız?”

Sonra sordun:

“O hayvan sana taarruz etti mi?”

“Hayır.” dedi Molla Hamid.

“Elinden bir şeyini aldı mı?” diye sordun.

Yine “Hayır.”

“Peki, o hayvanın rızkını sen mi veriyorsun?”

Cevap yine “Hayır.”dı.

Üst üste soruyordun sorularını.

“Senin mülkünde, arazinde mi geziyordu?”

Molla Hamid, söyleyecek söz bulamıyordu. Yine “Hayır.” dedi.

“Sen mi yarattın?”

“Hayır.”

“Bu hayvanların niçin yaratıldıklarını, yani fitrî vazifelerini biliyor musun?”

Sustu Molla Hamid. Sükût etti. Verecek bir cevabı yoktu.

Ve sert ama ders verir cümlelerle:

“Bu hayvanı yaratan Hâlık, senin öldürmen için mi yaratmış? Sana kim dedi öldür diye? Bu hayvanların yaratılışında binlerle hikmet vardır. Bu hikmetler saymakla bitmez. Onu öldürmekle hata etmişsin.”

Ve verilecek en doğru cevap:

“Evet.”ti.

CENAB-I HAKK'IN AZAMETİNİ SEYREDİYORDUM

Talebelerle beraber gezmeyi severdin.

Hem kırlarda dolaşır onlara kâinat kitabı dersi verir, hem de tefekkür ederdin.

Yine bir gün talebelerle beraber bir mezarlıktan geçerken, onların yola devam etmelerini istedin.

Ama sen kalmıştın mezarlıkta bir mezarın başında.

Molla Resul yaşının vermiş olduğu cesaretle senin yanında kaldı.

Sen de onun kalmasına seslenmemiştin.

Bir kabrin başında yarım saat kadar kaldın.

Ardından yola devam ettin.

Molla Resul meraklanmıştı.

O kabrin başında neden durduğunu sordu yol boyunca.

Çok ısrar edince açıkladın niçin durduğunu:

“Salih bir kadının mezarının yanından geçiyordum.” dedin.

Bu kadın hayattayken ziynete, süse ve boncuğa biraz düşkünmüş.

Dünyada iken gerdanlığı kırılmış, onu ipe dizerken vefat etmiş. Kabrinde de hâlâ boncuk dizmekle meşgul.

İhtimal ki kıyamete kadar da onunla meşgul olacak.

Kıyamet koptuğunda da ne kadar çabuk kıyamet koptu. Daha boncuğumu dizip bitiremedim diyecek... Ben bunun için durup Cenab-ı Hakk'ın azametini seyrediyordum.”

MİDENİN ÜÇ HAKKI VARDIR

Senden ders alan hocalar, kendi geçimlerini temin etmek ve başkalarına yük olmamak için yanına gelirken bir teneke bulgur ve biraz da yağ getirmişlerdi.

Kendi iâşelerini almışlardı yanlarına.

Minneht altında kalmak istemiyorlardı.

Sen ise tüm hayatın boyunca ne hediye ne zekât ne de sadaka almıştın.

Sabahları, çay, peynir.

Akşamları ise bulgurlu çorba veya pilav yaptırarak günlerinizi geçiriyordunuz.

Hayatınız sade, yemekleriniz sadeydi.

Bakışlarınız duru, ufkunuz zirveydi.

Talebelerinden Molla Hamid'in annesi pişirirdi yemeklerinizi.

İhtiyar, ama inançlı bir kadındı.

Yetmişli yaşların yorgunluğunu, ama size hizmet etmenin zindeliğini yaşıyordu.

Bulgurları eve götürmesini söyledin Molla Hamid'e.

O da pişen yemekleri günü birlik alıp geliyordu.

Sofraya oturduğunuzda ekmekleri alıp herkese taksim ediyordun.

Sofrada altı talebe bir de sen yedi kişi oluyordunuz.

Sofrandan misafir ise hiç eksik olmazdı.

Bir de misafirler gelince paylaşılan ekmek miktarı azalırđı. Yine böyle bir yemek esnasında ekmek Molla Hamid'e az gelmişti.

Molla Hamid, önce tereddüt etti.

“Söylesem mi söylemesem mi?” diye epey düşündü.

Söylese de söylemese de zaten sen içinden geçenleri anlıyordun.

Senin ona karşı olan şefkatinden cesaret aldı ve:

“Seyda!” dedi.

“Sofrada ekmek az. Evde ise bol bol buğday var. Getirip bol bol yiyebiliriz.”

Tebessüm ettin.

Molla Hamid'i gücendirmek istemiyordun.

“Kardeşim!” dedin...

“Ben azlığı için, olmadığı için böyle yapmıyorum. Siz midenizi neye benzetiyorsunuz?”

Midenin üç hakkı üç hissesi vardır. Sadece birisi yemek içindir.

Eğer böyle yapmaz da ölçüsüzce doldurursanız, beş davarlık bir ahıra, on beş davar doldurmaya benzer.”

Sofrada bulunanların hepsi dersini almıştı.

Yaşamaktan gaye, yemek değildi.

Belki yemek, yaşamak için bir vesileydi.

BÜTÜN ESBAP SUKUT ETMİŞTİ

Çok ibadet ederdin.
Hayatının hiçbir dakikasını boşa geçirmek istemezdin.
Dua, dua..
Hayatının nefes almak gibi bir parçasıydı dua.
O olmadan yaşayamazdın.
İbadetin olmasa sen de olmazdın.
Ve yüksek yerleri tercih ederdin hep.
Nurşin Camii'nde, Ereğ Dağı'nda, Barla'da, Van Kalesi'nde...
Hep yükseklerdeydin.
Hep zirvelerde.
Van Kalesi'nde dersler ve sohbetler yapardın.
Yine böyle bir gün Van Kalesi'nden Horhor Medresesi'ne bakarak sohbet ediyordun.
Horhor Medresesi'ni çok seviyordun.
Ama Birinci Cihan Harbi'nde Rus istilâsında Ermeniler orayı da yakıp yıkmışlardı.
Horhor Medresesi'ne bakarken içlendin.
Kıyamet alâmetlerini anlattın etrafındakilere.
Van Gölüne baktın.
Hazreti Yunus (aleyhisselâm) geldi aklına.
Denize atılmıştı.
Büyük bir balık onu yutmuştu.
Balığın karnında yapayalnız kalmıştı da bir ara.
Deniz fırtınalı, gece dağdağalıydı.
Etraf kapkaranlık ve her taraftan ümit kesikti.

“Lâ ilâhe illâ ente sübhaneke innâ küntü minezzâlimîn.”
“Sen'den başka ilâh yoktur. Sen, her türlü kusurdan, eksiklikten, eşi-ortağı bulunmaktan mutlak münezzehsin. Ben, gerçekten kendine yazık edenlerden oldum!” (Enbiyâ Sûresi 21/87) diye yakarmıştı Hazreti Yunus.

Ve bütün esbap sukut etmişti.

Hazreti Yunus (aleyhisselâm) geldi aklına bir an.

“İşte!” dedin.

“Hazreti Yunus'un (aleyhisselâm) birinci vaziyetinden yüz derece daha müthiş bir vaziyetteyiz.

Gecemiz istikbaldir.

İstikbalimiz, gaflet dolu bir bakışla, onun gecesinden yüz derece daha karanlık ve dehşetlidir.

Denizimiz, şu başı dönen, şaşkın yeryüzüdür.

Bu denizin her mevcinde (dalgasında) binler cenaze bulunuyor; onun denizinden bin derece daha korkuludur.

Bizim kötülüğü emreden nefsimiz hûtumuzdur (balığımızdır); ebedî hayatımızı sıkıp mahvına çalışıyor.

Bu hût, onun hûtundan bin derece daha muzırdır. Çünkü onun hûtu yüz senelik bir hayatı mahveder. Bizim hûtumuz ise, yüz milyon seneler hayatın mahvına çalışıyor.”

Van Gölü'ne bakıyordun.

Hazreti Yunus'u (aleyhisselâm) hatırladın bir an.

“Madem,” dedin “Hakikî vaziyetimiz budur; biz de Hazreti Yunus'a (aleyhisselâm) iktidâen, umum esbaptan yüzümüzü çevirip doğrudan doğruya Müsebbübü'l-Esbap olan Rabbimiz'e iltica edelim.”

Ve açtın ellerini.

Etrafındaki talebelerin de açtılar ellerini semaya.

Üç yüz, belki de dört yüz defa; “Lâ ilâhe illâ ente sübhaneke innâ küntü minezzâlimîn.” dediniz doya doya, duya duya.

“La ilahe illa ente sübhaneke inni küntü minezzâlimîn.”

ŞİMDİ MÜSAADE YOKTUR

Ekseri zamanlarda yanında hep bir şemsiye bulundururdun.
Onu yanından hiç eksik etmezdin.

Kimileri yağmurdan, kimileri ise güneşten korunmak için taş-
sırlardı şemsiyeyi.

Sen ise bunların hiçbirine aldırış etmezdin.

Senin kaçtığın şey ne yağmurdu ne de güneş.

Günahlardan kaçardın hep son sürat.

Harama bakmamak ve kimsenin de sana nazar etmemesi için
taşırydın şemsiyeni.

Ve gideceğin yere süratle giderdin.

Hep bir şeylere yetişmek için.

“Aman!” derdin...

“Bir dakikanızı boşa geçirmeyin.”

“Cenab-ı Hakk’a iltica edin... Fena şeyler olacak!”

Etrafindakiler; “Seyda!” derlerdi.

“Açıklasan bi!”

“Hayır!” derdin... “Şimdi müsaade yoktur.”

NAMAZIN HESABINI ALLAH BENDEN SORAR

Yıl bin dokuz yüz yirmi beş.

Van'dan almışlardı seni.

Öz yurdundan sürgüne gönderiyorlardı.

Batı Anadolu'ya götürüyorlardı.

Doğduğun yerler geride kalmıştı.

Erzurum'un Pasinler Kazası'nın Korucuk Köyü'ne getirmişlerdi bir kabileyle.

Burada bir müddet konaklayacaktınız ve yola devam edecektiniz.

Kafilenin içerisinde şeyhler, hocalar, ağalar, seyyidler ve sen vardın.

Gözlerin ışık kaynağı gibi parlıyordu.

Sakalın yoktu.

Başında ise sarığın vardı.

Aylardan Ramazan'dı.

Seni kimseyle görüştürmüyorlardı.

Korucuk köylüleri özellikle kışın şiddetinden dolayı sana elbise hususunda yardım etmek istiyorlardı.

“Kardeşim!” diyordun gelenlere.

“Bana dua edin. Bu hususu sonra düşünürüz.”

Sonra Korucuklu Münir Bakan geldi konakladığınız yere (kahvehaneye).

İçeride Van Müftüsü vardı.

“Ben!” dedi.

“Şeyh Hazretleri’ni görmek istiyorum.”

Kahvehanenin içinde küçük oda gibi bir yer vardı. Orada kibleye dönmüş okuyordun.

Öyle lahuti bir sadan vardı ki, bu ses kara taşı bile delerdi.

Münir Bakan, “Şeyhim!” dedi.

“Çamaşırlarınızı almaya geldim.”

“Okumanı bıraktın Münir Bakan’a döndün.

“Kardeşim, bu kış günü çamaşırlar kurur mu? Bu zahmetli bir iştir.”

Üzülmişti Münir Bakan.

“Hiç olmazsa bir çorabınızı veya mendilinizi verin. Size hizmet etmek istiyoruz.” dedi.

“Tamam!” dedin. Hepsini kabul ettim.”

Hemen ayakkabılarını çıkardı, yanına diz çöktü.

Omuzlarını tuttu. “Kardeşim, sen burada üşürsün!” dedin.

Sonra okumaya devam ettin.

Korucuklu Münir Bakan içinden; “Acaba okuduğu nedir?” diye geçirmişti.

“Bir münâcâttır. Bu münâcâtı okuyorum. Milletın başından büyük bir belâyı defedecek. Çünkü kopan bu felâket cehennemden bir ateştir. Bu Hazreti Hüseyin Efendimiz’in evradıdır. Bu Zeynel Âbidin Hazretleri’nden rivayet edilmiştir. Bu duayı okuyorum. Ben durduğum yerde sen ‘Âmîn!’ diyeceksin.” dedin.

Münir, hayretler içindeydi.

O sadece içinden geçirmişti, merakını sesli dile getirmemişti, ama sen onun bütün merakını gidermiştin, bir de duana ortak etmiştin.

Bundan büyük şeref olur muydu?

Duanın bitmesini bekledi.

O sırada bir başçavuş ile bir zâbit vekili gelip ziyaret ettiler.

Sonra sana bir çift lastik ayakkabı getirdi Korucuklu Münir. Ve eve iftara davet etti.

İftar yaklaşınca sofrayı kurdu. Allah ne verdiyse bununla iftar edilecekti.

Sen bir kap yoğurt istedin. Elinde de bir bohçan vardı, onu açıp yiyecektin.

Korucuklu Münir, Van Müftüsü'ne döndü ve:

“Yoksa, Üstad bizim yemeklerden şüphelendi mi? Rençberin kazancı helâldir!” dedi.

Sofrada biraz pirinç ve süttten yapılmış bir sütlaç vardı.

“Kardeşim!” dedin..

“Bunu farelerden muhafaza edin. Sahurda yiyelim.”

Münir ise bir yandan yemekler için sen para vereceksin diye korkudan tir tir titriyordu.

Çünkü âdeta içeceğin suyun bile parasını veriyordun.

Hiçbir şeyi karşılığını vermeden almıyordun.

Çocukluğundan beri hiç, ama hiç minnet altına girmemiştin.

Korucuklu Münir kendi ayağındaki yeni bir çift lastiği gösterip,

“Üstadım, ben sizin ayakkabılarınızı giyeyim. Siz de benim bu yeni ayakkabılarımı giyersiniz.” dedi utana sıkıla.

Tebessüm ettin: “Kardeşim, sen namaz kılarırsın, ayakların su çeker. Namazın hesabını Allah benden sorar.” diye cevap verdin.

Baktın, yine üzülecekti Korucuklu Münir. Onu üzmemek istemedin, ama kaideni de bozmak istemiyordun.

Sonra döndün yanındakilere, ayakkabının fiyatını sordun.

Cebinden bir miktar para çıkarıp, ayakkabının değeri miktarınca parayı Korucuklu Münir'e vererek ayakkabıyı satın aldın.

Ve “Kardeşlerim!” dedin..

“Sakın korkmayın. Başımıza gelen bu felâketler geçicidir. Yalnız dikkat edeceğiniz bir nokta var, ondan korkun. Çocuklarınızı okutun. Yoksa bu din elinizden tez çıkar.”

KORKARIM HOCA UÇA!

Şubat sonuydu...

Van'daki Erek Dağı'nda kaldığın ikametgâhından almışlardı seni.

Mevsim kıştı. Her tarafta kar vardı.

Şark'ın karlı dağ yollarını atlı kızaklarla aşan kabile, Erzurum'a doğru yola çıkmıştı.

Yolunuz uzun, kış çetindi. Önce Trabzon, sonrasında ise İstanbul.

Diğer kızaklar yük ve insanlarla dolu olduğu hâlde, senin kızığında hiçbir şey yoktu.

Seni tek başına bindirmişlerdi kızığa.

Başında dallı yazma tabir edilen beyaz bir tülbentten, bükülmüş uzun bir sarık vardı.

Gür, siyah bıyıkların vardı.

Sakalın ise yoktu.

Hak etmediğin zâlimâne sürgünlerden birini yaşıyordun.

Yolculuğunuz sırasında akşamları çeşitli yerlerde konaklıyordunuz.

Geceleri yalnız kalmak arzu ediyordun.

“Beni yalnız bırakın.” diyordun.

“Beni yalnız bir odaya bırakın. Geceleri kimseyi rahatsız etmek istemiyorum.”

Yüzbaşı Abdülkadir Bey, bu arzunu yerine getirmişti.

Kapına bir asker dikmişlerdi.

Kapın kilitli olmalıydı.

Kapında vazifeli olan asker bir gün koşa koşa komutanının yanına geldi.

Heyecandan dili tutulmuştu.

Tir tir titriyordu.

Zorlukla konuşabili.

“Ben,” dedi....

“Komutanım ben, bu zâtın kapısında bekliyordum. Bundan sonra bekleyemem. Çünkü kapısını ben kilitliyorum, kapı açılıyor. Namaza kalkıyor. Kendisiyle birlikte binlerce adam namaz kılıyorlar.”

“Korkarım hoca uça!”

Yüzbaşı gerçeği anlamıştı.

Ama yapacak bir şeyi yoktu.

Askerin ensesine dokundu. Onu teskin etti.

“Evlâdım!” dedi...

“Hoca uçarsa sen de eteğine yapış. Nereye giderse birlikte gidersin.”

ÖKÜZ EFENDİNİN AYIĞI KANIYOR

Aylardan Ramazan!

Ufukta bayram vardı.

Herkes bayram yapacaktı ama sen sürgündün.

Seni götüren kafilede senden başka hiçbir kimse oruç tutmuyordu.

Belki de seferî olmalarından ve şartların olumsuzluğundan tutamıyorlardı.

Müftü efendiler dahi muvaffak olamıyorlardı oruç tutmaya.

Bir sen oruçtun, bir de çok uzaktakiler...

Mevsim kıştı.

Her yerde kar ve soğuk vardı.

Bir ara kızıkları çeken öküzlerin ayakları taşa takıldı ve kanamaya başladı.

“Beyler!” dedin yanındakilere.

“İnelim, bakın öküz efendinin ayığı kanıyor.”

Hocam, biz para verdik bunların sahiplerine.” diye bir cevap almıştın.

“Evlâdım”, dedin. “Onlar, bu hayvanların sahibi değil, ancak mutasarrıfidırlar.”

KEDİ ŞİKÂYETE GELDİ

Birinci Cihan Harbi'nden sonra, Van'a geldiğin zamanlar kardeşin Abdülmecid Efendi'nin evinde kalırdın.

Hemen her gün pek çok kişi seni ziyarete gelirdi.

Kardeşin yeni evlenmişti.

Misafirlerinin çok olmasından ve kalabalıktan olsa gerek kardeşinin eşi Rabia Ünlükul sıkılıyor ve yoruluyordu.

Ama bu sıkıntısını hâl diliyle de sözle de hiç kimseye açmamıştı.

Abdülmecid Efendi'ye:

“Rabia, zayıf olduğu için, hizmetlerden dolayı sıkılıyor, yoruluyor. Günden güne de ziyaretçiler çoğalıyor. Onun için ben Nurşin Camii'ne gideceğim. Benim sabah kahvaltılarımı oraya gönderirsiniz.” demiştin.

Kahvaltı dediğin, bir çay tabağı bal üzerine kırılmış birkaç cevizdi. Kimi zaman ise birkaç zeytin ya da bazı zamanlar bir parça peynir ve çaydı. Bunlardan sadece birisi ile kahvaltı yapıyordun. İkisini hiç yan yana getirmedin.

Bu kadarcık kahvaltıdan bir de gelenlere ikramın vardı.

Senin bulunduğun sofraya bereketleniyordu, Hızır eli değmiş gibi.

Kardeşin Abdülmecid'in evinde iken bir kedin vardı.

Çok severdin. Merhamet ederdin.

Sen Nurşin Camii'ne gidince, Rabia Ünlükul'un namaz secadesini kirletmişti kedi.

Rabia da ona iki tokat vurmuştu.

Bu dayaktan sonra kedi kayboldu. O akşam eve gelmemişti.

Her sabah kahvaltayı alıp sana getiren taleben bu sabah kardeşinin evine gelmemişti.

Abdülmecid Efendi, kahvaltayı kendisi sana getirince kediyi senin yanında gördü.

Gülümseyerek:

“Rabia bu kediye ne yaptı?” dedin.

“Dövdü mü yoksa? Bana şikâyete geldi. Kedinin de Rabia'nın da suçları vardır. Fakat ben her ikisini de affettim.”

VER ELİNİ ÖPELİM!

İstanbul'da Fatih Camii'nin avlusunda ulema toplanmıştı.

Bir mevzu üzerinde uzun uzun münakaşa ediyorlardı.

Fakat bir türlü birbirlerini ikna edip meseleyi vuzuha kavuşturamıyorlardı.

Münazaralar devam edip gidiyordu.

Tam o sırada, başında külâh, üzerinde şaldan bir elbiseyle sen çıkageldin Fatih Camii'ne.

Yaklaştın ulemanın yanına, baktın hararetli bir tartışmadır gidiyor.

“Nedir mesele?” dedin.

“Ben de bileyim. Bana da anlatır mısınız?”

Ulema, senin üzerindeki kıyafete göre hüküm vermişti.

İlmini bilmeden kıyafetine takılıp kaldılar.

“Çoban efendi!” dediler.

“Senin aklın bu işlere ermez. Sen geç işine bak!”

Aldırış etmedin, bu basit cevaba.

Âlime haddi ilimle bildirilmeliydi.

Meseleyi öğrendin; âyet ve hadislerle izah ettin karşıdakilere.

Herkes seni dinliyor ve hayretten hayrete düşüyordu.

Âyetleri o kadar güzel izah ediyordun ki, sanki âyetler indiğinde, sen de orada yanı başındaydın Sultanlar Sultanı Peygamber Efendimiz'in (sallallâhu aleyhi ve sellem).

Üstad'la Hasbihal

Âlimler hayran bakışlarla seni izliyorlardı.
“Yaşta küçük, ilimde büyüğün!” dediler.
Ve devamında, “Ver elini öpelim.”
“Lüzum yok!” dedin ve olabildiğince mütevazî ayrıldın ule-
manın yanından.

KORUDU YÜCE MEVLÂ

Ömer Lütfi Gedikođlu, Denizli Hâdiseleri'nin mazlumlarından dandı.

Denizli Hâdiseleri sırasında evini bastılar.

O sırada bahçede Risale-i Nurlar'ı yazıyordu.

Bir ara yazıya ara vermiş, başka bir işle meşgul olmaya başlamıştı. O sırada polis ve jandarmalar geldiler.

Masanın yanından geçtikleri hâlde, masa üzerindeki kitapları görmemişlerdi.

Eve girdiler. Evin bir odasında kızları da yazı yazıyorlardı. Odanın bir kapısına bir asker diktiler, içeri girmediler.

Sonra aceleyle kütüphanenin başına geldiler.

“Kitap var mı?” dediler.

“Var!” dedi Ömer Lütfi heyecan ve kızgınlıkla.

Kitapları kütüphaneden indirmeye başladılar.

Kütüphanenin önündeki masaya önce Risale-i Nurlar'ı koydular, üzerine de diğer kitapları.

Risale-i Nurlar diğer kitapların altında kaybolmuştu.

Hırslandılar, sinirlendiler.

Ama nafile, elleri boş döndüler.

Korumuştu Yüce Mevlâ kendini anlatan kitapları.

Korumuştu Yüce Mevlâ asrın tefsirini...

Korumuştu Yüce Mevlâ sevdiğinin sevdiğini...

UZUN BİRADER

İstanbul'dayken Reşadiye Otelinde kalıyordun bir ara.
Tevfik Demiroğlu ve birkaç arkadaşı seni ziyarete gelirlerdi
sık sık.

Eyüp Meydanı'ndaki yoğurtçudan alırdın yiyeceğin yoğurtları.

Yoğurtçuyu görünce;

“Merhaba yoğurtçu efendi!” derdin.

“Merhaba!”

Örme bir kesen vardı, yoğurtların parasını o keseden çıkarır,
verirdin.

Yoğurtları alıp yukarıya çıkarken, köpekler peşinize düşerdi.

Onları kovarken, “Pist birader, pist birader!” derdin.

Yine bir gün Tevfik Demiroğlu yanındayken seslenmiştin pe-
şinizden gelen köpeklere:

“Pist birader, pist birader!”

Tevfik Demiroğlu uzun boylu bir adamdı.

Biraz alıngan, biraz da ürkek bir tavırla;

“Ama Üstadım!” dedi...

“O birader, ben birader. Böyle olur mu?”

Gülümsedin.

Gül yüzünde güller açtı.

“Sen,” dedin...

“Sen uzun biradersin!”

ZAMAN, TARİKAT ZAMANI DEĞİL

Yıl 1953...

İstanbul'un fethinin 500. yıldönümü.

Aylardan Ramazan,

İkindiye yakın bir zaman.

Çarşamba'ya yakın bir yerde oturuyordun.

Talebelerinden Abdurrahman, İzmir'den kalkıp gelmiş ve senin izini bulmanın sevinci ve heyecanıyla kapıyı çalmıştı.

Hizmetinde bulunanlardan bir taleben geldi. Kapı aralığından Abdurrahman'a, senin çok yorgun olduğunu söyleyerek sert bir şekilde kapıyı kapadı.

Abdurrahman gençti, güçlüydü.

Kapıyı zorladı ve kapı açıldı.

“Yahu, sizin hakkınız kadar, benim de burada hakkım var, beklerim. Üstadımız, istirahatından sonra müsaade ederlerse kalırım.” dedi ve içeriye girdi. Sen ise uyanmış ve gözlerin kapalı istirahat ediyordun. Abdurrahman, ses çıkarmadan çok az bir zaman kaldı ve ayrıldı. Kapıyı açıp da içeri almak istemeyen arkadaşına: “Zaten siz beni istemiyordunuz. Uyanınca selâm ve hürmetlerimi söyleyin. Dualarını, beklediğimi söylersiniz.” dedi.

Kısa bir istirahatından sonra yanında bulunanlara, “Kim geldi?” diye sorduğunda

“İzmir'den Abdurrahman geldi.” dediler.

Hiddetlendin: “Onu niye bıraktınız, onunla konuşacaklarım vardı; şimdi gidin, bulun, hemen getirin!” dedin.

Bir telâş bir telâş.

Tüm talebelerin seferber olmuşlardı.

Herkes yana yakıla Abdurrahman'ı arıyordu.

Yatsıya yakın Beyazıt Camii'nde bir genç tanıdı Abdurrahman'ı ve:

“Ağabey, nerelerdesiniz? Sizi bulmak için hepimiz seferber olduk; ayaklarımıza kara sular indi.” diyerek senin yanına getirdi.

Abdurrahman yanına gelince elini öptü. Sarıldın ona:

“Seni merak etmiştim, çünkü başından bir hâdise geçti, korktun mu?” dedin.

“Duanız bereketiyle korkmadım.” dedi. Sevindin.

“Amma daima müteyakkız olun, teenni ile hareket edin, bizim saklı gizli bir şeyimiz yok. Yolumuz belli. Hizmet etmek istediğimiz belli. Biliyorsun, ben gece kimseyi kabul etmem. Fakat seni merak etmiştim.” diyerek Abdurrahman'a teselli verdin.

O sırada Abdurrahman'ın dükkânı, evi sekiz polis tarafından basılmıştı. Sen dahil 84 kişi mahkemeye verilmişti.

O gün neşeliydin.

İstanbul'un fethinin resmî geçidini takip ettin.

Sanki o mübarek günü yeniden yaşıyordun.

Abdurrahman ertesi gün, tekrar ziyaretine geldi. Yanında Abdulmuhsin vardı. Abdulmuhsin'e dönerek, şaka yollu:

“Keçeli, sen Risale-i Nurlar'ı polislere teslim ettin. Abdurrahman kardeşimizde hiç bulamadılar.” dedin.

Abdulmuhsin mahcup olmuştu.

Yanakları kızardı ve başını hafifçe öne eğdi.

Bir aralık Abdurrahman:

“Üstadım, İzmir’de pek çok ehl-i tarik var. Çoğu da bozuk bir tutum içerisinde. Gerçi biz Telvihât-ı Tis’a’yı müsaadelerinizle teksir edip lüzumlu yerlere verdik. Bir de zât-ı âlilerinden tarikat hakkındaki fikirlerinizi dinlemek istiyoruz.” dedi.

Yavaşça yerinden doğruldun. Abdurrahman’a doğru döndün ve:

“Evvelâ sana gelince mensup olduğun zâtın ayrılma!” dedin.

“Hatta, seni kovsa devam et. Bundan kırk yıl kadar evvel Şeyh Esad Efendi kardeşim bana geldi,

‘Kardeşim Said, tuttuğun bu yolu tarikatla birlikte devam edersen zamanın imamı veya reisi olursun.’ dedi.

Cevaben dedim: ‘Kardeşim, öyle bir zaman gelecek ki, iman âdet kabîlinden sallantıda olacak, biz –tarikat bir tarafa– hepimiz, bugünden tezi yok imanî hüccetlerin gönüllerde yerleşmesi için birleşirsek o zaman en faydalı, en lüzumlu vazifemizi yerine getirmiş oluruz.’”

Ve tarikatın lüzum veya adem-i lüzumunu şöyle anlattın: “Kardeşim, öyle bir mürşid bul ki hayatında Kur’ân-ı Azîmüşşan ve Peygamberimiz’in (sallallâhu aleyhi ve sellem) mübarek sözlerine ittiba edip, gayrı en küçük bir bid’at işlememiş olsun. Böyle bir zâtı bul da beraber intisap edelim. Ben ehl-i tarike muarız değilim. Benim on üç tarikattan iznim var. Fakat bugüne kadar en yakınlarımın hiçbirisine tarikat dersi vermedim. Zamanımız onun zamanı değil...”

Ey zamanımızın büyük Üstadı!

Ey mânâ ordularının büyük kumandanı!

Kahraman ve mücahit Bediüzzaman!

Söylediği ve söyleyeceği her şeyi tam zamanında ve tam yerinde söyleyen söz sultanı!

Söyleyeceğini söylemiştin.

Orada bulunan herkes alacağı dersi almıştı.

O sırada Abdulmuhsin Alev söze karıştı:

“Ben tarikatın en yüksek mertebesinde olmaktansa Risale-i Nur’un en geride kalan, Kur’ân-ı Kerîm’e hizmet eden bir talebe kalmayı tercih ederim.” dedi.

Ayağa kalktın: “Bize,” dedin...

“Bize, kemmiyet lâzım değil, keyfiyet lâzımdır.”

MEDİNE'DE GÖRÜLEN TESBİH

Talebelerinden Abdurrahman hacca gitmişti.

Hac farızasını bitirdikten sonra Burdur'a döndü.

Sen ise o günlerde Isparta'da bulunuyordun. Ama rahatsızdın.

Vücudun olup bitenlere tahammül etmekte zorluk çekiyordu.

Abdurrahman, seni ziyarete gelmişti.

Konuşamıyordun. Konuştuğun zamanlar ise söylediklerin tam anlayamıyordun. Söz söylemeye tâkatın kalmamıştı.

Bir aralık Abdurrahman, hacca gittiğini ve oradan Van müftülerinden Hasan Hoca Efendi'nin selâmlarını getirdiğini söyleyince, yataktan fırlarcasına doğruldun ve:

“Ne?” diye seslendin.

“Sen onu gördün mü?”

“Evet Üstadım!” dedi.

“Cenab-ı Hak, hacı nasip etti, gördüm. Evlenmiş ve sizi davet ediyor.”

“İnşallah kardeşim inşallah!” dedin iç geçirerek.

“Demek hacca gittin ha! Allah mübarek etsin. Eğer haberim olsaydı seni ben karşılardım. Getirdiğin bu selâm bana şifa oldu. Allah senden razı olsun.” diyerek dua ettin.

Abdurrahman'ın elinde hacdan getirdiği küçük bir paket vardı. Almayacağını bile bile önüne bıraktı.

Paketin içerisinde öyle kıymetli şeyler yoktu. Zenzem, hurma, Medine kınası, bir şişe gül yağı ve tesbih.

“Bunlar ne?” diye sordun.

Utandı, sıkıldı.

“Efendim, bunlar hac hediyesi.” dedi.

“Biliyorsun, ben hediye almıyorum. Bunlar mübarek yerlerden gelen hediyeler. Seni de çok severim. Ama parasını vereyim.” dedin.

Abdurrahman, seni kırma ihtimalinin endişesini yaşıyordu. “Nasıl söylesem?” diye düşündü bir müddet. Sonra bir çıkış yolu bulmuşçasına heyecanlandı. Sesi titredi. “Şey!” dedi. “Üstadım, bunlar pek para tutmaz. Hem biliyor musunuz, hiç para vermediklerim de var..”

Şimdiye kadar karşılıksız hiçbir şey almamıştın. Gülümsedin ve on küsür lira hesap çıkardın, Abdurrahman'a verdin.

Abdurrahman mahcup. Abdurrahman şaşkın.

Oysaki, getirdiği şeyler o kadar da etmezdi.

O sırada şaka yollu, Zübeyir: “Üstadım,” dedi. “Bu hesapta siz aldandınız.”

Ona döndün ve gülümsedin: “Keçeli,” dedin.. “Keçeli, sen Abdurrahman'la aramdaki sırrı bilmezsin.”

Abdurrahman parayı almamakta ısrar ediyordu.

Hatta çok ısrar edince: “Dur öyleyse!” dedin...

Paketi açıp, koku, kına, zenzem ve hurmayı aldın. “Tesbih sende kalsın!” dedin.

Buna karşılık mendilini, havlunu ve bir de kendi tesbihini verdin.

Verdiğin tesbihin aynısını Abdurrahman ve refikası Medine'de görmüş, çok beğenmişler, almak istemişler; ama unutup alamamışlardı.

Abdurrahman şaşkınlıktan konuşamıyordu.

“Bu tesbih,” diyordu içinden.

“Ben ve eşim bu tesbihi Medine'de almayı çok arzulamıştık. Eşim almayı unuttuğum için çok üzülmüştü.”

Şimdi ise sen onlara o çok beğendikleri ve Medine'de gördükleri tesbihi hediye ediyordun.

RÜYADA GELEN ŞİFA

Abdurrahman hastaydı.

Akşam namazını zoraki kılıyor ve tekrar yatıyordu.

Aradan birkaç saat geçmeden acı bir sancı ile kalkıyor, zorla, yatsı namazını edadan sonra, sabahlara kadar dolaşiyor, kıvranıyordu.

Çektiği sancı dayanılmaz hâle gelmişti.

Yine bir gün sancı ile uyandı.

Bir farklılık hissediyordu, ama ne olduğunu bilemiyordu.

Abdest aldı, yatsı namazını kıldı. Bir yandan da sancısı devam ediyordu.

O güne kadar olmayan bir hâl oldu.

Son birkaç gündür hep sancıdan kıvrım kıvrım kıvrır ve sabaha kadar dolaşırdı.

Ama bu gün uyudu. Bir rüya gördü. Rüyasında büyük bir salonun ortasındaydı. Ve sen de orada oturuyordun.

Abdurrahman'ı görünce: "Nerelerdesin, kardeşim?" dedin.

Geri çekilip oturdu. Hiç seslenmedi. Senin etrafında talebelerin vardı.

Onlardan biri Abdurrahman'ın kulağına eğilerek; "Üstad Hazretleri bugün bize teşrif edecekler. Bir toplantı yapacağız, sen de gel." dedi.

Abdurrahman üzgündü. Yavaşça: "Ben hastayım, gelemem" dedi.

O talebe kalktı ve senin yanına geldi. “Abdurrahman hastaymış. Gelemeyecekmiş.” dedi.

“Kalk bakalım, neyin var?” dedin.

Abdurrahman durumunu tüm detaylarıyla anlattı.

Ağrıyan böbreğin ön kısmına sağ elini koydun ve duaya başladın.

Dualarında hep Cenab-ı Hakk'a sığınıyor ve şifa diliyordun.

Dua ettin uzun uzun...

Dua ettin tüm samimiyetinle.

Dua ile sığındın, sığınılacak tek limana.

Abdurrahman uykusundan uyanmıştı. “Hayırdır inşallah!” dedi.

Uyandığında yaklaşık bir aydır devam eden ağrılarının kalmadığını gördü.

Uzun uzun hamdetti.

Sonra: “Hey koca Üstad!” dedi.

“Hayatında da, mematında da kurtarıcısın. Allah seni daimî rahmetlerine gark buyursun.”

Hemen zevcesinin yanına koştu.

“Ben kurtuldum.” dedi.

“Üstad rüyamda şefaatçi oldu. Bana dua etti. Allah da hastalığımı iyi etti.”

Aradan iki gün geçmişti.

Kan pıhtısı içerisinde uzunca bir taş düşürdü.

Ben kurtuldum!” diyordu etrafındakilere, ama kimse inanmıyordu.

Doktora götürdüler zoraki.

O günün şartlarında, sahasında otorite olan Prof. Dr. Gıyaseddin Korkut Bey'e muayene oldu. Doktor hayretler içindeydi: “Bu taşı cidden idrar yollarından mı düşürdün? Bu mümkün olmayan bir şey!” diyordu.

Bir gün sonra tekrar tekrar röntgene gitti Abdurrahman.

Doktor, uzun uzun inceledi filmleri.

“Bak!” dedi: “Senin bu böbreğini alacağız diyen doktor deli. Hâlbuki, bu böbreğin öbürünkünden daha sağlam.”

RİSALE-İ NURLAR'IN TELİFİ

Barla,
Eğirdir Gölü'nün Batı yamacında, dağlar arasında küçük bir belde.

Barla,
Dağlarda eriyen karların şırl şırl akarak göle kavuştuğu yeşil diyar.

Barla,
Senin gelişinle şenlenen her yeri ayrı bir güzel olan Cennet Bahçesi.

Barla,
Etrafı dağlarla sarılı diyar.

Barlalı Marangoz Mustafa Çavuş, ulu çınar ağacının dalları arasında bahar ve yaz aylarında oturabileceğin bir kulübecik yapmıştı usta elleriyle.

İbadet ve tefekkürünü burada yüzlerce kuş civıltıları arasında yapıyordun.

Okuyordun, yazıyordun ve dua ediyordun.

Bir taraftan kuş civıltıları diğer taraftan senin iniltilerin kaplıyordu semayı gece ve gündüz.

Karşı komşun Hüseyin Efendi, o küçük kulübende sabahlara kadar inleyerek dua ettiğine her gece şahit oluyordu.

Nurları yazmaya başladın bu güzel beldede.

Önce “Sözler” dedin yazdığın Nurlar’a.

Sonra “Risale-i Nur” ismini verdin duya duya, doya doya...

“Bu risalelerin hey’et-i mecmuasına ‘Risale-i Nur’ ismini verdim.” dedin.

Ve devamında... “Hakikaten Kur’ân’ın Nur’una istinat edildiği için, bu isim vicdanımdan doğmuş. Bunun ilham-ı ilâhî olduğuna bütün imanımla kaniim.” diye söyledin bizlere.

Nur Risaleleri’nin ilk kâtiplerinden büyük bir âlim olan Hafız Halid, bir yazısında eserlere Risale-i Nur isminin verilmesini şöyle anlatmıştı:

“Üstadım, kendisi Nur ism-i celîline mazhardır. Bu ism-i şerif kendileri hakkında bir ism-i âzamdır. Kendi karyesinin adı Nurs, validesinin ismi Nuriye, Kadirî üstadının ismi Nureddin, Nakşî üstadının ismi Seyyid Nur Muhammed, Kur’ân üstadlarından Hafız Nuri, hizmet-i Kur’âniye’de hususî imamı Hazreti Osman Zinnureyn, fikrini ve kalbini tenvir eden âyet-i nur olması ve müşkül mesâilini izaha vasıta olan nur temsilâtı gayet kıymetlidir. Resâilin mecmuuna Risale-i Nur tesmiyesi, ‘NUR’ ismi onun hakkında ism-i âzam olduğunu teyit etmektedir.”

Ayrıca Şuâlar’ı yazdığında da ifade etmiştin bunu:

“Sûre-i Nur’dan Âyetü’n-Nur’dur ki, Risale-i Nur’un Resâili’n-Nur ve Risalei’n-Nur ve Risaletü’n-Nur namlarıyla sebeb-i tesmiyesinin on altı sebebinden bir sebep olduğundan, birinci olarak onu beyan etmek gerektir.”

Ve ilk yazdığın Risale “Onuncu Söz”dü.

Kendi ifadelerinde şöyle diyordun:

Eğirdir Gölü sahillerinde, “*Şimdi bak Allah’ın rahmet eserlerini; arzı, ölümünün ardından nasıl diriltiyor. Şüphesiz ki, o ölüleri de herhâlde tekrar dirilticidir. O her şeye hakkıyla kâdirdir.*” (Rûm Sûresi 30/50) meâlindeki âyet-i kerîmeyi 1926 yılı baharında, Mart, Nisan aylarında “rahmet-i ilâhiyenin eserlerini dağ ve bah-

çelerde müşahedesinden ve ihtiyârsız olarak, kırk defaya yakın okumasından sonra” kalbine doğan ilhamla kaleme almıştın.

Bazen öyle anlar oluyordu ki, ötelerden gelen ilhamlar sağanak sağanak yağıyordu da en hızlı kâtiplerin onları yakalamak için birbirleriyle yarışıyorlardı.

Dudaklarından dökülen lâl ü güher hakikatlerin hiçbirini kaçırmak istemiyorlar, âdeta o ilhamları şeker şerbet içir gibi yudumluyorlardı.

SADECE BAKIYORDU

Burdur'da hayatını ikame ediyordun.

Diyanette müşavere kurulu âzâsı olan Hamdi Kasabođlu seni ziyarete gelmişti.

Ama imtihan etmek istiyordu kendince seni.

Yanına gelirken bir parça Arapça metin almıştı.

“Acaba!” dedi iřinden... “Acaba, Bediüzzaman Arapça biliyor mu?”

Ziyaretin bir yerinde, bir fırsatını bulup,

“Efendim, lütfen bunu okur musunuz?” diye uzattı kâğıt parçasını.

Kâğıdı eline aldın ve bir göz attın.

Sonra tekrar, Hamdi Kasabođlu'na verdin Arapça ibareyi.

“Bak bakalım!” dedin...

“Takip et, hatırımda kalmış mı?”

Sonra ezberden okudun metni hiç řařırmadan ve tereddüt göstermeden.

Bu durum karşısında gözleri yerinden fırlayacak gibi bakıyordu yüzüne.

Ne bir kelâm ediyor ne de şaşkınlığını gizleyebiliyordu.

Sadece bakıyordu ziyaretçin sendeki bu mükemmel hafızaya.

Sadece bakıyordu...

HAYIR VE ŞER

Barla'daydın.

Barla'dan nur saçıyordun etrafına.

Egirdir mal müdürü, bir eczacı ve ilçenin doktoru bir köy meselesinin halli için kayıkla Barla'ya gelmek üzere yola çıkmışlardı.

Yolda sohbet dinî meselelere gelince eczacı kayıktakilere:

“Madem Allah var diyorsunuz. Allah Şerri niçin yarattı?” diye sordu.

İnkâr ediyordu ulûhiyeti.

Ve anlatılanlarla bir türlü ikna olmuyordu.

Kayıкта bulunan İhsan Üstündağ, “Barla'ya gidiyoruz.” dedi.

“Daha fazla konuşma, yoksa seni göle atarız. Azıcık sabret. Orada Şeyh Efendi'ye sor cevabını alırsın.”

Barla'ya geldiklerinde seni ziyaret etmek istediklerine dair haber gönderdiklerinde memnuniyetle kabul ettin.

Ayakta karşıladın gelenleri.

Âdeta nezaket dersi veriyordun.

“Benim sizi ziyaret etmem gerekirken, siz beni ziyarete geliniz.” diyerek başladın söze ve “hayır ve Şer” bahsini anlattın uzun uzun.

Henüz ne soru sormuşlardı ne de kayıkta geçen hâdiseleri anlatmışlardı.

“Şimdi size şerrin nasıl hayır olabileceğini anlatacağım.” dedin.

Misafirler taaccüp edip şaşırıldılar.

“Kangren olmuş bir kolu kesmek şer değil, hayırdır.” dedin eczacıya bakarak.

“Çünkü kol kesilmezse vücut gidecek. Demek, Allah bu şerri hayır için yaratmıştır.”

Sonra doktor ile eczacıya dönüp “Siz doktor ve eczacısınız, bunları daha iyi bilirsiniz.” deyince eczacı kireç gibi bembeyaz oldu.

Her şey sükût etmişti.

Zaman geçmek bilmiyordu.

Gelen misafirlerin hiçbiri bir kelime dahi konuşamıyordu.

Sessizliği yine sen bozdun.

“Bakın kardeşlerim!” dedin...

“Bir hindinin altına yumurta konsa ve bu yumurtaların birkaç tanesi bozursa, diğerlerinden hindiler çıksa bu iş şer oldu denilir mi? Çünkü yumurtadan çıkan her hindi beş yüz yumurta kıymetindedir.”

Eczacı söyleyecek bir söz bulamıyordu.

Sadece dinliyor ve başıyla tasdik ediyordu.

Herkes alacağı cevabı almıştı.

KARDEŞLİK SİKKESİ

Hacı Hafız Sabri,
Namı diğer Santral Sabri.
Senin nazarında Sıddık Sabri.

Eğirdir'in Pazar Köyü'nden Bedre'ye dönerken kamyon devrilmmişti de beyin kanamasından Hakk'ın rahmetine kavuşmuştu.

Sonra da Sıddık Sabri'nin mezar taşına:

"Gel nazar kıl mezarımın taşına,

Âkil isen aklını al başına

Ben de bir dem sürdüm sefa cihanda.

Âkıbet bak, taş diktiler başıma." yazılmıştı.

O yaşantısıyla ders veriyordu, öldükten sonra da ders vermeye devam ediyordu.

Barla'da Nur Risaleleri'ni telif ediyordun.

Bedre yakınlarında bir korulukta yangın çıkmıştı.

Sabri Efendi uğraşiyor, didiniyor; ama ne yaparsa yapsın bu yangını söndürmeye muvaffak olamıyordu.

Bir ara aklına geldi.

Durdu ve düşündü.

"Acaba?" dedi...

"Müsaade var mıdır?"

Sonra sırtındaki senden yadigâr kalan cübbeyi çıkardı ve alevlere doğru uzattı.

“Haydi!” dedi. “Yak yakabilirsen! İşte bu Bediüzzaman'ın cübbesidir!”

Çok sürmedi.

İlâhî bir lütuf, alevler çekildi, yangın söndü.

Bu hâdise sana anlatılınca Sıddık Sabri'ye baktın ve gülümsedin.

“Keçeli!” dedin...

“Keçeli, beni orman koruyucusu mu yaptın?”

Sıddık Sabri'nin ayak parmaklarının ikincisi ve üçüncüsü de senin ayak parmakların gibi birbirine yapıştı.

Ve “kardeşim!” diyordun her fırsatta:

“Sıddık Sabri! Senin cisminde (ayağında) kardeşliğimin sikkelerini gördüğüm zaman bir hiss-i kablelvuku ile kalbime geldi: Bu zât mühim bir vakitte bana çok ehemmiyetli bir kardeşlik edecek. Ve muvaffak oldun, yaptın. Allah senden ebediyyen razı olsun.”

KISA KISA

Sünnetlere çok önem verirdin.
Hulûsi Yahyagil ziyaretine gelmişti de beraber çay içiyordunuz.

Bardaktaki çayı tam olarak bitirmemişti.
“Kardeşim!” dedin sert bir ses tonuyla.
“Sen sünnet bilmez misin?”
İçilen bir şeyin iyice bitirilmesi gerektiğini söylemiştin hem hâl dilinle hem de sözle.

...

Yine bir gün Hulûsi Efendi, ebced hesabıyla bir tarih bulmuştu da bir rakamı eksikti.
Sen bu eksikliği hiç yüzüne vurmadın talebenin.
“Maşallah!” dedin. “Bu binlerin içinde bir rakamın hiç ehemmiyeti yoktur.”

...

Temizliğe çok dikkat ederdin.
Her zaman özellikle de Barla’da üst üste iki çorap giyerdin.
Namaza duracağın sırada üstteki çorabı çıkarır, sonra namaza dururdun.

Daha sonraları ise çorapsız durdun namaza hayatın boyunca.
(Şafiî mezhebinde çıplak ayakla namaza durmak sünnettir.)

...

Barla'da namaz kılarken (akşam, yatsı bilhassa da sabah namazlarında) Kur'ân-ı Kerîm'in 'Elhamdülillâh' ile başlayan sûrelerini okurdun.

Bir başka okurdun Kur'ân-ı Kerîm'i,

Bir başka duyardın Kur'ân'ın hakikatlerini.

Kur'ân'ın ilahi sedası, senin tüm ruhunu kaplardı.

Tecvid-i manevi üzere okurdun ilahi kitabı ve uyumazdın sa-
bahlara kadar.

Zikreder, tesbih çeker, dua eder ve namaz kılardın.

İnim inim inlerdin tüm varlıkla beraber.

İssız gecelerde yıldızlar sırdaşın olur,

Serin rüzgarlar eşlik ederdi yakarışlarına.

....

Bir insana kâfi gelmeyecek kadar az uyurdun.

Ve hep derdin ki:

“Kardeşlerim! Fıtri uyku beş saattir.”

Ama sen uyumazdın beş saat.

Belki bir, belki bir buçuk saat uyku kâfi gelirdi sana geceleri.

Sabahlara kadar seccadenle buluştururdun, alnını ve göz yaş-
larını.

Yaz ve kış değiştirmezdin bu âdetini hiç.

Teheccüd namazını hiç aksatmaz, münacat ve evradlarını asla
terk etmezdin.

Her zaman abdestli gezerdin.

Ve duha namazını hiç terk etmezdin.

...

“Aman!” derdin gelen ziyaretçilerine.

“Aman ha! Sakın ha! Nur Risalelerinin ve Nurcuların siya-
setle alâkaları yok.

Ehl-i dünya Nur talebelerinden hiç evham etmesin. Çünkü
bizim hizmetimiz dünyevi değil, uhrevidir.

Risale-i Nur, rıza-i İlahiden başka hiçbir şeye alet edilmediğinden mümkün olduğu kadar Risale-i Nur'un mensupları içtimâî ve siyasi cereyanlara karışmak istemiyorlar. Çünkü iman dersi için gelenlere, tarafgirlik nazarıyla bakılmaz.

Dost düşman, derste fark etmez.”

...

Talebelerine sorardın: “Bugün kaç sahife okudunuz?” Onlar da üç veya beş dediği zaman, “Ben iki yüz sahife okudum. Hem benim kalemim yok, çok ağır yazıyorum. Hem de sizin gibi, gazete gibi okuyup geçmiyorum. Ben manasını da anlayarak okuyorum. Hem de bakın ne kadar tashih ettim.” Risaleleri açarken sahifeleri hiç incitmeden, parmaklarını ağzın ile ıslatmadan çok itina ile açardın.

“Elhamdülillah” derdin...

“Elhamdülillah ben bugün bu kadar okudum, çok istifade ettim. Bugün imanım çok inkişaf etti”

Bazen hayretler içinde talebelerine gösterirdin. “Fesübhanallah! Bu eseri hiç görmemiş gibi istifade ettim.”

“Bakın kardeşlerim! Nasıl ki mübarek günlerde camilerde tecdid-i iman ederler; biz de Risale-i Nur'u okumakla tecdid-i iman ediyoruz.

Kardeşlerim, bakın ben bu kadar yer okudum, hiç yanlış bulamadım. Risale-i Nur'un telifinde inâyet-i ilâhiye ve hıfz-ı rabbânî bize yardım ettiler. Bizim bu ne hünerimiz, ne de kabiliyetimiz. Bu tamamen Cenab-ı Hakk'ın ihsan ve kereminden, biz âcizlere bir lütf-u ihsanıdır.

Risale-i Nur'un telifinde tayy-ı zaman, tayy-ı mekân karışmış, az zaman içinde çok işler yapmışız. Kardeşlerim, nasıl geldi öyle yazıyorum. Hiç değiştirmeye cesaret edemiyorum. Hiç fikrimi de karıştırmıyorum.”

...

Üstadım! Ramazan ayı geldi mi bir başka hâl alırdı seni.

Ramazan'ın on beşinden sonra ise geceleri hiç yatmazdın.

Ve etrafındaki talebelerini de yatırmazdın.

Çok geceler kontrol ederdin uyudular mı, diye.

Bazen uyurken yakalardın da su döküp üzerlerine uyandırır-
dın.

“Hem rivayet-i sahiha ile ‘Leyle-i Kadri nıfs-ı âhirde (son an-
beş gün), hususan aşr-ı âhirde (son on günde) arayınız.’ ferman
etmesiyle, bu gelecek seksen küsur sene ömrünü kazandıran
Leyle-i Kadrin gelecek gecelerde ihtimali pek kavi olmasından
istifadeye çalışmak böyle sevaplı yerlerde bir saadettir.” derdin.

MELEKLER FOTOĞRAFINIZI ALIYOR

Yıl, bin dokuz yüz otuz dört.
Yer, Isparta'nın Ada Kahvesi mahallesi.
Bağ içerisinde iki katlı bir ev...
Re'fet Barutçu, Hüseyin Altınbaşak ve birkaç Nur kâtibi, büyük
bir aşk ve heyecanla Nur Risaleleri'ni yazarak çoğaltıyorlardı.
Bir aralık kapı tıkırdadı ve açıldı.
Herkes şaşkındı.
Heyecanlandılar, mahcup oldular ve hemen ellerine sarılmak
için koşular.
Elinde bir çay tepsisi ve bardaklarda çayla beraber içeri gir-
miştin.
“Aman Üstadım!” dediler...
“Aman Üstadım! Biz dağıtırız çayları.”
“Yok! Yok!” dedin... O engin tevazuunla...
“Ben size hizmet etmeye mecburum. Yazdığımız, hizmetine
koştuğunuz Kur'ân, ind-i ilâhîde makbul oldu. Melekler sizin
fotoğrafınızı alıyor. Ben de Kur'ân'ın bir hizmetkârı olarak, size
hizmet etmem lâzım.”

RAMAZAN'A AİTTİR

Her zaman, her yerde olduğu gibi Isparta'da da Nurlar'a ve sana karşı saldırılar devam ediyordu.

Ne yapıyorlarsa kendilerine yapıyorlardı, ama fark etmiyorlardı.

Sen ve talebelerin biliyordunuz.

Hatta mânevî bir mecliste müjdesi verilmişti.

“Evet!” demişlerdi...

“Evet ümitvar olunuz, şu istikbal inkılabı içinde, en yüksek gür sada İslâm'ın sadası olacaktır.”

Bundan hiç mi hiç şüpheniz yoktu.

Yine Isparta'da yapılan aramalar neticesinde üzerinde “Ramazan'a aittir.” diye yazılan bir risale bulmuşlardı.

İslâm yazısını okuyamıyorlardı.

Uzun süre “Ramazan”ı aradılar.

Her tarafı didik didik aradılar.

Ve Isparta Atabey'in köylerinden Ramazan isimli bir vatandaşı yaka paça tutup, Eskişehir Hapishanesi'ne yolladılar.

Kimin ne yaptığı belli değildi.

Gariban Ramazan hapiste boş yere yatıyordu.

İki ay sonra kitabın Ramazan Efendi'ye ait olmadığını, ramazan ve orucun hikmetlerini anlatan risaleler olduğunu anladılar.

Ve Ramazan Efendi tahliye edildi.

Hapishanede Ramazan Efendi'yi teselli ederdin.

“Kardeşim Ramazan!” derdin...

“Kardeşim Ramazan hakkını helâl et.”

Kader Ramazan Efendi hakkında adalet ediyor, seni tanıma bahtiyarlığına erdiriyordu.

Şu üç günlük mahkûmiyetle, ebedî mahkûmiyetten kurtuluyordu.

SİZ CENNETTE YAŞIYORSUNUZ

Isparta'daki eve o şehrin meşhur zenginlerinden Hacı Patlak gelmişti.

Maksadı seni ziyaret etmektir.

Re'fet Barutçu ve Hüsrev Efendi vardı senin iki yanında.

Huzur buluyordun onlarla olunca.

“Kardeşim!” diyordun...

“Benim ruhum sizinle ünsiyet etmiş, yabancı biriyle beş dakikadan fazla oturamıyorum.”

“Yaşlı bir zât, zahmet etmiş, gelsin!” dedin.

Aldılar içeri.

Ama tembih etmişlerdi yapması gerekenleri.

“Aman!” demişlerdi.

“Aman, Üstadımız rahatsız, beş dakikadan fazla görüşemiyor. Eğer sohbet ederse görüşmeye devam et. Lâkin susar, konuşmazsa müsaade iste ayrıl. Şayet ‘Safa geldin!’ derse bu sohbetin bittiğini ifade eder.”

“Tamam!” dedi Hacı Patlak.

“Beş dakika değil, sadece bir dakika. Sadece elini öpeyim yeter.”

İçeri girdi büyük bir edeple.

Sen sohbet etmeye başladın.

Bir ara laf arasında; “Ben seni fakir kabul ediyorum.” demiştin.

Hikmetini sonradan anlamışlardı etrafındakiler.

O çok zengin olarak yanına gelen Hacı Patlak, çok sonraları iflas etmişti.

Vefat ettiği zaman, belediye tarafından cenazesi kaldırılacak kadar fakir u zaruret içindeydi.

Sohbetin birkaç defa bitmişti. Susuyordun. Bazen birkaç dakika bir şey konuşmadan durduğun oluyordu. Misafirin gitmesini bekliyordun.

Hacı Patlak kalkmıyordu.

Bir ara Hacı Patlak Refet Barutçu'ya doğru bakınca, o hemen kalkması gerektiği işaretini vermişti.

Nihayet misafir kalkmıştı.

Ama dışarı çıkmak, senin huzurundan ayrılmak istemiyordu.

Müsaade isteyip ayrılırken yanında bulunan ve kendisini yolcu eden arkadaşlarına:

“Birader!” dedi.

“Birader, siz cennette yaşıyorsunuz. Onun için bu tatlı, huzurlu, lezzetli ve feyizli hâlden ayrılamadım.”

DÖN KARDEŞİM, TEVBE ET!

Yunus Çavuş, Kastamonu Kalesi'nde yangın gözetleyicisi ve Ramazan topçusu olarak bulunuyordu.

Sen ise kaleye sık sık gelir, burçların üzerine oturur eserlerini tashih ederdin.

Dua eder, ibadetle meşgul olurdun.

Kimseler rahatsız etmezdi seni.

Kaleye çıktığında “Yunus Bey karındaşım!” diye hitap ederdin Yunus Çavuş'a...

Sabahın erken saatlerinde yine çıkmıştın Kastamonu Kalesi'ne.

Şehre bakan ve altı çok derin olan bir burcun üzerine çıktın oturdun.

Çalışıyordun.

Eserlerinin tashihiyle meşguldün.

Bu sırada sabaha kadar içip sarhoş olan bir serkeş, sabahleyin kalenin altındaki yoldan geçerek malûm (hoş olmayan-uygunsuz) evlerden birine gitmek istiyordu.

Bir oyana bir bu yana sallanarak yoluna devam ederken senin hizana gelince birden yerinde çakılıp kalmış gibi durdu.

Ne bir adım ileri ne de bir adım geri atabiliyordu.

Şefkat ve merhametin galebe çalmıştı.

Selâm verdin...

Adam utandı.

“Dön kardeşim!” dedin.

“Dön Kardeşim! Gitme oraya... Doğru banyoya git. Yıkan tevbe et... Namaz kıl...”

Sarhoş adam neye uğradığını şaşırmişti.

Gözyaşlarını tutamıyordu.

Vazgeçti gitmekten o malûm menhus yere.

Döndü evine gitti ve tevbe etti.

AKŞAM GÜNEŞİ DOĞMUŞTU

Güneş guruba yaklaşmak üzereydi.
Yetmiş yaşlarında, başında sarık, sırtında cübbe,
Emirdağ seninle şerefleniyordu.
Kartal bakışların hep ufku süzüyordu
Elinde bir seccade ve küçük bir bavul,
O da ihtimal ki, kitaplarından başka bir şey değildi.
O akşam Emirdağ'a bir nur iniyordu.
O nur senin nurundu. O nur adam da senden başkası değildi.
Hekimoğlu İsmail, "Emirdağ'da Sabah" başlığı altında yaz-
mıştı senin Emirdağ'a girişini.
O, anlatsın istedim bu girişini...
"Emirdağ'da Güneşin devri dönmüştü..." diye başlıyordu
yazısı:

*"Güneşin devri dönmüştü;
Akşam adım adım yaklaşıyor, gölgeler uzuyordu.
İnsanlar kadar, hatta 'şeyler' kadar gölge vardı. Vatanın yüzü
gölgeleniyordu.*

Bir zât girdi Emirdağ'a!

Yol kavşağının başında durdu.

*Hep yol kavşağında değil miyiz zaten? Kârla zararın, iyi ile kö-
tünün ve doğru ile yanlışın... Fakat, o bildiğiniz yollardan birinin
kavşağında durup, kendine benzemeyen birine ezanı sordu.*

O, başını salladı: "He!" diye.

Bir kişi ezamı okumuş, binlerce kişi dinlemişti.

Tâ uzaklardan akis yaptı:

- Allahu Ekber!

Herkes didiniyor; çırpınıyor, herkes bir rüya görüyordu.

Kâbus mu kâbus!...

Sonra da kibleyi sordu. Beriki kolunu uzatarak gösterdi. Şaşkıncı, konuşmaya mecali yoktu. Gelen zât kendine hiç mi hiç benzemiyordu.

Ya biz ondan değildik, ya o bizden...

Lâkin Türkçe konuşuyor ve dedeme benziyordu.

Omzundaki seccadeyi serdi yere; sermesiyle namaza başlaması bir oldu.

Dikili kaldı yanında iki jandarma neferi. Pür-silâh bekliyorlardı.

Neyi bekliyorlardı?

Sayfa sayfa, cilt cilt tarih olan şu zâtı mı?

Onu mu bizden, bizi mi ondan koruyorlardı? Yoksa namazı süngülerin arasına mı almışlardı? Yabut o, Emirdağ'ı yerle bir mi edecekti? Acaba jandarma neferleri neyi bekliyordu? Bilinmedi gitti bu sır...

Birdenbire hayalim Süleymaniye'ye kaydı.

Sinan, gökyüzünü ellere yaklaştırmak için kubbe yapmıştı.

Bu zât için yeryüzü bir cami ve bu iki jandarma neferi iki mermer sütundu.

Gökyüzü süngülerin ucunda duruyordu.

O, Emirdağ'a gelmişti. Binlerce insan vardı, ama yine de yalınzdı.

Garipliğini namaz kılışında bile okumak mümkündü.

Belki aç karnına taş basar gibi ellerini bağırma bağlamış, yabut görmüş, iki kat idi.

Dost bulamayınca Allah'a iltica etmiş, sanki O'na misafir, sanki O'nun erindeydi.

Hürmeti bu derece dıştan okunur, bu derece hâli bilinirdi.

Öyle rahat namaz kılyordu ki, jandarmalardan birinin gölgesi üstüne düşmüştü; anlaşılan, kendini çooook emniyette hissediyordu.

Velhâsıl her şeyi ile garip bir zâttı.

Adı da kendi gibiydi.

O, sanki bir İbn-i Kemal, yahut Zenbilli, yahut Ebu's-Suûd'du.

Bunlara 'Kimdir?' deme Allah aşkına!

Ne çabuk unuttun?

Bunlar senin de, benim de dedemdi!...

Evet, evet! Diliyle, şekliyle, yazısıyla dedemiz olan bu zât, me-zardan kalkmış; şimdi Emirdağ yol kavşağında namaz kılyordu. Yanında iki jandarma vardı, ama onlar da onun torunuydu. "Evlâdım." derdi. "Kardeşim." derdi.

Kendisine kelepçe vuranları bile severdi.

İlme ve fenne o derece düşkündü ki, kelepçede sanat var diye onu da beğenirdi. Hele hapishaneler, vatanın bir parçasıydı...

Diyar diyar, sürgün gezerdi. Vatanını gezdirenlere dua eder, hidayet dilerdi.

Kısacası yazılmayan hayatı bir eserdı.

Bir Kur'ân, bir de kitab-ı kâinatı okurdu.

Başka kitap vermezlerdi. Bunları da elinden alamazlardı.

O gün Emirdağ'da kıyamet kopmuştu. Çünkü akşam üzeri güneş doğmuştu.

İki güneşi bir arada gördü Emirdağlılar. Fakat kör olanlar gece nasıl yürürse, gündüz de öyle yürürdü...

Emirdağ'da emir vardı.

'Güneş balçıkla sıvanacak ve minareye kılıf uydurulacaktı.'

Emirdağ'da gönüller aydınlandı.

İnsanlar, hatta her şey sıcak sıcak, cana yakın oldu. Her şey erimiş kardeş kardeş birbirine sarılmıştı:

Emirdağ'a güneş doğmuştu....

Emirdağ'dan yüzlerce kilometre uzaktayım.

Fakat bir sıcaklık var içimde...

Dün bir Emirdağlı gördüm, yanıyordu...

'Battı mı dedim, o güneş?'

Kalbini gösterdi, gözlerim kamaştı, bakamadım.

Herkes ayna olmuş, her aynada o güneş parlıyordu.

Işığa düşman olan aydınlar, o aynaları kırdılar. Yine de her bir ayna parçasında bir güneş göründü.”(Emirdağ'da Sabah, Hekimoğlu İsmail, Yeni Asya, 10 Mart 1972)

MUHAFAZA ALTINDAYDIN

Eskişehir Hapishanesi'ndeydin.
Dışarıdakilere göre mahpus,
İçeridekilere göre imamdın.
Sen girmeden önce taş ve beton yığını olan zindanlar,
Sen girdikten sonra Medrese-i Yusufiye oluvermişti birden.
Eskişehir Hapishanesi'ndeydin,
“Tifo aşısı yapıyoruz.” dediler sana, haince gülerek.
Oysa zehir şırınga ediyorlardı sol göğüs altından defaatle.
Vücut zehri tecrit etmişti.
Almamış içeri, toplanmıştı deri altında bir noktada.
Sertleşti yavaş yavaş göğüs altında bir bölüm.
Zehir yavaş yavaş balmumu şeklini almıştı.
Ve bir gün kopuverdi vücudundan bir parça.
Aldın sakladın, sana deva diye verilen zehri.
Tam da uyuyordu göğüs altındaki çukura elindeki parça.
Hâlbuki deri altına verilen her şey kana karıştırdı.
Korumuştu seni, kâinatı yaratan Yüceler Yücesi Rahmân ve
Rahîm olan.
Oysa sen muhafaza altındaydın, bunu bilmiyorlardı,
Bilmeyeceklerdi de içini kin, gözünü kan bürümüş köhne
ruhlar.

KUVVET VAR İSTİMAL ETMEK YOK

Bir Pazar günüydü.

Emirdağ'da Nurlar'ı yazıyor, Nurlar'ı yayıyordun dünyanın her tarafına.

Pazar günleri tashih edeceğin kitapları alıp kırlara gitmeyi âdet edinmiştin.

Yine böyle bir Pazar günü kırlarda okuyor ve tashih ediyordun Nurlar'ı.

Kaymakamın emriyle, Başçavuş Ziya, iki jandarma ve Bekçi Halil senin peşinden kırlara gelmiş, huzurunu bozmak istemişlerdi.

Başındaki sarığa el uzatmışlardı.

O sarık ki uğruna başını koyduğun kutsal emanet.

Hiddetlendin, üzüldün.

Bu sırada Eskişehir'den Binbaşı Reşat Bey ise seni ziyarete gelmişti.

Oturdunuz, sohbet ettiniz.

Geçmiş hatıralardan bahsettin uzun uzun.

Sonra bir ders yaptın Nur deryasından.

Ve başucunda duran Kur'ân-ı Kerîm'i gösterdin heyecanla, Sesin titriyordu.

Kalbin çarpıyordu.

Sarığına el uzatılmasına tahammül edememiştin.

“Bak Kardeşim Reşat Bey!” dedin...

“Kardeşim Reşat Bey! Şu Kur’ân hakkı için; “Şu, Üstadım İmam-ı Ali’ nin (radıyallâhu anh) Celcelûtiyesi’dir. Ben bunu otuz senedir vird edinmişim, okuyorum. Daimî bir virdimdir.”

Aniden açtın Celcelûtiye’nin bir sayfasını,

Bakışların keskinleşti, kaşların çatıldı.

“Fakat şu iki satır, var ya!” diye devam ettin.

“Bu iki satırı hiç okumamışım. Diyeceksiniz ki: Üstadım, senelerdir bunu okuyorsun da, bu iki satırı niçin okumuyorsun? Üstadım İmam-ı Ali (radıyallâhu anh) burada buyuruyor ki: ‘Ya Said, sen bunaldığın zaman bu iki satırı oku! Cenab-ı Hak ifritlerden sana iki hâdim gönderecek!’ Tabii ben de bunu, hiddetli zamanımda okuyacağım. Karşıma geldiği ve ‘Emret!’ dedikleri zaman emredeceğim...

Bizim vazifemiz hizmettir. İhlâsla vazifemize devam etmektir. Ben bunu okumamışım ve okumuyorum. Yoksa bu zâlimlerin bin tanesinin canını cehenneme bir günde gönderirim. Hiç bir talebemin de elini kana bulamam.

Kuvvet var, istimal etmek (kullanmak) yok.” dedin tekrarla,

“Kuvvet var, istimal etmek yok.”

Şefkat ve merhametin ağır basmıştı ey Şefik Üstadım!

Dua ettin imanlarının kurtulması için.

Dua ettin nesl-i âtinin selâmeti için...

Sen geleceğin kutlu nur hâdimleri Hamzalar, İbrahimler, Yunuslar, Aliler... için;

Hep dua ederdin, yolu nurlu, gönlü nurlu nur âbidesi.

YIRMİ EVLİYAYA DEĞİŞMEM

Bin dokuz yüz elli dört yılıydı.

Demirci Salih Efendi, Çilingir Ali ve Şakir Çağlar ile birlikte Barla'ya gidecektiniz.

Bir de Demirci Salih Efendi'nin iki yaşlarındaki küçük Said'i.

Etrafındakiler, seninle beraber yolculuk yapmak ve arkanda huşu içinde namaz kılmak için can atıyorlardı.

Nasıl atmasınlar ki,

Senin olduğun her yerde maddî-mânevî bereket,

Senin olduğun her yerde gönül huzuru, göz aydınlığı vardı.

Arzun, arabayla gitmekti, lâkin vasıta bulunamayınca motorla gölden gitmeye karar verdiler.

O gün sanki gelecek belâ ve musibetleri hissetmişçesine Cevşen ve Şah-ı Nakşibendî'nin dualarını mütemadiyen okuyordun.

Ellerini açmıştın semaya ve Yüce Yaratıcı'ya sığınmıştın.

Henüz yola çıkalı yarım saat olmamıştı ki, bir fırtına koptu gölün tam ortasından.

Büyük dalgalar, içinde bulunduğunuz küçük motorla âdeta oynuyordu.

Bir o yana bir bu yana sallanıyordu motor.

Bir havaya, bir dibe doğru inip çıkan, her an batma tehlikesi içinde, şiddetli yağmur ve dalgalardan sırlıslıklam olmuştunuz.

Ölümlle burun buruna gelmiş, korku ve heyecan içinde tir tir titriyordu etrafındakiler.

Sen ise asrın vekili, sen Sahibü'z-zaman, belâ zindanlarında sefa bahçelerini seyreden Ulu Sultan!

Sen ise gayet rahat ve fütursuz, dualarını okumaya devam ediyordun.

Gönüllü ve ısrarlı Barla yolcuları yağmur ve dalgalardan sırlı-sıklam olurken, rahmet-i ilâhiye senin üzerine tek damla yağmur ve su düşürmemişti.

Herkes bağırıyor, tekbir ve salavât getiriyordu.

Korkudan benizleri atmış, soğuktan ise tir tir titriyorlardı.

Demirci Salih Efendi, kendi mahallî Eğridir şivesiyle gayet sâfiyâne şunları ifade ediyordu daha sonraları:

“Başımız adam akıllı tuttu. Kımıldayacak hâlimiz yok, tahammülümüz kalmadı. Başımı kaldıracak takatim yok. Hafiften Üstad'a bakıyorum; içimden Üstad nasıl olsa kurtulur, ama biz denizin dibine gideceğiz, diyorum. Kavisli bir sahile yanaştık... Liman... Bedre iskelesine motor kendini atınca derinden derine nefes alıp, şükretmeye başladık.”

Sağ salim sahile çıkınca ihtiyar bir kadının kulübesine sığınmıştınız.

İhtiyar kadın, seni görünce sevincini ifade etmekte zorlanıyordu.

“Allah'ım!” diyordu. “Şükürler olsun, nerelerden gönderdin Sen bunları?”

Demirci Salih ise başınızdaki geçenleri bir bir anlatmıştı ihtiyar kadına.

Yağmurun ve fırtınanın seni ıslatmadığını da söylemekte gecikmemişti hiç gerek yokken.

Çay içecektiniz.

“Ben yaparım!” dedi Demirci Salih ve hemen hazırlıklara başladı.

Lâkin kulübedeki çalıları tutuşturdu yanlışlıkla.

Herkes panikledi,

Şakir Çağlar benim heybem diye heybesini kurtarmaya çalışırken, ihtiyar kadın “Burada üç yüz liralık eşya var.” diye bağırdı. Testideki suyla söndürmüştünüz olabilecek büyük bir yangını.

“Lâ havle...” çekiyordu dudakların hızlıca.

Sabrını iyice zorlamıştı Demirci Salih.

Bardağı taşırılmıştı.

Bir arslan gibi kükredin.

Çağrının yanına ve yüzüne bir tane tokat aşkettin.

Tokadı yiyen Salih Efendi şaşırılmıştı.

“Aman Allah’ım ben ne yaptım?” dedi büyük bir pişmanlıkla.

Nihayet kendine geldi.

Daha sonra kendisi:

“Üstad bir vurdu, bir vurdu ki barut gibi yaktı.” diyordu.

“Üstad ‘Orada öyle ettin, burada da böyle ettin...’ dedi ve tokadı yiyince aklım başıma geldi. Üstad ‘Kalk’ dedi ‘namaz kılalım’ kalktık göl kıyısında namaz kıldık...”

Yıl bin dokuz yüz elli dördtü,

Aylardan Temmuz.

Taleben Konyalı Halıcı Sabri’nin büyük oğlu Ömer askerdi.

Ömer askeriyede civan gibi bir subaydı.

Ömer, İstanbul’dan Balıkesir’e askerî jet uçakla gece uçuşu yaparken Manyas Gölü kenarına düşerek şehadet mertebesine ulaşmıştı.

Uçak kazasını duyunca bir an yerinden kımıldayamadın.

Gözlerin nemlendi, bakışların donuklaştı.

Dilinde dua vardı.

“Ömer!” diyordun...

“Ömer benim yerine şehid oldu”

“Ömer’i tanıyor musunuz? Ben Ömer’i yirmi evliyaya değişmem!” diyordun sessizce.

ALLI TURNAM

Eskişehir Hapishanesi'ndeydiniz,
Mahkûmlar, geceleri pislikten, tahta kurularından, hamam
böceklerinden uyuyamıyorlardı.

Sen ise çok uyumazdın zaten geceleri.

Dua eder, ibadetle meşgul olurdun her an.

“Vardığımız ellere,

Şu safahı güllere,

Eskişehir hapsinde,

Tahta kurlarından,

Uyku tutmaz kimseyi

Döndük bülbüllere.” derdi mahkûmlardan ismi Mehmet,
nâm-ı diğer Muhammed olan.

Kaside ve ilâhî söylerdi sıkıldıkça, gerçekten de kaside ve
na't-ı şerif bülbülüydü Mehmet Gülırmak.

“Muhammed, yavrum!” dedin o berrak ve şefkatli sesinle.

“Haydi, bir na't-ı şerif söyle de dinleyelim!”

“Söylerim Efendim!” dedi Muhammed (Mehmet), fırladı
yerinden.

Kekeledi, bir şeyler söyler gibi yaptı, sonra sustu.

Garip şeyler oluyordu.

Bildiği bütün na't-ı şerifleri, kasideleri unutmuştu sanki.

Hiçbirini hatırlayamıyor, ağzını açınca, “Turnam,” diyor başka bir şey demiyordu.

“Eyvah!” dedi içinden. “Bildığım bütün na’t-ı şerifleri unuttum. Koskoca evliyanın yanında da türkü söylemek olmaz ki!”

Mehmet Gülırmak, utana sıkıla;

“Allı turnam bizim ele varırsan

Şeker söyle, kaymak söyle, bal söyle...” diyordu.

Bir beyiti bitince, “Fesühbanallah Muhammed, sen ne yapıyorsun? Bu, avam kısmının türküsü.” diye ikaz etmiştin.

Biliyordu Mehmet (Muhammed), biliyordu bunun türkü olduğunu; ama elinden bir şey gelmiyordu.

“Olsun!” dedi Mehmet.

“Ne olursa olsun Efendim, neyse cezam çekeceğim. Bunu illâ çağıracağım!”

“Fesühbanallah!” dedin hızlı hızlı, “Fesühbanallah!”

Mehmet hem turnam türküsünü söylüyor hem de korkuyordu hiddetlenmeden.

Seni kızdırmak, seni küstürmek istemiyordu; ama kendisine de hâkim olamıyordu.

“Fesühbanallah, hiç böyle başıma gelmedi.” diyordun sık sık.

Bir yandan da Mehmed’in yanık sesi geliyordu kulaklarına:

“Allı turnam bizim ele varırsan

Şeker söyle, kaymak söyle, bal söyle

Eğër bizi sual eden olursa

Boynu bükkük, benzi soluk yar söyle

Ah gülüm gülüm, kırıldı kolum,

Tutmuyor elim, turnalar bey

Allı turnam ne gezersin havada

Kanadım kırıldı kaldım burada

Ne onmamış bir kulmuşum dünyada

Akşam oldu allı turnam dön geri.”

Ve nihayet türkü bitti.

Mehmet korkudan tir tir titriyordu.

Bir sana bakıyor, bir yere bakıyordu.

Bir an gülümsedin. Mehmet rahatlar gibi oldu.

“Muhammed yavrum, bana hakkını helâl et!” dedin.

“Ne hakkı bu Üstadım? Yerden göğe kadar helâl olsun!” dedi Mehmet.

Şaşırmış, heyecanlanmıştı.

Hiddetlenmeni, kızmanı beklerken, sen “Hakkını helâl et!” diyordun.

“Muhammed!” dedin.

“Muhammed, sen bu türküyü söylerken, öyle bir ilham geldi ki, ‘Sakın çocuğa dokunma, biz ona na’t-ı şerif sevabı yazıyoruz; ne çağırırsa çağırın.’ dendi. “Muhammed, şaşırttın sen beni.”

BEN BALONCU DEĞİLİM

Kemal Taner, stajyer avukattı.

Gerek mahkemeye, gerekse hapisaneyeye rahatlıkla girip çıkabiliyordu.

Sen ise Eskişehir Hapishanesi'ni Medrese-i Yusufiye'ye çeviriyordun.

Etrafindakilere nur saçıyor, en azılı katilleri bile karıncayı incitemeyecek bir ruh hâletine büründürüyordun.

Zindanlar olmuştu sana bir gülistan,

Oradan görüyordun ebediyetlerin nurlu ufuklarını.

İdam sehpaları, birer vâiz ve irşat kürsüsü olmuştu.

Sen ise hapisanelerdeki his mahkûmlarının tabibi,

Mâneviyât mahkûmlarının imamı,

Fikir mahkûmlarının hocası olmuşsun engin şefkat ve ilminle.

Kemal Taner, yanına geldi seni ziyarete.

Namazı yeni kılmış, tesbih çekiyordun.

Yanına yaklaştı, elini öptü.

Gözlerinin içine baktı.

Gözlerinde şimşekler çakıyor,

Bakışlarında alevler oynaşyordu.

Tereddüt etti. "Söylesem mi, söylemesem mi acaba?" diye düşündü bir an.

Sonra tüm cesaretini toplayarak:

“Efendim!” dedi.

“Efendim, size birçok keramet gösterir, diyorlar. Hâlbuki ben, sizden herhangi bir harika hâl ve vaziyet görmedim. Eğer böyle bir şey gösteriyorsanız, bana da gösterin, meselâ şu elinizdeki tesbih kendi kendine yürüsün.”

Tebessüm ettin tüm enginliğine.

“Bak kardeşim!” dedin.

“Sana temsilî bir hikâyecik anlatayım.”

“Bir adamın çok sevdiği, sevimli, sevgili bir tek oğlu varmış. Adam bu kıymetli yavrusuna, çok değerli bir hediye almak için, kuyumcu dükkânına götürmüştü. Çok çeşitli elmas ve mücevherattan hangisini beğenir ve isterse oğluna alacaktı.”

Mücevherat dükkânında, kuyumcu adam, dükkânı süslemek için; tavana, çok çeşitli renklerde, kırmızı, yeşil, mavi, mor, pembe, sarı her renkte büyük balonlar asmış. Çocuk dükkâna girince mütemadiyen tavandaki balonlara bakarak, ‘Baba ben bu balonlardan isterim.’ diye tutturmuş, başlamış ağlamaya. Adam, ‘Oğlum, ben sana çok pahalı ve kıymetli, elmas, mücevher alacağım.’ diyormuş, Çocuk ise, ‘Ben balon isterim.’ diye ağlayıp duruyormuş.”

Sonra ayağa kalktın.

Kemal Taner’e şefkatli gözlerle bir kez daha baktın.

“Kardeşim,” dedin...

“Kardeşim, ben Kur’ân’ın elmas ve mücevherat dükkânının bekçisiyim, dellâliyim. Ben baloncu değilim. Benim dükkânımda, benim pazarımda, Kur’ân’ın ebedî ve ölümsüz elmasları var. Ben bunlarla meşgulüm. Ben Kur’ân nurunu ilân ediyorum, balonculuk yapmıyorum.”

BEN BİR HIÇİM

Ankara'ya geliyordun,
Gölbaşı mevkiinde karşıladı seni seven ve sana hizmet eden
yiğitlerin.

Gece olunca bir buçuk saat istirahate çekilmiştin.

Zira daha fazlası sana zül gelirdi.

Geceleri Rabbinle buluşma anındı.

Seccaden gözyaşlarına doyamıyordu.

Sabah olunca talebelerinden Hasan Okur da seni ziyarete
gelmişti.

Elini öptüler ve hayır dua istediler.

“Efendim!” dediler yanındaki kahramanlar,

“Efendim, bu kardeşimiz ve arkadaşları Nevşehir'e ‘dershane-i
Nuriye’ açmışlar.”

Tebessüm ettin.

“Şükürler olsun yâ Rabbi!” dedin doya doya.

Sonra sağ elinin şهادet parmağını Hasan Okur'a uzatarak.

“Kardeşim, senin bana karşı çok fazla hüsn-ü zannın var.”
dedin.

Ellerinle cübbenin sağlı sollu iki yakasını tutarak, arka topuk-
larını kaldırıp parmaklarının ucuna bastın.

Sonra tekrar düz bastın yere.

Hem sevincinden çırpınıyor hem de:

“İşte bak!” diyordun...

“İşte bak, ben bir hiçim. Nazarlarınızı Risale-i Nur'a çevirin.”

“Bana bağlanmayınız. Risale-i Nur'a bağlanınız. Ben âciz bir insanım, kusurlarım var. Risale-i Nur, Kur'ân'ın malıdır, ona bağlıdır. O size yeter. Ben de sizin gibi bir ferdim. Beni büyük bir zâttır diye tanımayınız. Risale-i Nur'da konuşan delil ve burhan, hakikattir.”

Zaten bir defasında da; “Risale-i Nur benim şahsî malım değildir.” demiştin.

“Risale-i Nurlar, Kur'ân-ı Hakîm'in bu zamanda tereşşüh eden bir mu'cize-i mâneviyesidir. Benim hissem yalnız şiddeti ihtiyacım ile talep ve duadır. Ben 70 sene evvel Van'da Tahir Paşa'nın konağında iken bir gazetede Âlem-i İslâm'a dair şöyle bir havadis okumuştum: ‘Ecnebilere bir müstemlekât nâzırı kendi millet meclislerinde, ‘Kur'ân onların elinde kaldıkça biz onlara hakikî hâkim olamayız. Ne yapıp ne edip, bu Kur'ân'ı sükût ettirmeliyiz veyahut Müslümanları bundan soğutmamız.’ demiş. Bu ve emsali haberler benim ruhumda şiddetli bir tesir husûle getirmiş ki, bütün ruhumla azmettim, dedim: “Yâ Rabbi! Sen inâyet ver. Ben bu Kur'ân'ın ulviyetini isbat ve ilân edeyim. Tâ Kur'ân aleyhinde çeşitli telâkkiler izale olsun.”

Duruyor duruyor, “Ben bir hiçim kardeşim!” diyordun.

Sonra bir elini Hasan Okur'un omuzuna, diğer elini mühendis Kemal Ural'ın yüzüne koydun.

“Günde en az bir sahife Risale-i Nur okuyarak Âlem-i İslâm'da hâsıl olan şirket-i mâneviye sevabına dahil olmalı.” diye nasihat ettin.

“İslâm'da hâsıl olan şirket-i mâneviye sevabına dahil olmalı...”

KAYBOLAN ÇORAPLAR

Kastamonu'daydın,
Kaybolan çoraplarını arıyordun, ama bir türlü bulamıyordun.

O sırada Çaycı Emin, seni ziyarete gelmişti.
Beraber aradınız. Ama bulamıyordunuz.
“Kardeşim!” dedin Çaycı Emin’e dönerek.
“Ben çoraplarımı her yerde aradım.”
Durdun bir müddet.

Gülerek: “Hatta, kibrit kutusunun içini bile aradım! Bazı meczup evliyalar var. Bana yardım edecekleri yerde benimle eğleniyorlar. Hâlbuki bu ızdırapların, bu şiddetli takiplerin altında bana yardım etmeleri lâzımken, bana yardım etmiyorlar. Bilâkis, böyle mâniler çıkararak benimle eğleniyorlar.”

Sonra tekrar gülümsedin. “Eğer beş yüz banknot (lira) tazminat vermezlerse kabul etmem.” dedin.

Sonra yavaşça kalktın yerinden.
Abdest alıp namaza durdun.
Ve ardından dua...dua...
Vazgeçilmez sevdandı dua senin.
Uzun uzun dua ettin.
Bir ara soba deliğine çevirdin gözlerini.
Çorapların ucu oradan sarkıyordu.

Fareler almışlar, çorabı sobanın içinden götürmüşler, baca deliğine bırakmışlardı.

“Vardır bir hikmet-i ilâhî” dedin kendi kendine.

Ayağa kalktın aldın çoraplarını.

O an hatırladın.

Bir zamanlar Risale-i Nur'un bazı parçalarını soba deliğine saklamıştın bulamasınlar diye.

Ama hatırından çıkmıştı uzun zaman önce.

Aldınız oradan Nur'un parçalarını,

Götürdünüz, sakladınız daha emin yerlere.

Çok vakit geçmemişti ki aradan, polisler, jandarmalar geldiler.

Didik didik aradılar her yeri.

Ama ne Risaleleri bulabildiler, ne de asayişi ihlâl edecek bir şey.

KAMBUR, BEN Mİ HAKLIYIM YOKSA SEN Mİ?

Çaycı Emin gelir, sabahları sobanı yakar, hizmetini yapardı.
Mevsim kıştı ve çok soğuk bir gündü.

Gökyüzünde ay vardı.

Emin, her zamankinden iki saat kadar önce gelmişti yanına.
Seccadenin üzerindeydin.

İbadet ediyor, inim inim inliyordun.

Mum ışığında, seherin soğuşunda, hazin bir sesle dua ediyordun.

İçin için yalvarıyordun Rabbine.

Çaycı Emin, tam bir buçuk saat ayakta bekledi senin bu mahzun hâlini seyrederken.

Titreyerek, ürpererek seyretti bu uhrevî anı.

Ve uzaklardan ezan sesi duyuldu.

İçiniz yanıyordu.

“Allahu Ekber!” sadası yerine, “Tanrı Uludur!” diye bağıryordu imamlar.

Yerinden kalkmadan arkana döndün ve biraz da hiddetlenerek:

“Emin!” dedin...

“Emin, sen çok büyük bir hata ettin!”

Kasem ederim. Yemin ederim ki, benim bir vaktim vardır. O vakitte melâike de gelse kat'i bir surette kabul etmem. Sen çok yanlış ettin. Bir daha böyle hareket etme. Bu kadar erken gelme. Ezan okunmayınca gelme!”

Emin, mahcup, Emin üzgün.

Ne diyeceğini bilemiyordu.

“Efendim affet!” dedi.

“Kusura bakma! Ay ışığı dolayısıyla vakti bilemedim. Erken gelmişim. Bir daha ezandan önce gelmem!”

Ve bir daha erken gelmemeye özen göstermişti.

Yine bir gün beraber ikindi namazını kılıyordunuz.

Namaz bitmiş, ardından tesbihat yapıyordunuz.

Çaycı Emin kulaklarına inanamıyordu.

Odada ikinizden başka kimse yoktu, ama sen birine sesleniyordun:

“Kambur, ben mi haklıyım yoksa sen mi haklısın?” diyordun gülererek.

Çaycı Emin'in hayretler içerisinde kalarak şaşırıldığını görünce ona izah etmiştin.

“Bak, kardeşim Emin!” dedin.

“Onuncu Söz, haşir ve âhiret hakkındadır. Ben o eseri bir vakitler Barla'da yazıyordum (1926 senesi).

Baktım o günlerde bir İslâm düşmanı, ıslahı gayr-i-kâbil (mümkün olmayan)...

Arefeye birkaç gün vardı.

Ben beddua ettim.

Benim bedduama karşılık bütün Hicaz velileri ve Hicaz'daki Kutb-u Âzam, onun ıslahı için dua ediyorlardı.

Benim bedduam ferdi kaldığı için iade edildi. Aradan uzun seneler geçti. Baktım, bu sene bana nihayet hak verdiler.

Ben, hâlbuki bunun ıslahının gayr-i kâbil olduğunu biliyordum. Onlar nihayet bu sene başladılar beddua etmeye.

Emin Efendi, benim konuştuğum Kutb-u Âzam'dır; Mekke-i Mükerrerme'dedir. Bütün Hicaz'la birlikte beddua etmeye başladı. Bana hak verdi. Ben de ona hitap ettim.”

Çaycı Emin'in hayretleri artıyordu.

“Yâ Rabbi!” dedi kendi kendine,

“Benim gibi âciz birini kimlere hizmet ettiriyorsun. Şükürler olsun sana.”

BİRİSİ BENİM EVRÂDIMI TAMAMLADI

Zaman zaman çok şiddetli hastalanırdın.

Vücuduna verdikleri zehirden midir nedir, ateşler içinde yarıydın.

Ne zaman zehirleseler aynı hâl olurdu. Ateşler içinde yanar, yerinden kalkamaz olurdun.

Sabahleyin bir elma vermişlerdi sana içi zehirle dolu.

Yine hastalanmış, yine ateşler içinde yanıyordun.

Biraz yatağa uzanmış, hastalığın şiddetinden olsa gerek bayılmıştın.

Yanında Çaycı Emin'le Mehmet Feyzi kalıyor ve hizmetini yapıyorlardı.

Senin uzandığını görünce onlar da biraz dinlenmek kasdıyla bir köşeye kıvrılmış ve uyku ile uyanıklık arasında gidip geliyorlardı.

Birden bir ses duydular.

Bir mırıltı geliyordu evin içerisinden.

Bir dua, bir münâcât ve niyaz sesleri kaplamıştı her yanı.

Emin şaşırıldı.

“Feyzi ağabey!” dedi.

“Üstad uyuyor bunu okuyan kim acaba?”

Feyzi, “Sus! Sakın sesini çıkarma!” diye işaret etti Emin'e.

Sabaha bir saat kalmıştı.

Uyandın. Kalktın ve abdest alıp seccadenin başına geçtin.
Dua, ibadet, cevşen ve Kur'ân...
Seccadenin başına geçince gönlün gül, dilin bülbül oluyordu.
Seni hayretler içinde seyreden Emin'le, Fezzi'ye döndün:
“Ben Cenab-ı Hakk'a şükrediyorum.” dedin.
“Ben bu gece evrâdımı, vird ve dualarımı tamamlayamamış-
tım. Birisi benim evrâdımı tamamladı.”

SANKİ KELEPÇE YOKTU

Yer Denizli Hapishanesi.

Nur'a gönül veren erlerin toplandığı medrese.

Karanlık zindanların aydınlandığı, Nur'la, Kur'an'la, İslâm'la
buluştuğu yerler.

Kapatıldığın hücreleri, atıldığın zindanları aydınlatmıştın
bir bir.

Hapishaneye Medrese-i Yusufiye derdin hep, bunca eza ve
cefaya rağmen.

Medrese-i Yusufiye...

Yani Hazreti Yusuf'un (aleyhisselâm) medresesi.

Masum Nebi, Hazreti Yusuf, gül yüzlü Yusuf
(aleyhisselâm),

Tam yedi yıl yatmıştı da suçsuz yere, etrafındakileri aydınlat-
mıştı ışığıyla.

Medrese-i Yusufiye oluyordu senin de girdiğin her zindan.

Buraya seninle beraber girenler câhil olarak giriyor, âlim ola-
rak çıkıyorlardı bir bir.

İman dersi, irfan dersi, Kur'an dersi...

Derslerin en yücesi, müfredatın en ulvisi gerçekleşiyordu bu-
rada.

Seni tanıyanlar, nura erenler bırakmak istemiyorlardı, seninle
kalmanın yollarını arıyorlardı.

Ve mahkemeye gidiyordunuz sıra sıra.
İkişer ikişer götürüyorlardı ellerinizde kelepçe.
Mahkemeye gidiş ve gelişlerde eller kelepçeliydi.
Mahkemeye gidiş ve gelişlerde suçlu muamelesi yapılıyordu.
Yanında Mehmet Feyzi vardı ve sizi beraber kelepçelemişlerdi.
Bir kabristanın yanından geçiyordunuz.
Bir an durdun, “Fâtiha!” dedin ve başladın okumaya.
Zaten her an dua ediyordun.
Senin boş durduğunu gören olmamıştı hiç.
Ellerinizdeki kelepçe, zincirli ve asma kilitliydi.
Fâtiha'yı okuduktan sonra ellerini yüzüne sürdün.
Ama elleriniz beraber bağlı olduğu hâlde, Mehmet Feyzi'nin
elleri hiç kıvıldamamıştı.
Allah, kelepçeleri yok saydırmıştı.
Sanki kelepçe yoktu ellerinde.
Sanki serbestti.

MUKADDES BELDEDE KILINAN NAMAZ

Bir Kurban Bayramı günüydü...

Bayram namazını herkes senin kıldırmanı bekliyordu.

Bir müddet beklediler, ama sen yoktun.

Talebelerin namazı kıldıktan sonra senin evine geldiler ve uzun uzun kapını çaldılar.

Bir türlü açmıyordun kapıyı.

Telâşlandılar, heyecanlandılar.

Tekrar tekrar çaldılar kapının tokmağını.

Evde olmadığın kanaatine vardılar.

Ama bir türlü de ayrılamıyorlardı kapının önünden.

Neredeyse gelir diye bir müddet beklediler.

Çok geçmemişti ki kapıyı açtın.

“Buyurun evlâdım, sizi çok mu beklettim?” dedin gönüllerini alırcasına.

“Sizi çok mu beklettim evlâdım?”

Üzerinde müthiş bir yorgunluk vardı.

Alnında bulgur bulgur ter.

Sanki uzun bir yolculuktan gelmiş gibiydin.

Başka diyarlardan, başka memleketlerden.

Öyleydi zaten, bunu herkes anlamıştı.

Bayram namazını mukaddes beldede kılmıştın, mukaddes insanlarla beraber.

Hatta bir keresinde Afyon Hapishanesi'nde kalırken talebelerinden Hasan Akyol şöyle demişti:

“Ben Bediüzzaman'ın ayakkabılarını silerdim.

Akşamları elime alıp tozunu temizlerdim. Ama sabah olunca ayakkabıları yine tozlu bulurdum.

Bu her zaman böyle olurdu.

Akşama silerdim, velâkin sabaha yine tozlu bulurdum.

Herhâlde Üstad, geceleri gezip geliyordu.”

Kudret-i Sonsuz'a hakikî kul olana, dünyada engel ne ola ki?

ELLERİNİ SÜRMESİNLER

Emirdağ'da iken yemeklerini Mehmet Çalışkan'ın zevcesi yapardı.

Afyon hapsine kadar tam dört sene yemekler evden geldi gitti. Sonrasında ise talebelerin devraldı bu görevi.

Umumiyetle mevsim yiyeceklerini tercih ediyordun.

Kimi zaman, patlıcan, kimi zaman karnıyarık, kimi zaman bamya, kimi zaman da dolma, tatlı gibi evde pişen normal yemekleri tercih ederdin.

Kimi zaman da sadece çorba gibi dış gerektirmeyecek yemekleri seçerdin.

Mehmet Çalışkan'ın evinde yapılan yemekler bir sepetle dükkâna getirilir, oradan da sana ulaştırılırdı.

“Hemşirem yemek yaparken sen de yanında bulun!” derdin Mehmet Çalışkan'a... “Dükkâna getir, ben oradan aldırırım.”

İhtimal ki zehirlenme olmasın diye tedbir yapardın.

Kızartma yemezdin ve mümkün olduğunca az yemek yerdin.

Yemek tabakları tekrar dükkâna geldiğinde içerisinden hep bir yirmi beş kuruş çıkardı.

Karşılıksız hiçbir şey almamıştın.

Ne yedin ne içtiysen ücretini ödemiştin.

Talebelerin dahi olsa kimseye minnet altında kalamazdın.

Mehmet Çalışkan da senin verdiği paraları almamazlık edemezdi.

Aldı verdiği paraları, aldı; ama bir kenara koydu biriktirdi ve dükkânına gelip giden talebelere verdi.

Mehmet Çalışkan'ın ceylan gibi bir oğlu vardı, adı da Ceylan!

“Ceylan'ı dünyaya vermeyeceğim!” derdin...

“O, dünyalık değil, âhiretliktir.”

Adı gibi kendi de ceylandı.

Ceylan'ın babası, onu üniversitede okutmak istiyordu.

Ziyaretine gelmişti elinden tutarak Ceylan'ın.

Fikrini almak istiyordu. Sen ne dersen onu yapacaktı.

“Bak kardeşim!” demiştin Ceylan'ın babasına.

“Bak kardeşim! Benim evlâdım yok. Bu oğlunu bana ver. Benden hem iman dersi alsın hem de bana hizmet etsin.”

“Olur!” dedi kahraman baba.

“Emrin olur Üstadım!”

Sana başkaları yemek getirince kabul etmiyordun.

Durumunun ve bünyenin hassasiyeti buna izin vermiyordu.

“Kusura bakmayın!” diyordun.

“Kusura bakmayın! Ceylan'ın validesinin yemeği, benim validemin yemeği gibi geliyor bana. Sizinkileri yiyemiyorum.”

Çamaşırlarını da bir dönem Ceylan'ın validesi yıkamıştı.

Temizliğe çok önem verirdin.

Yıkamak için gelen çamaşırların kirli olduğu hiç belli olmazdı.

Terin misk gibi kokar, çamaşırların temizlerden ayırt edilemezdi.

“Aman!” derdin. “Yıkama işi bittikten sonra çamaşırların üzerine su döksünler. Su döküldükten sonra da sakın ellerini sürmesinler.”

KAPILAR KENDİ KİLİTLENDİ

Kastamonu'ya sürgün gelmiştin.

Karakolda merdiven altında bir yerde tutuluyordun.

Geceleri çok soğuk oluyordu.

Kaldığın yerin kapısında ise büyükçe bir kilit vardı.

Sinoplu bir polis memuru nöbet tutuyordu kapıda.

Ne içeri birini alıyor, ne de çıkmaya müsaade ediyordu.

“Aman!” dediler âmirleri Sinoplu polise.

“Aman! Bunu zehirle, öldür. Ne yaparsan yap!” ve çıkıp gittiler evlerine.

Nöbet tutan polisin kalbinde ise sana karşı bir hürmet ve saygı hissi vardı.

Orada kaldığın ilk hafta içerisinde bir gün sabaha karşı seni kontrole gelmişti..

“O da ne?” gözlerine inanamıyordu.

Kocaman Alman kilidi sökülmüş, demir parmaklıklı dış kapı ise sonuna kadar açıktı.

Hemen içeriye koştu, yatağın sıcaktı. Ama sen yoktun içinde. Korktu.

“Ben ne yaparım şimdi?” diye geçirdi içinden.

“Âmirlerime ne hesap veririm, ne söylerim?”

Çok sürmedi, korkusu şaşkınlığa dönüşüverdi birden.

Elinde ibrik girmiştin içeriye.

Abdest almış geliyordun sabah namazı için.
Sinoplu polisin kalbi kabına sığmıyordu.
Elini göğsüne koydun;
“Korkma Mehmet!” dedin...
“Korkma Mehmet! Bu zâlimler ne sana ne bana dokunama-
yacaklar!”
Mehmet tir tir titriyordu.
Kısa bir müddet sonra
Kapılar kendiliğinden kapandı. Kilitler kitlendi.
Ama Mehmet o olaydan sonra aynı Mehmet olmadı.

KİM GÖRMÜŞ
MECNUN'UN LEYLÂ'YI BIRAKTIĞINI

Namaz dinin direği,
Namaz gözünün nuruydu.
Onunla varıyordun Yüce Dergâh'a!
Onunla doluyor, onunla çıkıyordun kutlu miraca!
Afyon'da Hapishanesi'ndeydin bir Cuma vakti.
Dedin, "Müsaade edin, varayım Rabbimin huzuruna!"
"Olmaz!" dediler, "Sana izin yok! Dışarı çıkamazsın."
"Peki!" dedin "Siz bilirsiniz!"

*Dünyada en acı şey sorsalar nedir?
Hiç düşünmeden de ki; esarettir.
Dünyada en tatlı şeyi sorsalar
Düşünmeden söyle hâkimiyettir.*

(A.R. Saraçoğlu)

Demişti şâir, en güzel cümlelerle.
Onlar bilmiyorlardı ki senin sadece bedenin esirdi.
Ruhun hür, gönlün yücelerdeydi.
Yoktu ki dünyada acılara batmamış bir aşk.
Küçük acılar vardı senin de hayatında, seni esir eden.
"Peki!" dedin, "Siz bilirsiniz!"
Cuma vakti geldiğinde gardiyanlar koğuştaki seni görememiş-
lerdi.

Telâşlandılar, sağa sola koşturdular.
Şehirdeki tüm camilere baktılar birer birer.
Tüm camiler didik didik arandı.
Muhtelif camilere giden polisler, seni aynı anda İmarat, Ot-
pazarı ve Mısırlı camileri gibi daha pek çok camide namaz kılar-
ken görmüşlerdi.

Fakat namaz çıkışında bir türlü bulamamışlardı.
Koşa koşa geldiler hapishaneye,

*Hiç bilmem gönliimün bu sevdadan bıktığımı,
Yer yer bükülmüş olsa da irademin kaddi;
Kim görmüş Mecnun'un Leylâ'yı bıraktığımı,
Hep bu oldu dünyada düşüncemin serhaddi!*

(M. F. Gülen)

Hapishanede ellerin yüzünde oturuyordun karşılarında.
“Gelin!” dedin...
“Bakın ben buradayım!”
“Kim görmüş, Mecnun'un Leylâ'yı bıraktığını...”
Yine bir Ramazan Bayramı'nda, savcıyla, hapishane müdürü
Otpazar Camii'ne bayram namazı için gitmişlerdi.
Camiye vardıklarında sen en ön safta oturuyordun.
Hayret ve şaşkınlık...
Namaza gitmene izin vermemişlerdi kendi akıllarınca,
Oysa sen:

*Muhabetin gönümüzde hız olsun,
Güttüğümüz Hakk'a varan iz olsun.
Önümüzde uçurumlar düz olsun,
Yolumuzda dikenleri güller et!*

(O.S. Orhon)

Diyordun âdetâ...

Sen güllere giden yolda, dikenlerin de olacağını biliyordun.
Ama elini kanatan dikenlere takılıp yollarda bir an bile durmadın.

Cami çıkışında kapının iki yanında beklediler bir müddet.

Ama sen çıkmadın bir türlü ve içeride kimse kalmamıştı.

Hızlı adımlarla hapisaneye geldiler.

Sen içeride oturuyordun, sırtında beyaz cübbe, elinde tesbih.

Savcı koştu, elini öptü, sonra müdür geldi, diz çöktü önünde.

“Affet!” dediler...

“Affet bizi!” “Sana her şey serbest. Ziyaretçiler dahil!”

UYKUYA ÇALIŞIYORLAR

Emirdağ'da sabah namazları bir başka oluyordu.

Hele de senin arkanda kılınan namazın tadı bir başka, yâdı bir başka oluyordu.

Huşu içerisinde kılınan bir sabah namazının ardından önceki gecenin vermiş olduğu yorgunluğu üzerlerinden atmak için Zübeyir ve Tahiri Efendiler odalarına çekilmiş istirahat ediyorlardı.

Odadaki zili çaldın.

Ceylan, hemen koştu geldi yanına.

“Buyurun Üstadım!” dedi.

Zübeyir ve Tahiri Efendileri sordun, ne yapıyorlar, diye.

Ceylan, ne diyeceğini bilemedi önce.

Sonra, “Çalışıyorlar Efendim!” dedi. Ve odasına çekildi.

Az sonra tekrar zili çalarak çağırdın odadakileri.

Yine Ceylan koştu geldi yanına heyecanla.

“Keçeli,” dedin... “Sizi çağırmadım mı?”

“Üstadım!” dedi Ceylan. “Arkadaşlar meşguller, çalışıyorlar.”

Kızmıştın ve meraklanmıştın. “Fesühbanallah!” dedin...

“Fesühbanallah, neye çalışıyor bunlar böyle?”

Ceylan, naz makamındaydı.

Bazen latîfe yapardı da sen ona çok kızmazdın.

“Efendim!” dedi hafif tebessüm ederek.

“Efendim, arkadaşlar uykuya çalışıyorlar.”

HAZRETİ ALİ'NİN NESLİ

Osman Çalışkan, Emirdağ'ın güllerinden biriydi.
Senin diğer talebelerin gibi o da Nurlar'ı elle yazarak çoğaltıyordu.

Nurlar'ı yazarken bir gece, aklını kurcaladı küçük bir soru.

“Fesühbanallah!” dedi aynen senin dediğin gibi.

“Üstad'ın ehl-i beytten olması gerekir. Hâlbuki Üstad, Şark'tan geldi. Bu nasıl olur ki?”

Uzun uzun düşündü, ama bir anlam veremedi.

Sabah olmuştu. Osman Çalışkan dükkâna doğru giderken senin kapının önünde üç beş kişi gördü bekleyen.

Gitti, ilgilendi bekleyenlerle...

Kiminin derdine çare buldu, kimine ise “Bekle!” dedi, “Üstad'la görüş.”

Osman'ı kapıda görünce hemen yanına çağırdın.

“Gel kardeşim Osman!” dedin...

Mangalı verdin ve “Git bana karşı fırından ateş al, buraya getir.” dedin.

Koşa koşa gitti Osman Çalışkan, fırına.

Fakat kafasındaki soru onu rahatsız ediyordu.

Mangalı ateşle doldurup geri dönerken,

Vazifesini yapmış olmanın mutluluğu vardı üzerinde.

“Buyur Üstadım!” dedi mangalı uzatarak.

Ama sen Osman'ın sıkıntısını biliyordun.
Osman'ın omuzundan tutup gözlerinin içine baktın.
“Kardeşim Osman!” dedin gülümseyerek.
“Kardeşim Osman! Ben de seni çağırıacaktım. Çünkü ben
Hazreti Ali'nin neslinden geliyorum.”

HİÇ KİMSE HİSSETMEZ

Bayramlardan önce kapıya, “Rahatsızım, kabul edemiyorum. Ben sizlere dua ediyorum. Sizler de bana dua edin. Bayramınızı tebrik ederim.” şeklinde bir yazı astırır, bayram ziyaretine gelenleri kabul edemezdin.

Çünkü insanların mânâsız beklentileri ve istekleri seni rahatsız ediyordu.

Çok kişi ziyaret etmek ister, çok kişi kapıda beklerdi uzun uzun.

Osman Çalışkan da, dedikodu olmasın, insanlar farklı şeyler söylemesinler düşüncesiyle bayramın ilk günü gelmemişti seni ziyarete.

İkinci güne kadar bekledin.

Talebelerine dedin:

“Osman Çalışkan’ı çağırın bana.”

Osman Çalışkan, mahcup ve meraklı gözlerle geldi huzuruna.

Önce gözlerinle süzdün onu ve sarıldın gönülden gele gele.

“Kardeşim Osman,” dedin sitem dolu sözlerle...

“Kardeşim Osman, bayram ziyaretime dün neden gelmedin?

Sen beni her zaman ziyaret etmek mecburiyetindesin. Seni hânenin büyüğü olarak kabul ediyorum. Kapımın önüne bir tabur asker koysalar, istediğimi istediğim an içeri alır, istediğim an çıkarırım; hiç kimse hissetmez.”

BU SAKALLAR DA KESİLMEZ Kİ!

Denizli Hapishanesi'ne ya da senin tabirinle Denizli Medrese-i Yusufiyesi'ne girdiğinde, Mehmet Feyzi Efendi de yanındaydı.

Sen hiç sakal bırakmamıştın.

Ömrün boyunca da bırakamayacaktın.

“Niçin sakal bırakmıyorsun?” diye soranlara:

“Bu sünneti işlemediğimin sebebi, benim bir milyondan fazla talebem vardır. Ben sakal bıraksam, bunlar da genç-ihthiyar hep sakal bırakacaklar. Gençlerdeki sakal ise akranları arasında istihza mevzuu olacaktır. Bu sebeple ben bu sünneti tehir ettim.” diyordun.

Hapishane müdürü, Mehmet Feyzi Efendi'nin sakallarının kesilmediğini görünce hiddetlendi.

“Nerede başgardıyan?” diye bağırdı. “Hemen buraya gelsin ve şunun sakallarını kestirsin!”

Etraftaki diğer gardiyanlar, başgardıyanın yanına gittiler müdürün sözlerini aktarmak için.

Mehmet Feyzi Efendi telâşlanmıştı.

Askerlikte bile kestirmemişti o güzel ve gür sakallarını.

Sakalının kesilmesiyle başının kesilmesi arasında bir fark yoktu ona göre.

Mehmet Feyzi Efendiye baktın ve tebessüm ettin.

“Kardeşim, endişelenme!” dedin.

“Endişelenme, o sakallar benim. Sende emaneten duruyorlar.
Onları hiç kimse kesemez.”

Başgardiyan hızlı ve telâşlı adımlarla geldi.

Mehmet Feyzi Efendi'nin karşısına gelince birden durdu.

“Olmaz!” dedi...

“Bu güzel sakallar da kesilmez ki!”

KABAHAT SİZDE DEĞİLDİR

Emirdağ'da bir camide vaaz u nasihat ediyor, bir âyet-i kerîmenin mânâsını veriyordun.

Camide bulunan âlimler, şeyhler vesair ahali belki de ilk defa duydukları bu harikulâde tefsiri hayranlıkla dinliyorlardı.

Herkes hayran, herkes memnun, herkes minnettardı.

Her toplulukta olduğu gibi burada da seni kıskananlar vardı.

Kimisi sıradan insan, kimisi şeyhti.

Şeyh'in kıskançlığı gözünü kör etmiş, hırsı ve öfkesi senin canına kastetmeye kadar varmıştı.

İki müridini çağırdı ve dedi:

“Bediüzzaman'ı, sık sık gelip geçtiği şu تنها geçitte, akşam namazından sonra mavzerle vurun!”

Aynı gün akşamı kuruldu bir hain pusu...

Yine duman, yol üstü duman,

Duman durur bir felâket eşîğinde.

Duman içinde boşulur çimen,

Duman yatar baş arkasında.

(R. Babacan)

Dumanlı, kirli ve hain bir pusuydu kurulan.

Akşam üzeri geçide yaklaşıyordun gûya hiçbir şeyden habersiz.

Geçide gelince gördün kurulmuş pusuyu.

Göz göze geldin iki cahil mürid ile...

Görür görmez doğrultular silâhlarını, hedefte sen vardın.

O'ndan (celle celâlühû) izinsiz rüzgar bile esmezken kimin haddine düşmüştü O'nun (celle celâlühû) sevdiği bir kulu öldürmek.

Sen biliyordun ve her daim dilinden düşürmüyordun ki:

“Tevekkeltü alellah... ecel birdir, tagayyür etmez (değişmez).”

Tam ateş edecekleri an birden duraksadılar.

Ne olduğunu anlayamadılar.

Silâh tutan kolları felç olmuş gibiydi.

Silâhları tutamadılar ve yere düşürdüler.

Yine merhametin ağır basmıştı.

Çağırдын yanına müritleri ve omuzlarına mübarek ellerini koyarak:

“Kabahat sizde değildir!” dedin.

“Ben, size hakkımı helâl ediyorum!”

DERS BAKLAVASI

Sabah dersleri,
Üçüncü Said devresinin vazgeçilmez değeri.
Talebelerle sabah namazından sonra oturur, beraber
Nurlar'ı mütalâa ederdiniz.

Önce sen okurdun o berrak sesinle.
Sonra sırayla okuturdun tek tek.
Sabah namazından sonra başlayan ders beş-altı saat sürerdi.
Bazen öğlen namazına kadar devam ederdi .
Ceylan Çalışkan derslerde anlatılanları çok iyi anlardı.
Ama yorgunluktan uykuları gelirdi etrafındaki talebelerinin.
Ve uyumamak için vücuduna iğne batıran talebelerin de olur-
du Zübeyir Ağabey gibi.

Derste herkesin pür dikkat olmasını isterdin.
Fevkalâde bir cevvaliyet içerisinde: “Evlâtlarım!” derdin..
“Evlâtlarım! Bu ders yalnız bizi değil, bütün kâinatı alâkadar
eden bir derstir. Bu dersi mele-i âlânın sakinleri de dinliyorlar.
Bu ders çok mühimdir.”

Yine bir gün dersten sonra talebelerine doğru dönmüştün ve
seslenmiştin:

“Evlâtlarım! Siz zannediyor musunuz ki, biz beş-altı kişi ders
yapıyoruz. Biz bu dersimizle Anadolu'da binler ders yapan ce-
maatlerin arasına mânen giriyor ve beraber ders yapıyoruz.”

Ve hiç bilmedikleri hâlde Arapça yapılan dersi bile anladıklarını ifade ederdi talebelerin.

Ve arkasından, ders baklavası diye bir teberrük verirdin.

Bir elman varsa bıçakla parçalayıp kura çekerdin.

İlk kura kime isabet ederse ilk sefer o alırdı.

Bazen bir salkım üzümü kaç kişi olursa olsun kura ile paylaştırırdın.

Kimi zaman da Isparta'da yapılan beyaz kurabiye tatlısından aldırırdın.

Adı ders baklavasıydı bunun.

Tadı cennet meyvelerine eş.

DUA BİR İKSİRDİR

Dua; bir çağrı,

Dua; bir yakarış.

Dua; ötelere ötesine bir yöneliş.

Dua; ilâhi dergâhın kapı tokmağına bir dokunuş.

Dua; kendi küçüklüğünün ve yöneldiği kapının yüceliğinin farkına varış.

Dua; bir talep, bir niyaz ve bir iç döküştür.

“Ey, varlığı canlarımızın canı, nuru gözlerimizin ziyası Yüce Varlık! Sen tenlerimize can vermeseydin, bizim çamurdan, balçuktan ne farkımız olurdu! Sen gözlerimize ziya çalmasaydın, kâinatı, eşyayı nasıl değerlendirebilir ve Seni nasıl bilebilirdik! Sen bizi önce taştan-topraktan, sonra da iman ve mârifet bahşederek iki kez var ettin. Sana kâinatın zerrelere adedince hamd ü senâda bulunsak, yine de hakkıyla şükür vazifesini yerine getirmiş sayılamayız...”

Ey, her zaman güzellikler izhar edip çirkinlikleri örten ve en çirkin görünen şeyleri dahi izâfî güzelliklerle bezeyen Güzeller Güzeli! Gönüllerimizi güzellik duygularıyla mamur kıl ve bize her zaman güzel kalmanın yollarını göster!” (M. F. Gülen)

Dua, senin vazgeçilmez sevdandı.

“Arz-ı hâl etmek üzere artık kapının önündeyiz.” derdin her fırsatta.

“Arz-ı hâl etmek üzere artık kapının önündeyiz.”

Ve hâlini arz ederdin Yüceler Yücesi Mevlâ'ya.

Isparta'daki menziline baş ucunda, beş metre uzunluğunda, bir metre eninde bir şecere vardı.

Peygamberimiz'in (sallallâhu aleyhi ve sellem) Âl-i Beyt'inden, evradlarında ism-i şerifleri olan zâtların nereden geldiğini ayrı ayrı oklarla gösteriyordu.

İsim üzerine dua ederdin.

Tek tek bütün isimleri sayardın.

Bir tanesini atlamazdın sürse de sabahlara dek.

“Nasıl ki,” derdin...

Nasıl ki, bir yere mektup attığınızda zarfın üzerine güzel yazarsanız, gideceği yere de güzel gider. Dua ederken de ismiyle zikredilirse daha iyi olur.”

“Hem gıyabi yapılan dua daha makbuldür.” derdin.

“Çünkü ben senin ağzınla günah işlemedim. Sen de benim ağzımla işlemedin.

Dua bir iksirdir.

Toprağı gümüş yapar, gümüşü de altın.”

RİSALE-İ NUR'A KANAAT EDİNİZ

Talebelerin bazen hata yapardı.

Yine böyle bir gün yine bir hata yapmışlardı.

Sidre mevkiinde Zübeyir Gündüzalp ve Bayram Yüksel su getirmeye gitmişlerdi.

Sen ise oturmuş evde okumakla meşguldün.

Geç kalmışlardı.

Heyecanlandın ve meraklandın.

Çünkü onlar senin için çok kıymetliydi.

Talebelerinin başına gelebilecek en küçük bir zarar seni derinden üzer, seni giryân ederdi.

Şemsiyeni aldın ve aramaya çıktın talebelerini.

Hiddetlendin görünce:

“Niye geç kaldınız?” diye çıktın.

“Ben sizin hatırınız için kırk senelik kaidemi bozdum.” diye devam ettin çıkışmaya.

“Ben siz yokken kimseyi devamlı yanımda bulundurmuyordum. Kimseyi yanımda yatırmazdım. Akşam kapıyı içten ve dıştan kilitleyip, sabah açıyordum. Sizin hatırınız için kaidemi bozdum.

Eğer siz benim hizmetimden giderseniz, ben eski hayatıma döneceğim.

Siz mecbursunuz, benim meslek ve meşrebimi ve Risale-i Nur'un meslek ve meşrebini benden gördüğünüz gibi muhafaza etmeye.

Ben sizinle iktifa ediyorum.

Siz de Risale-i Nur'a kanaat ediniz.

Siz, zaten dünyada ücretinizi almışsınız.

Başta Müslüman olduğunuz için, ikincisi; Risale-i Nur talebesi olduğunuz için, bana hizmetkâr olduğunuz için...

Bilhassa çok dikkat etmeniz lâzım. Sizin hayrınız da çok azim, hatanız da...

Onun için sizin daha çok dikkat etmeniz lâzım.”

SEN KOKLASAN BU SANA YETER

Arabî dersinde Hizbü'n-nuriye'yi okuyordunuz.

Bayram Yüksel'e döndün ve "Anladın mı?" diye sordun.

"Anlamadım efendim!" dedi.

Ve tekrar izah ettin uzun uzun.

Bayram Yüksel anlamıştı.

"Tamam, Üstadım!" dedi. "Anladım!"

İçinden "Arapça'yı güzel anlamaya başladım." diye geçirdi ve yanından ayrıldı.

Odadan çıkar çıkmaz öğrendiği her şeyi unutmuştu. Hiçbir şey kalmamıştı.

Başka bir gün yine dersten sonra Bayram Yüksel'e sormuş-tun anlayıp anlamadığını.

Yine, "Anlamadım!" diye cevap verince elini kaldırdın ve bir tokat aşkettin.

"Keçeli, keçeli!" dedin...

"Sen mükemmel anladın.

Anladığın kadarı yeter sana.

Eğer daha çok anlarsan, "Bu bana yeter artık." dersin ve "Ye-tiştim." diye gidersin.

Böyle istihdam olamayacaktın.

Bir bahçeye girenler boyları nisbetinde meyvelerden istifade ederler. Boyu uzun olan yüksek dallardan, kısa olanlar ise aşı-

ğdaki dallardan koparıp yerler. Bir kısmı da koparamaz, yere düşen meyveleri çiğnerler.

Sen koklasan bu sana yeter.

Kanaat et, şükret!”

Bayram Yüksel, biraz mahzun, biraz da mahcup;

“Siz bilirsiniz Üstadım!” dedi sessizce.

MÂNEVÎ ATOM BOMBASI

“Risale-i Nurlar kıyamete kadar devam edecektir!” diyordun tâ yürekten gelen bir sesle.

Ve “Dünya devletleri bunu kanun olarak kullanacaklardır!”

“Sizden soruyorum!” dedin ses tonunu sertleştirerek:

Sizden soruyorum, koca Çin’i ve Balkanlar’ı yutan bir ejderha Türkiye’ye neden bir şey yapamıyor?”

Ve cevabını yine kendin veriyordun herkese şevk veren cümlelerle.

“Çünkü,” diyordun...

“Çünkü, Kur’ân-ı Kerîm’in bu zamandaki hakikî tefsiri olan Risale-i Nur’un sayesinde.”

O sırada sohbetinde bulunan Bayram Yüksel,

“Acaba Risale-i Nur koca Rusya’yı nasıl durduracak?” diye geçirdi içinden.

Sanki içinden geçenleri okumuştun talebenin.

“Bakın, bir Miralay talebem gitti, Onuncu Söz’ü habbeciklerle Şark’ta neşretti. Rusya’nın önünü aldı.” dedin...

İkna olmamıştı Bayram Yüksel.

Yine içinden geçirdi: “Onuncu Söz, elli altmış nüsha kitap. Nasıl koskoca Rusya’nın önünü alacak?”

Gülümsedin.

Akıllardaki şüpheler ve sorular bitecek gibi değildi.

Ama hiçbiri hiçbir sorusunu ve şüphesini açıktan soramıyordu sana.

Sohbet ederken açıklıyordun herkesin aklındakileri bir bir.

“Esas mânevî atom bombası Risale-i Nur'dur!” dedin.

“Risale-i Nur, onların atomundan daha üstündür. Sizler korkmayın. Telâş etmeyin. Türkiye'de Risale-i Nur var, Ruslar giremez!”

ELİMİ ÖPME MELİ İDİN!

Hastaydın...

Bu dünyada verilen ömrünün belki de son demlerini yaşıyordun.

Emirdağ durgundu...

Şehir, senin gibi bir misafiri kıyamete kadar belki de bir daha ağır layamayacağı nın hüznünü yaşıyordu...

Ama insanlar senin kıymetini bilememişlerdi.

Gazeteci Celal Başer seni ziyarete gelmişti.

Canın çok sıkındı,

Tüm masumluğuna rağmen bir câni gibi muamele görüyordun.

Kimseyi kabul etmiyordun yanına.

Talebelerin: “Üstadımız rahatsız ve canı çok sıkın; kimseyi kabul etmiyor!” dediler.

Celal Başer, ısrar etti.

“Önce sorun!” dedi.

“Eğer kabul etmezse çeker giderim!”

Sordular.

“Gelsin!” dedin... “Gelsin!”

Mutluluktan uçuyordu Celal Başer.

Koşa koşa çıktı tahta merdivenleri. Huzuruna girdiğinde el pençe divandı.

Tahta bir karyolada yatıyordun. Yanına yaklaştı ve yorganın üzerinde bir deri bir kemik kalmış o bembeyaz ve mübarek ellerini tuttu öptü.

Elini kimsenin öpmesine müsaade etmiyordun.

Canın sıkıldı. Çok müteessir oldun. “İyi etmedin!” dedin.

“Elimi öpmemeli idin!”

“Üstadım!” dedi Celal,

“Üstadım! Ben sizin elinizi öpmeyeceğim de kimin elini öpeceğim?”

“Hayır!” dedin... “Bizler talebeyiz ve kardeşiz. Ben bunun altından nasıl kalkacağım? Sana kitap versem, sende vardır.”

Üzül müştün...

Mahzun olmuşsun...

“Üstadım! Ben talebe kardeşlerimi dolaşarak geldim. Cümlesi de kendi yerlerine elinizi öpmemi istediler. Ben bu vazifeyi yerine getirdim.” dedi gözleri yerde.

Sen yine üzüntülüydün.

“Olmaz!” diyordun zar zor duyulabilen bir sesle. “Olmaz! Ben bu yükün altından nasıl kalkarım? Onlar da benim kardeşlerimdir.”

Celal Başer, ne yapacağını bilemiyordu.

Durup dururken üzümüştü seni. Kendisi de üzümüştü. Aklına gelen bir şey biraz sonra kendini de seni de rahatlatıyordu.

Hafifçe gülümsedi, “Üstadım!” dedi, son bir çare olarak.

“Ben Konya’ya da uğradım. Kardeşiniz Abdülmecid Efendi’yi de ziyaret ettim. Abdülmecid Efendi hâssaten ellerinizi öpmemi istediler.”

Bu sözlerin üzerine derin bir nefes aldın.

“Hah! Şimdi oldu!” dedin.

“Abdülmecid, benim küçüğümdür. Beni bir yükten kurtardın.”

Etrafındaki talebeleri sırtına bir yastık dayadılar.

Çağırdın yanına Celal Başeri, ve bağına bastın. Mutluluğun gözlerinden okunuyordu. Talebelerine dönerek:

“Ben sizlere demedim mi? Bu o gazetecilerden değil. Senin gazeten, Nur'un matbuat kalesidir.”

KÂBE'DEN ŞEKER GELDİ

Bir dönemin (1950-1954) mebusu (milletvekili) olan Ekrem Ocaklı, yanına Bitlis mebusunu da alarak seni ziyarete gelmişlerdi.

Gelmeden önce aralarında anlaşmışlar ve dört soru sormaya karar vermişlerdi.

Soruları bir kâğıda yazmışlardı.

Lâkin bu soruları şifahen mi yoksa kalben mi soracaklarına tam karar verememişlerdi.

Ama biliyorlardı ki, yanına vardıkları zât bir kalp ehliydi.

Dediler: “Kalben soralım.” ve kalkıp yanına geldiler yüreklerinde bir çarpıntıyla.

İçeri girince ayakta karşıladın misafirleri.

“Gel!.. Bir cesette iki ruh taşıyan kardeşim!” (Bitlis Mebusu Gıyasettin Bey hem ehl-i tarikti hem de Risale-i Nurlar'ı okurdu.) diyerek önce Bitlis Mebusunun daha sonra da senin ellerini öpmeye çalışan Ekrem Ocaklı'nın boynuna sarılmıştın.

Henüz yeni oturmuşlardı ki, bir bir sorularını cevaplamaya başlamıştın.

Hem de kâğıttaki sıraya göre.

Hiç takılmadan ve yorulmadan,

Sanki misafirlerin kalplerini değil, elindeki kâğıtları okuyordun.

Misafirlerinin yazdıkları dördüncü soru mebusluktan istifa edip etmemekle ilgiliydi.

“Kardeşim!” dedin... “Siyasetle meşgul olmuyorum. Dördüncü sorunuza cevap vermeyeceğim.”

Sonra seri bir şekilde ayağa kalktın.

Avucunun içi yere bakar şekilde ellerini ileri uzattın.

Misafirlerinin gözleri fal taşı gibi açılmıştı.

Hayret ve şaşkınlıklarını gizleyemiyorlardı.

Birdenbire bir kesekâğıdı gelip avucuna yapıştı.

Kesekâğıdının ağzı aşağıya doğruydu.

Elini ters çevirdin ve kese kâğıdını misafirlerine uzattın.

“Size bir şey ikram edemedim.” dedin tebessüm ederek.

“Kusura bakmayın. İşte Kâbe'den şeker geldi. Buyurun alın!”

TALEBEMİZİ BULMUŞUZ

Günlük derslerini hiç aksatmazdın.

Bir gün Zübeyir Ağabey rahatsızlanmış ve derse iştirak edememişti.

Sungur Ağabey'e ve Ahmet Gümüş'e, "Aman!" dedi.

"Ben rahatsızım, beni idare edin!"

Sungur Ağabey ve Ahmet Gümüş senin yanına gelmişlerdi.

"Zübeyir Efendi nerede?" diye sordun.

Geçıştirmek istediler bir şekilde, ama muvaffak olamadılar.

Ciddî bir tavır takındın. Hiddetlendin.

"Zübeyir olmayınca ders yapmıyorum. Zübeyir'i bulup getiriniz." dedin.

Gittiler ve Zübeyir Gündüzalp'i getirdiler.

Celâllendin. Âdeta bir arslan gibi kükredin.

"Ben Zübeyir'i öyle zannederim ki" dedin... "Değil parmak, kellesi gitse başsız gövdesiyle 'Risale-i Nur... Risale-i Nur...' diye koşacak bilirdim. Bir parmak rahatsızlığı ile benim ümidimi kırdı. Ben öyle fedakâr talebe istiyorum ki, değil parmak, kol gitmiş aldırış etmeyecek. Böyle şeyler için kudsî davada tembellik gösterilmez. Said, Hak için hiçbir zaman kelleyi vermekten çekinmemiştir. Risale-i Nurlar'a her şeyini feda edecek, fedakâr talebe lâzımdır..."

Celâllendiğin zaman gözlerinde şimşekler çakıyor, bakışlarında fırtınalar kopuyordu.

Ahmet Gümüş, korkudan tir tir titriyordu.

Seni hiç bu kadar celâllenmiş bir hâlde görmemişti.

Bir an kalbinden geçirdi:

“Hey Üstadım! Siz Zübeyir Ağabey'e bu derece itap ediyorsunuz. Demek Risale-i Nur, talebesini bulmamıştır, ne gariptir.”

Başını kaldırdın ve Ahmet Gümüş'e baktın.

Gözlerin çakmak çakmak, bakışların mânâlı:

“Hayır, Ahmet Efendi!” dedin...

“Hayır! Risale-i Nur ve ben talebemizi bulmuşuz.”

HER 25 LİRAYI VERENE VERMEYİN

Said Özdemir'e "Büyük Sözler"i matbaada basmasını söylemiştin.

"Sözler", daktilo edilmiş dosyalar hâlindeydi.

"Sözler"i verirken sermaye yapmaları için 600 lira da para vermiştin.

İlk defa "Sözler"i Ankara'da, Ayyıldız Matbaası'nda bastırılmışlardı.

Daha sonra Doğu Matbaası'na geçmişler, Nurlar'ın basımını oradan gerçekleştirmişlerdi.

Kitap formalar hâlinde sana gelirdi.

Yanındaki talebelerden biri yeni yazı ile okur, sen takip ederdin. Yanlış ya da eksik yazılmış bir yer varsa anında müdahale eder, yeni yazıyla basılacak olan kitabın tashihini büyük bir titizlikle yapardın.

O günlerde Isparta'da bulunuyordun.

Yanına gelen ziyaretçileri her an kabul edemiyordun.

Sağlığın buna müsaade etmiyordu.

Ama işin içine Nurlar'ın formaları girdi mi durum değişiyordu.

Birden heyecanlanıyor, ayağa kalkıyor ve kim, ne zaman gelirse gelsin büyük bir sevinç ve heyecan içerisinde yanına alıyordun.

Nurlar'ın formları gelince, bir annenin çocuğuna kavuşma sevincini yaşırdın.

Said Özdemir ve birkaç arkadaşı “Sözler”i ciltletip getirmişlerdi sana son hâliyle.

İçin içine sığmıyordu.

Gözlerin yaşardı. Yüreğinde buruk bir sevinç vardı.

“Ben vazifemi yaptım!” dedin biraz mahzun...

Artık gerisi talebelerine kalmıştı.

Fiyatının kaç lira olduğunu sordun bu eserin.

Maddî bedel biçilemezdi.

Teberrüken “25 lira dediler!”

Ve kendi eserin olan bu kitaba cebinden çıkarıp 25 lira verdin.

Kendi kitabını ilk sen kendin satın aldın.

Ve “Her 25 lirayı verene vermeyin!” dedin.

“Ancak 25 kişiye okutacağım diyene verin!”

UÇAK KAZASI VE MENDERES

Doktor Tahsin Tola, Ankara'ya gidecekti.

Her Nur talebesi gibi, gitmeden önce seni ziyaret edip, hayır dualarını almak ve bir emrinin olup olmadığını öğrenmek istemişti.

Isparta'ya geldi, mâruzatını dile getirdi ve izin istedi.

“Adnan Bey kardeşime selâm söyle!” dedin...

“O bizim himayemizdedir. Eğer biz onu himaye etmezsek,” dedin ve bir an durup, elini ters çevirdin.

“Bir anda altı üstüne gelir.”

Ve devam ettin: “Bizi, Âlem-i İslâm'dan, Pakistan'dan çağırıyorlar. Eğer burayı bırakıp gitsek, bir anda altı üstüne gelir.”

Kaşlarını kaldırdın ve Tahsin Tola'nın gözlerinin içine bakarak:

“Kardeşim!” dedin..

“Kardeşim, biz burayı himaye ediyoruz!”

Adnan Menderes'in daha sonra gerçekleştirdiği Londra seyahatinde çok telâşlanmıştın.

Ali İhsan Tola ve Atıf Ural'ı yanına çağırarak;

“Menderes'e ulaşın, seyahatini tehir etsin.” diye haber göndermiştin.

Gönderdiğin kişiler, Menderes İstanbul'da olduğu için görüşmemişlerdi.

Senin söylediğin bir sözü yerine getirememenin sıkıntısını yaşıyorlardı.

Ama, Menderes'in seyahati niçin tehir etmesi gerektiğine de bir anlam veremiyorlardı.

Aradan çok zaman geçmemişti.

Her şey ortaya çıktı.

Menderes'i taşıyan Londra uçağı düşmüştü.

Ve Menderes inâyet-i ilâhiye ile uçak kazasından kurtulmuştu.

AYNI YERE GİDİYORUZ

Bin dokuz yüz elli iki yılıydı...

İstanbul'a gelmiş ve Akşehir Palas Oteli'nde kalıyordun.

Sanki bütün İstanbul bu otele boşalmıştı. Herkes seni görmek için geliyor, senin hayır duana mazhar olmak istiyordu.

Hemen her gün yüzlerce insan ziyaretine gelirdi.

Ve gelenlerin içinde pek çok tanınmış sima da vardı.

Zamanın meşhur şâiri Necip Fazıl Kısakürek de seni ziyarete gelenler arasındaydı.

3 Şubat 1952'de Avni Toktor ve Necip Fazıl Kadıköy'de buluşmuşlardı.

Necip Fazıl bir gün önce ziyaretine gelmek istediğini bildirmiş ve senden randevu almıştı.

Avni Toktor'la beraber Kadıköy'den vapura binmişlerdi.

Vapurda, "Bediüzzaman'la ilgili bilgin var mı?" dedi Necip Fazıl gülerek.

"Yok!" dedi Avni Toktor. "Bilgim yok!"

Necip Fazıl, "Dikkat et!" dedi.

"Dikkat et! Halkımız birçok âlim hakkında mübalâğalı şeyler anlatırlar. Veli olmayan insanlara veli nazarıyla bakarlar. Ve Bediüzzaman da bir âlimdir."

Nihayet otelin önüne gelmişlerdi.

Etraftaki polisler kimlik kontrolü yaptılar.

Otelin dördüncü katına çıktıklarında onları ayakta ve kapıda karşılamıştın.

Küçük otel odasına kapıdan girişte sol tarafta karyolan vardı. Karyolanın bitişik olduğu duvarda ise, beyaz bir torba asılıydı. İçinde kitapların ve gazeteler vardı.

Pencerede, çaydanlık ve bardak duruyordu.

Yanından ayırmadığın birkaç eşyadan biriydi bunlar.

Sadık talebelerle birlikte çay içmeyi çok seviyordun.

Yere serilmiş bir hasır ve kenarında üç sandalye vardı.

Senin üzerinde ise; uzun, beyaz pamuklu, kenarları dikişli bir hırka vardı ve belinde ucu sağ tarafa sarkmış bir kuşak bağlıydı.

Başında takkeye benzeyen bir külâhın üzerine beyaz sarığın çaprazlama bağlıydı.

Sarığın altından görünen saçların ve kaşların ise yılların vermiş olduğu yorgunluğu anlatırcasına bembeyazdı.

Yanına geldiklerinde Necip Fazıl selâm vermişti.

Daha henüz selâmı almamıştın.

Kendine has Şark şivenle kollarını açarak hem misafirlerini karşıladın hem de:

“Necip Fazıl Bey, kardaşım!” dedin...

“Kardaşım, ben kendimi kendime beğendirmemişem!”

Hem Necip Fazıl hem de Avni Toktor donakalmışlardı.

Vapurda yaptıkları konuşmalara bir cevaptı sanki söylediklerin.

Büyük şâiri sandalyeye oturmaya davet ettin ve ciddî alâka gösterdin.

Kendin ise yatağa geçmiştin.

Necip Fazıl'la sohbet ediyordun.

Necip Fazıl, kendisinin yanına gelip giden gençleri burada, senin hizmetinde görünce biraz üzölmüştü. Ama belli etmek istemiyordu.

Tebessüm ettin.

“Üzülme! Üzülme!” dedin...

“Ben Doğucuları, Risale-i Nur talebesi olarak kabul ettim. Ben, seni Risale-i Nur'a yirmi senelik hizmet yapmış olarak kabul ediyorum.”

Necip Fazıl biraz rahatlamıştı.

Derin bir nefes aldı.

Ve sen devam ettin:

“Biz, bir ağacın meyveleriyiz.” dedin.

“Aramızda ayrılık-gayrılık yoktur. Ders almak ve kaynak bakımından aynı yere gidiyoruz.”

KABRİM GİZLİ OLSUN

“Ah Üstadım!”

Bütün ömrün sıkıntı ve ızdırap içinde geçti.

Yumuşak döşeklerini gecenin zülüflerine terk edemeyenler seni nasıl anlasın!

Günde üç öğün sofralarına çeşit çeşit yemek koyup kaldıranlar, senin ızdırabını nereden bilsinler!

“Beni, nefisini kurtarmayı düşünen hodgâm bir adam mı zannediyorlar?” diyordun...

“Ben, cemiyetin îmanını kurtarmak yolunda dünyamı da feda ettim, âhiretimi de. Seksen küsür senelik bütün hayatımda dünya zevki namına bir şey bilmiyorum. Bütün ömrüm harp meydanlarında, esaret zindanlarında, yahut memleket hapishanelerinde, memleket mahkemelerinde geçti. Çekmediğim ceza, görmediğim eza kalmadı. Divan-ı harplerde, bir cânî gibi muamele gördüm. Bir serseri gibi memleket memleket sürgüne yollandım. Memleket zindanlarında aylarca ihtilâttan men edildim. Defalarca zehirlendim. Türü türü hakaretlere mâruz kaldım. Zaman oldu ki, hayattan bin defa ziyade ölümü tercih ettim. Eğer dinim intihardan beni men etmeseydi, belki bugün Said topraklar altında çürümüş gitmişti.”

Ah Üstadım!

Sen biliyordun ki, hayatında rahat yüzü göstermeyenler ölümünden sonra da seni rahat bırakmayacaklardı.

O yüzden vasiyetini yazdırırken “Kabrim gizli olsun!” diyordun...

Yalvaç yolu üzerinde bir dere kenarında, söğüt gölgesine, Bayram Yüksel, Ceylan ve Zübeyir Ağabeylerle beraberken yazdırmıştın vasiyetini.

“Evlâtlarım!” diyordun...

“Evlâtlarım! Ben bu vasiyetimi bir ihtara binaen yazdırıyorum. Ben size vasiyet ediyorum ve bunu da kaleme alın, nasıl Gavs-ı Âzam, Cenab-ı Allah'tan biraz ömür istemiş, Cenab-ı Hak hizmet için ömrünü uzatmış. Ben de Cenab-ı Allah'tan ömür istiyorum. Risale-i Nur Külliyyatı'nın baskısı matbaalarda bitinceye kadar. Tâ ki ehl-i dünyanın nazarı bende olsun, matbaalarda ve Risale-i Nurlar'da olmasın.”

Sen hemen her gün Barla'ya veyahut başka bir semte gider, orada Nurlar'ı okur veya tashih eder, evrâdınla meşgul olurdun. Hem Isparta emniyeti, hem Ankara hükûmeti seninle meşgul olurlardı. Polisler telsizle, “Bediüzzaman namaz kıldı, şurada burada.” diye Ankara'ya malûmat verirlerdi. Sen varlığını onları meşgul ederken hem Ankara'da, hem İstanbul'da, hem Samsun'da hem Antalya'da Risale-i Nurlar basılıyordu.

Matbaalarda “Sözler” basılırken, “Yâ Rab! Bunu görsem gideceğim.” diyordun. Sonra “Mektubat” basılmaya başladı, “Bunu görsem gideceğim.” dedin. “Lem'alar” basılmaya başladı, aynı şekilde “Bunu görsem gideceğim.” dedin. En sonunda “Şuâlar” ve “Sikke-i Tasdik-i Gaybî” mecmualarını gördün. “Yâ Rab! Artık ben gideceğim, benim vazifem bitti.” diyordun sık sık.

Dostlardan ayrılık zor olsa da sen vuslatı arzuluyordun.

“Allah'tan ömür istedim ve hadsiz şükür olsun, bunları da gördüm. Yalnız benim kabrim gizli olsun. İki-üç talebemden başkası bilmesin. Nasıl ömrümde mukabilsiz hediyeler bana

dokunuyordu. İsalet-i nazar verecek hâller var, Risale-i Nur'un mesleğindeki âzamî ihlâs için bu hastalık verilmiş. Çünkü bu zamanda şan, şeref perdesi altında riyakârlık yer aldığından âzamî ihlâs ile bütün bütün enaniyeti terk lâzımdır. Dostlar uzaktan ruhuma "Fatiha" okusunlar. Mânevî dua ile ziyaret etsinler. Fâtiha uzaktan da olsa ruhuma gelir. Risale-i Nur'daki âzamî ihlâs ile bütün bütün terk-i enaniyet için buna bir mânevî sebep hissediyorum. Kendini Risale-i Nur'a vakfetmiş olan, yanımda bulunanlardan nöbetle birer adam kabrimin yakınında bulunup bu mânâyı, lüzumsuz ziyarete gelenlere bildirsinler."

İkinci kez ise vasiyetini Emirdağ'da yazdırmıştın.

Ve üçüncüsünü de vefatından üç-dört yıl önce Isparta'da bir hastalık içinde, yanında bulunan talebelerine yazdırmıştın:

"Benim kabrimi gayet gizli bir yerde, bir-iki talebemden başka hiç kimse bilmemek lâzım geliyor." demiştin.

Bunu vasiyet ediyorum.

Çünkü dünyada sohbetten beni men eden bir hakikat, elbette vefatımdan sonra da o hakikat bu surette beni mecbur ediyor."

Bunun üzerine Zübeyir Ağabey'le, Ceylan Ağabey sordular:

"Kabri ziyarete gelenler, "Fatiha" okur, hayır kazanır. Acaba siz ne hikmete binaen kabrinizi ziyaret etmeyi men ediyorsunuz?"

"Evlâtlarım!" dedin...

"Bu dehşetli zamanda, eski zamanlardaki firavunların dünyevî şan ve şeref arzusuyla heykeller ve resimler ve mumyalarla nazar-ı beşerî kendilerine çevirmeleri gibi, bu zamanda enaniyet ve benliğin verdiği gafletle heykeller ve resimler ve gazetelerle nazarları tamamen kendilerine çevirmeleri ve uhrevî istikbalden ziyade dünyevi istikbali hayal edinmiş olmaları ile eski zamanda lillâh için ziyarete mukabil, ehli dünya kısmen bu hakikate muhalif olarak mevtanın dünyevî şan ve şerefine ziyade ehemmiyet ve-

rır, öyle ziyaret ediyorlar. Ben de Risale-i Nur'daki âzami ihlâsı kırmamak için o ihlâsın sırrıyla, kabrimi bildirmemeyi vasiyet ediyorum. Hem şarkta, hem garpta, her kim olursa olsun okudukları Fatihalar o ruha gider.

Dünyada sohbetten beni men eden bir hakikat, vefatımdan sonra da bu surette, beni sevap cihetiyle değil, dünya cihetiyle men etmeye mecbur edecek.”

“Hazreti Ali'nin kabri nasıl gizli ise, benim de kabrim öyle gizli olsun.” demiştin.

Ayrıca bu hususta talebelerine şu dersi de vermiştin:

“Belki beni uzak bir yere gönderirler. Veyahut bu defaki zehir beni kabre sevk edecek. Ben de her birinizi yerimde birer Said ve Nur'a birer bekçi ve muhafız olarak vâris bırakıyorum. Bir bekçiye bedel binler muhafız olursunuz. Hem sizler dahi benim yerimde her bir Mecmua-yı Nuriye'yi bir mânevî Said görüp, benim bedelime ondan ders almaya çalışınız. Sarsılmayınız, fânî zahmetlerin ehemmiyeti yoktur. Bizim sohbetimize hiçbir şey mâni olmaz. Hatta berzahtaki merhumlar ve yirmi sene sureten görmediğim Nur kardeşlerimi her zaman görür gibi bir nevi beraberlik hissediyorum.

Benimle hakikat meşrebinde sohbet etmek ve görüşmek isteyen adam, hangi Risale'yi açsa, benimle değil, hâdim-i Kur'ân olan Üstadıyla görüşür ve hakâik-i imaniyeden zevkle ders alabilir.

Evet, Risale-i Nur'la görüşen benim adı şahsımla değil, Kur'ân hâdimi ve Nur tercümanı ile görüşüyor. Çünkü Nurlardaki ilim başka kitaplar gibi bir ilmî ders dinlemek değil, belki müellifinin mânevî ameliyat ve tedavileri içinde ve bütün latîfe ve duygularıyla çırpındığı ve çalıştığı ve kısmen aynelyakîn kazandığı aklî ve hâlî ve kalbî hissettiği ve zevk ettiği hakikatleri onun ders aldığı yerden ders almak ve mânevî muhavere ve sual ve cevabı müstefidane dinlemektir. Bu ise fena ve fânî şahsım-

la sohbetten çok ziyade faydası var. Hem meşrebimizde surî ve muvakkat sohbet esas değil, mânevî ve daimî sohbet yeter.

Bilirsiniz ki, kendim sadaka ve yardımları kabul etmediğim gibi, öyle yardımlara da vesile olmadığımın kendi elbisemi ve lüzumlu eşyayı satıp, o para ile kendi kitaplarımı yazan kardeşlerimden satın alıyorum. Tâ Risale-i Nur'un ihlâsına dünya menfaatleri girmesin, bir zarar vermesin. Ve başka kardeşler de ibret alıp hiçbir şeye alet edilmesin.

Nur'un hakikî şakirtlerine Nur kâfidir. Onlar da kanaat etmeli. Başka şereflere veya maddî mânevî menfaatlere gözünü dikmesin. Hem münakaşa, münazaa, mesâil-i diniyede damara dokunacak taraflara mübahase etmemek lâzımdır ki, Nur aleyhinde garazkârlar çıkmasın.”

Emrin olur ey Aziz Üstadım, başım gözüm üstüne.

Elmas gibi, yakut gibi sözlerin daha dün söylenmiş gibi, ter ü taze bugün.

Emrin olur ey Aziz Üstadım, tüm kardeşler adına.

Altın harflerle yazılması şu hakikatler, bugün ne kadar da anlamlı.

Emrin olur ey Aziz Üstadım, başım gözüm üstüne.

VUSLAT GÜNÜ

*Yıkılmış bir mezarım ki, yığılmıştır içinde
Said'den yetmiş dokuz emvat bâ-âsam âlâma.
Sekseninci olmuştur, mezara bir mezar taş.
Beraber ağlıyor hüsrân-ı İslâm'a.
Mezar taşımla pür-emvat enindâr o mezarımıla
Revânım sâha-i ukba-yı ferdâma.
Yakînim var ki: İstikbal semâvatı, zemin-i Asya
Bâhem olur teslim, yed-i beyzâ-yı İslâm'a.
Zira yemin-i yümn-imandır
Verir emn-ü emân ile enâma...*

(B. S. Nursî)

“Said'den yetmiş dokuz emvat bâ-âsam âlâma.”nın açıklamasında Hicri 1379 yılına kadar yaşayacağını söylemiştin.

Sen yıllar önce bu günü görüyor, bu günün işaretini veriyordun.

*Ve yaşadın hicrî 1379 yılına kadar.
Kan ter içinde yaşadın kan terdi pazarım
Yoktu vefâdârın...
Sînelere çarpıp geçiyordu âh u zârın
Ateşten eskârn...
Magmalar gibiydin yalnız kaldığın günlerde
Derdin perde perde...*

(***)

Yüreğinde yanardağlar kaynıyor, ama sen kimselere derdini açamıyordun.

Tıpkı mercanlar gibi sinen kanla doluyor, etrafına hep inci mercan dağıtıyordun.

Kara kışta baharı müjdeliyordun, henüz bahara ait hiçbir emare yokken.

Cennet-âsâ baharlar tülleyeniyordu, engin ufuklarında.

Bahar müjdelemiştin, tülledenmeden baharın

Ümitten diyarın...

(***)

Engin çöller, yüce dağlar aşırıyordun, yanında bir avuç mesut fedain.

Hasretle geçip gitti hicran dolu anların

Müthişti kararın;

(***)

Başına gelenlerden, sana reva görülenlerden dolayı hiç ye'se düşmüyor, inkisara meydan vermiyordun.

Ümit solukluyor, ümit aşıyor, istikbalin Nur fedailerinin hayat programını hazırlıyordun.

Akıl almaz eza ve cefaları sana reva görenlere de hakkını helâl etmeyi ihmal etmiyordun, engin şefkat ve merhametinle.

Senin işin sevgiyle olmalıydı ve muhabbetle.

Husumete Nur ikliminde yer yoktu. Zaten buna vaktin de yoktu.

Neylersin ki âdil kader, senin yolunu böyle çizmişti.

Lâkin;

Nurlar yağıp karanlıkları boşuncaya dek

Bu kavga sürecekt...

(***)

Ve bu sevda sürecekt...

Takvim yaprakları 23 Mart 1960 Çarşambayı gösteriyordu.

Hicrî 1379, Ramazan'ın 25. günü saat 03.00...

Sahur vakti talebelerin bir bir toplandılar başına.

Sabah namazı vakti Urfa minarelerinden Ezan-ı Muhammedî okunuyordu müezzinlerin yanık sesiyle...

Hizmetkârların odanın etrafında pür dikkat nöbet tutuyorlardı.

Kalkmanı bekliyorlardı belli ki!

Kalkmanı ve her zamanki gibi telaşlı telaşlı "Sabah namazı vakti girdi mi keçeli!" demeni bekliyorlardı.

Ama seni sabırsızca ve iştiyakla bekleyen, başka âlemlerde başkaları da vardı.

Bugün onlarla buluşacaktın büyük bir özlemle.

Bugün büyük gündü.

Senin vuslat günündü bugün...

Kavuşma günün, buluşma günün, 'Şeb-i Arus'un...

Ama, senin bugünün, bize hasret, bize firkat, bize gurbet günüydü.

Sevgililer Sevgilisi'ne (sallallâhu aleyhi ve sellem) koşuyordun ardına bakmadan.

Bugün beyhude bekleyecektik kapıda uyanırsın diye.

Göçüp gittin bir gece tan yeri ağarırken

Ak horoz öterken...

(***)

Sana handân olan bugün bize zindan olacak,

Sana bayram olan bugün bize hicran olacak,

Yüreklere yandı, gözlerin yaş yerine kan akıttığı gün, bu gün olacak.

Bugün beyhude bekleyecektik kapıda uyanırsın diye.

Ne olur, bir kez daha kalksaydın yatağından ve "Keçeli!" diye celâllenseydin bize...

Bugün bir daha "Keçeli!" deyişine hasret kalacaktık.

Üstad'la Hasbihal

Hasret kalacaktık kıyamete dek.

Hep anıp durmuşsun, erdin vuslatına Yar'ın

Gönüller mezarın....

(***)

İSTİFADE EDİLEN KAYNAKLAR

1. Akar, Mehmet, Secdede Bir Ömür, Şahdamar Yayınları, İstanbul, 2005
2. Badıllı, Abdulkadir, Bediüzzaman Said-î Nursî Mufassal Tarihçe-i Hayatı (1-2-3), Timaş Yayınları, İstanbul, 1990
3. Balcı, Ramazan, Kalp Ülkesinin Sultanı, Bediüzzaman Said Nursî, Nesil Yayınları, İstanbul, 2005
4. Edip, Eşref, Risale-i Nur Müellifi Said Nursî, Sözler Yayınevi, İstanbul, 1993
5. Erdem, Rahmi, Davam, Timaş Yayınları, İstanbul, 2005
6. Erdem, Rahmi, Bediüzzaman ve Alperenleri, Timaş Yayınları, İstanbul, 2004
7. Gülen, M.Fethullah, Kırık Mızrap, Nil Yayınları, İzmir, 1996
8. İsmail, Hekimoğlu, 100 Soruda Bediüzzaman Said-i Nursî, Timaş Yayınları, İstanbul
9. İsmail, Hekimoğlu, Bediüzzaman Said Nursî, Denge Yayınları, İstanbul, 1998
10. Kalyoncu, Cemal, Nurlu Hayatlar, Zaman Kitap, İstanbul, 2005
11. Kitapçı, Zekeriya, Bediüzzaman Said Nursî ve Anadolu İman Hareketi, Yedi Kubbe Yayınları, İstanbul, 1989
12. Köseoğlu, Nevzat, Bediüzzaman Said Nursî (Hayatı-Yolu-Eseri), Ötüken Neşriyat, İstanbul, 2004

13. Kutay, Cemal, Bilinmeyen Tarihimiz (1-2), İstanbul, 1974

14. Nursî, Bediüzzaman Said, Risale-i Nur Külliyyatı (1-2), Nesil Yayınları, İstanbul, 2004

- Sözlər,
- Mektubat,
- Şuâlar,
- İşârâtü'l-İcâz
- Barla Lahikası
- Kastamonu Lahikası Üzerine (Aymaz, Abdullah, Metin ve

Açıklama, Şahdamar Yayınları, İstanbul, 2005)

- Emirdağ Lâhikası
- Divan-ı Harb-i Örfi
- Hutbe-i Şâmiye
- Sünûhat
- Hutuvât-ı Sitte
- Sikke-i Tasdik-i Gaybî
- Lemaât (Aymaz, Abdullah, Metin, Sadeleştirme ve Açıklama, Şahdamar Yayınları, İstanbul, 2005)

15. Nursî, Bediüzzaman Said, Hayatı – Mesleği - Tercüme-i Hali (Tarihçe-i Hayat), Sözlər Neşriyat, İstanbul, 2004

16. Paksu, Ömer Faruk, Bediüzzamanla Yaşayan Öyküler (1-2-3), Nesil Yayınları, İstanbul, 2005

17. Şahiner, Necmeddin, Bilinmeyen Taraflarıyla Bediüzzaman Said Nursî, Yeni Asya Yayınları, İstanbul, 1979

18. Şahiner, Necmeddin, Son Şahitler Bediüzzaman Said Nursî'yi Anlatıyor (1-2-3-4), Nesil Yayınları, İstanbul, 2005

19. Şahiner, Necmeddin, Hatıralarla Bediüzzaman, Vural Yayıncılık, İstanbul, 1997

20. Şahiner, Necmeddin, Nurs Yolu, Yeni Asya Yayınları, İstanbul, 1997

21. Şahiner, Necmeddin, Şahitlerin Dilinden Bediüzzaman, Timaş Yayınları, 1997
22. Şerifoğlu, İsmail, Bediüzzaman'ın Urfa Günleri, Şahdamar Yayınları, İstanbul, 2005
23. Tantavi, Abdullah Mahmut, Bediüzzaman'a Göre Değişim, Şahdamar Yayınları, İstanbul, 2005
24. Vakkasoğlu, Vehbi, Başkasının Günahına Ağlayan Adam, Nesil yayınları, İstanbul, 2005
25. Yalsızuçanlar, Sadık, Tasavvuf Risalesi (Bediüzzaman Said Nursî), Sufî Kitap, İstanbul, 2005